

วันนักข่าว 5 มีนาคม 2553

นักช่าง 3.0 ใจยั่งยืนสืบทอดไทย

ສົ່ງກ້າມາຍສຳຮຽບຄນປ່າວ

ในช่วงปีที่ผ่านมา ลิ่งที่ท้าทายการทำหน้าที่ของสื่อมวลชน นอกจากสถานการณ์ความขัดแย้งแต่ก็แยกทางลังคมและการเมืองที่ยังดำเนินอยู่อย่างต่อเนื่องแล้ว การเปลี่ยนแปลงทางเทคโนโลยี ทำให้เครือข่ายทางลังคมบนโลกอินเทอร์เน็ตขยายตัวอย่างรวดเร็ว และส่งผลกระทบต่อธุรกิจลิ่งพิมพ์และลือดังเดิมมากขึ้นเรื่อยๆ นั่น ได้มีการตั้งคำถามอย่างตรงไป ตรงมาว่า หนังสือพิมพ์ตายแล้วหรือยัง?

คำตอบบทได้แตกต่างกันไป ขึ้นอยู่กับว่า ผู้ตอบอยู่ในกลุ่มอายุใด และด้วยเหตุผลเช่นไร

สำหรับคนรุ่นใหม่ผู้ที่คุ้นเคยกับการเลือกผ่านเครือข่ายทางสังคมมองว่า สื่อหนังสือพิมพ์นั้นตายแล้ว แต่ไม่ใช่ด้วยเหตุผลทางธุรกิจ ที่กำลังถูกอยู่ลงเรื่อยๆ เท่านั้น แต่ด้วยเหตุที่ว่า สื่อหนังสือพิมพ์ได้ทำหน้าที่ของตนเองอย่างครบถ้วนในการนำเสนอข้อมูลข่าวสารอย่างรอบด้าน บันผลประโยชน์ของคนส่วนใหญ่และมี ข้อจำกัดมากตามไปในกระบวนการนำเสนอข้อมูลจริงต่อสาธารณะ

ขณะที่ประชาชนสามารถแล้ว霆หาข้อเท็จจริง และนำเสนอข้อมูลข่าวสารได้อย่างกว้างขวางผ่านเครือข่ายทางสังคมและสื่อทางเลือกอื่นๆ

ประเด็นที่สำคัญคือ ทำ makalang การให้เปลี่ยนของข้อมูลข่าวสารผ่านเครือข่ายทางสังคม สื่อทางเลือกจำนวนมากนั้น นักข่าวควรปรับเปลี่ยนบทบาทเพื่อรับมือ กับการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วตั้งกล่าวอย่างไร เพราะการกำหนดหัวข้ออย่างฉวย ก็คงปั๊บข่าวส่งต่อ กันเป็นทอดๆ โดยขาดการตรวจสอบ นอกจากเป็นการลดคุณค่า วิชาชีพของตนเองแล้ว ยังอาจส่งผลกระทบต่อสังคมอย่างรุนแรงอีกด้วย ถ้ามี ความผิดพลาดเกิดขึ้นหรือเป็นเพียงข่าวโภคภัย

นักข่าวควรตระหนักร่วมกับ การทำหน้าที่อย่างซื่อสัตย์ ซื่อตรงต่อวิชาชีพด้วยการ
ตรวจสอบข้อมูลจริงอย่างรอบด้าน และการนำเสนอข่าวอย่างเป็นธรรม เพื่อ^{เพื่อ}
ประโยชน์ของคนส่วนใหญ่เท่านั้นที่จะทำให้วิชาชีพนี้ได้รับการเคารพและยอมรับ^{รับ}
จากสาธารณะ ไม่ว่าจะเกิดการเปลี่ยนแปลงไปแค่ไหนก็ตาม

ประสงค์ เลิศรัตนวิสุทธิ์
นายกสมาคมนักข่าวนักหนังสือพิมพ์
แห่งประเทศไทย

บทบรรณาธิการ

壬 ลันที่จุลสารราชดำเนิน ฉบับเดือนพฤษภาคม 2552 ขึ้นปกข้อความ “หนังสือพิมพ์ ก้าวจะตะย?” เมื่อฉันกำลังแจ้งเตือนให้ผู้ที่อยู่ในแวดวงหนังสือพิมพ์เตรียมตัว เตรียมใจ และรับมือกับสภาพที่อาจเกิดขึ้น เรื่องนี้ก็กล้ายเป็นประเด็นร้อนที่ทั้ง นักวิชาการ และนักวิชาชีพสื่อสารมวลชนไทยต่างให้ความสนใจ และตั้งวงถกเถียงกัน อย่างอกรสชาติ เพราะวันนี้เราปฏิเสธไม่ได้ว่าทั้งนิวส์ มีเดีย (News Media) โซเชียล มีเดีย (Social Media) หรือแม้แต่ 3G ได้เข้ามายืดหยุ่นลังคอมไปเสียแล้ว

เมื่อเป็นเช่นนั้น คำถามต่อมาคือ “สื่อกระแสหลัก” หรือ “สื่อกระแสชาติ” อย่างเราๆ ท่านๆ จะรับมือกับปรากฏการณ์นี้อย่างไร หนังสือพิมพ์จะปรับตัวไปในทิศทางใด และ นักข่าวจะต้องปรับตัวอย่างไรเพื่อให้สามารถดำรงอยู่ในโลกแห่งข้อมูลข่าวสารได้อย่างมั่นคง

หนังสือวันนักข่าวประจำปี 2553 ที่กองบรรณาธิการตั้งชื่อว่า “นักข่าว 3.0 โจทย์ ที่นสอไทย” จึงได้รวมข้อมูล สถานการณ์ทั้งในประเทศและต่างประเทศ ตลอดจน มนุษย์จากนักวิชาการ นักวิชาชีพ หรือแม้แต่กลุ่มสื่อมัยใหม่ทุกภาคส่วนในแวดวง สื่อสารมวลชน มาไว้ในเล่มที่ท่านกำลังถืออ่านอยู่ในขณะนี้ ด้วยขอบหวังไว้ลึกๆ ว่าจะได้ มีทางออกร่วมกัน

สุดท้ายขอบคุณเครือข่ายนักวิชาการ นักวิชาชีพ ชมรมนักข่าวไทย และคณะทำงาน ทุกคนที่เสียสละเวลาช่วยงานสมาคมนักข่าวกหังสือพิมพ์แห่งประเทศไทยอย่างแข็งขัน จนทำให้หนังสือเล่มนี้ออกสู่สายตาผู้อ่านอย่างสมบูรณ์

น.รินี เรืองสน

สมาคมนักข่าวบังคับหนังสือพิมพ์แห่งประเทศไทย

จากสื่อกราฟิกสู่สื่อจดหมาย

สู่พินอันยิ่งใหญ่

Gาแฟเดียว สุทัชชัย หยุ่น แห่งเดอะเนชั่น สนับสนุนให้เรียกว่า 60 ก้าว กับการเล่น ทวิตเตอร์ เข้าคุยกับ โอบามาร์ค นายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ ผู้นำประเทศไทย 40 ก้าว ผ่าน ทวิตเตอร์ อย่างของการล่าด้วยความคิดเห็น ที่ไม่มีข้อจำกัด ด้านพื้นที่ และกรอบเวลาการปิดหน้า

เพื่อนของเขาก็คือ ขุนช้าง บรรคชัย บุนปาน แห่งค่ายมติชน ประกาศกับเพื่อนพ้อง น้องพีบันชั่น 8 เมืองในนานมานี้ว่า มติชน จะมีผลิตภัณฑ์ใหม่เกิดขึ้นในปีนี้ นั่นคือ สื่อจดหมาย

นี่คือ จุดเปลี่ยนสำคัญ เพราะมติชนอยู่ในโลกของสื่อกราฟิกมายานานกว่า 3 ศตวรรษ วันวัน ในยุคที่ใครต่อใคร เห่อ สื่อวิทยุและทีวี บรรคชัย ยืนหยัดปักหลักกับสื่อจดหมาย

อย่างมั่นใจ แต่วันนี้ สื่อออนไลน์หรือสื่อจดหมาย เป็นสิ่งที่ ขุนช้าง มีอาจปฏิเสธ หรือเป็น เพราะว่า สายลมแห่งการเปลี่ยนแปลง กระซิบว่า ...

หนังสือพิมพ์กำลังจะตาย ?

ขณะที่ยกเซาท์อุ่นเย็นไทยรัฐ หนังสือพิมพ์ที่จำหน่ายมากที่สุดของประเทศไทย เดินหน้าสู่โลก ออนไลน์ มาพักใหญ่แล้ว

เว็บไซต์ของ ไทยรัฐ ขายทั้งข่าวการเมือง ข่าวอาชญากรรม และตาราง ได้อย่างกลมกลืน กล่าวกันว่า จุดเปลี่ยนนี้ ไทยรัฐ ลงทุน ไม่ใช่น้อย นับตั้งแต่การจัดองค์การพัฒนาธุรกิจการออกแบบเว็บไซต์ที่แลดูโปร่งและสะอาดตา

วันนี้ไทยรัฐ ไม่กลัวว่า www.thairath.co.th จะทำให้ยอดขายไทยรัฐ ฉบับกระดาษลดลง

ส่วน ค่ายเดลินิวส์ กระแสโดดเข้าสู่โลกออนไลน์ก่อนใครเพื่อน เพราะเชื่อว่า สื่อกระดาษ กำลังอัดดง ไม่วันเดียววันหนึ่ง

เพราะเมื่อเปิดหน้าต่าง มองโลกภายนอก ก็พบว่า สื่อกระดาษในตอนนั้นที่มีอยู่มากกว่าศตวรรษ หลายฉบับปิดจากตัวเอง ประกาศลอยแพนกข่าว บริษัทสื่อเข้าสู่กระบวนการล้มละลาย

บิดหน้าประวัติศาสตร์ ที่สื่อกระดาษเคยยิ่งใหญ่ ในฐานะผู้ทรงอิทธิพล

อิกค่ายที่นำเสนอเจคือ ค่ายผู้จัดการที่ใช้ออนไลน์อย่างมีอุปสรรค

สื่อออนไลน์ของผู้จัดการ ก่อให้เกิดแรงสั่นสะเทือนและการตั้งคำถาม ไม่จบสิ้น

ค่ายโพลต์ ไม่น้อยหน้าใคร เปิดตัว เว็บใหม่ พร้อมกลยุทธ์การตลาดแบบบล็อกและแคมเปญ อัดปอร์โนชั้นแบบครบเครื่อง

ชั่วโมงนี้ สื่อกระดาษของไทย ปรับตัวเข้าสู่ สื่อการจัดการ อย่างรีบเร่ง

บรรณาธิการสื่อกระดาษ ตกใจกับยอดขายหนังสือพิมพ์ที่ตกรูดลงอย่างน่าใจหาย หนังสือพิมพ์ที่ขายไม่ออก กองเต็มโกดัง เพราะคนรุ่นใหม่หันมาอ่านข่าวจากอินเทอร์เน็ต มากกว่าจะซื้อหนังสือพิมพ์บนแพลงค์อัน

อินเทอร์น็อกวนั้น คนรุ่นใหม่หันมาอ่านข่าว และวรรณกรรมผ่านมือถือ

นี่คือ โจทย์ใหม่ที่ท้าทายอย่างยิ่งยวด ถ้าตัดสินใจซื้อ ยอมทกขบวน

การเคลื่อนที่พากล ลือกระดาษ มาสู่นิวส์ มีเดีย ไม่ใช่เรื่องง่ายๆ

โจทก์ข้อนี้ทำให้ บรรณาธิการ นอนไม่หลับ เพราะไม่รู้ว่า จะประคองสื่อกระดาษต่อไปอย่างไรดี ให้ยอดขายดิ่งลง ช้าแล้ว หน่อย แบบซอฟต์แลนด์ ໃนขณะที่อนาคตไกล่ำมาติดๆ

กองบรรณาธิการหลายแห่งมีปัญหา โลกแตกว่า ข่าวอะไรลงสื่อกระดาษ ข่าวอะไรลงออนไลน์ ทันทีเดียวันเลย ... ไม่รอเจอกันบนแพลงพรุ่งนี้

ในวงสนทนา คนทำสื่อ เริ่มไม่มั่นใจว่า หนังสือพิมพ์จะอยู่ในโลกใบนี้ไปได้อีกนานแค่ไหน

ถ้ามองโลกแบบไม่เลวร้ายเกินไปนัก อาจเป็น 10-30 ปี

แต่ถ้ามองโลกแบบอนาคตໄล่ล่า อาจแค่ 3-5 ปี หรือพุ่งนี้เลย

บางคน หวนคิดถึง การเดินทางของหนังสือพิมพ์เจ็นในประเทศไทยที่เหนือยล้าและรอยแร้ง เมื่อโนดโนล่าร์ที่ปรับตัวไม่ทัน กับการเปลี่ยนแปลงของโลก แล้วก็สูญพันธุ์ไปที่สุด

วันนี้ การปรับตัวขององค์กรหนังสือพิมพ์ว่ายากแล้ว แต่ยากยิ่งกว่าคือ การปรับตัวของนักข่าว กว่า 2 ศศวรรษที่แล้ว นักข่าวมีเพียง สมุดจดข่าว กับเทปคาสเซ็ต ใช้พิมพ์ดีดเป็นเครื่องมือในการทำงานากิน เวลาหมุนช้า พอดีที่ตั้งวงเหล้าคุยกันในตอนค่ำ

ชั่วทศวรรษที่ต่อมา นักข่าว พกเพจเจอร์ ที่เอว บางคนก็มีมือถืออุปกรณ์ติดกัน การส่งข่าวเริ่มสะดวกขึ้น ประดิ่นมองพยายามจากกองบก. เพิ่มมากขึ้น

ถัดมาไม่นาน วัฒนธรรมโน๊ตบุ๊คก็เข้ามาแทนที่ มือถือก็เครื่องเล็กลงและบางลง เรื่อยๆ จากที่เคยมีช่างภาพ เป็นฝ่าย

สนับสนุน นักข่าวบางค่ายก็ถ่ายภาพ โดยใช้กล้องดิจิทัล หรือมือถือถ่ายรูป

วันต่อมาซ่างภาพหนังสือพิมพ์ก็ติดงาน เพราะหมดความจำเป็น

มawanี้ นักข่าว ได้รับการมอบหมายให้ลงข่าว ทั้ง เอสэмเอล ทั้ง ออนไลน์เว็บไซต์ ทั้ง คลิปวิดีโอ ทั้ง หนังสือพิมพ์ และอื่นๆ อีกมากมาย แล้วแต่ผลิตภัณฑ์ขององค์กรสื่อที่ตนเองสังกัด

กล่าวกันว่า สถานการณ์เช่นนี้ ถ้า นักข่าว ไม่สนุก ก็ข้าไปเลย

นาทีนี้ ภูมิศาสตร์ในการทำข่าว ได้เปลี่ยนแปลงไปหมดแล้ว

การล้มภาษณ์รับนักข่าวใหม่เข้าทำงาน วันนี้ ไม่ได้ถามแค่ว่า คุณรู้เรื่องข่าวแค่ไหน ภาษาอังกฤษคุณดีแค่ไหน แต่คำถามคือคุณเล่นกับมัลติมีเดียอะไรได้บ้าง

กลับมาเหลียวมอง การเรียนการสอนในมหาวิทยาลัย วันนี้ในมหาวิทยาลัยชั้นนำ ยังใช้หลักสูตรเดิมๆ ในยุคหนังสือพิมพ์กระดาษ สอนนักศึกษา

ขณะที่นักศึกษาทุกคน ไอโฟน หรือ BB มาใช้เป็นปัจจัยที่ห้า ในการสื่อสาร

ครรบากน อยากรหุ่ดโลกที่หมุนเร็ว และแรง

หยุดโลกที่ ฉันจะลง แต่ปัญหา อาจไม่easyนัก เพราะวันนี้ แค่หยุดก็ล้าหลังเสียแล้ว

สิ่งที่ควรทำมากกว่าคือ จะเดินหน้าไปสู่ผืนอันยิ่งใหญ่ได้อย่างไร ต่างหาก

ถ้าใครกำหนดท่วงทำงานที่เหมาะสม และลงตัวได้

เข้ายื่มก้าวจากสื่อกระดาษไปสู่สื่อการจัดได้อย่างมีอนาคต

***

สมาคมนักข่าวบังคับสื่อพิมพ์แห่งประเทศไทย

3G

กับอนาคตของหนังสือพิมพ์

กับโดยหลักการแล้ว 3G เป็นเทคโนโลยีที่ตอบโจทย์ความต้องการใช้เครือข่ายอิน เทอร์เน็ตติดตามตัว โดยอาศัยเครื่องมือหลักคือโทรศัพท์มือถือ ในอนาคตคงจะมีอุปกรณ์อื่นๆ ตามมาอีก เช่น เครื่องอ่านหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ หรือแท็บเล็ต เป็นต้น

ศิริพงษ์ วิทยวิโรจน์ คอลัมนิสต์ด้านไอทีเครื่อมติดชน บอกว่า ทุกวันนี้โทรศัพท์มือถือ ก็ใช้อินเทอร์เน็ตกันได้อยู่แล้ว แต่ประสิทธิภาพ แบบดีวิดด์ หรือ ความเร็ว ยังต่ำกว่า 3G ออยู่มาก

เพราะฉะนั้นจะว่าไปแล้ว 3G ไม่น่าจะมีผลโดยตรงให้หนังสือพิมพ์เป็นหรือตายได้ เพราะยังขึ้นกับปัจจัยอะไรอีกหลายอย่าง ทั้งการกำหนดราคาสำหรับ 3G และราคาของตัวอุปกรณ์พกพาที่จะใช้อินเทอร์เน็ตติดตามตัวได้อย่างสะดวก เช่น สมาร์ทโฟน

ทว่า จะเป็นการเข้าถึงอินเทอร์เน็ตอย่างทั่วถึงและกว้างขวางมากขึ้นโดยรวม มากกว่าที่จะเป็นตัวกำหนดการเปลี่ยนแปลงของสื่อหนังสือพิมพ์

เพราะอินเทอร์เน็ต ชักนำให้คนอ่านสื่อกระแสหลักอย่าง หรืออย่างน้อยก็ไม่เพิ่มขึ้นไปจากเดิม หนังสือพิมพ์จะพากันปรับตัวขึ้นไปอยู่บนอินเทอร์เน็ตอย่างที่เห็นๆ กันอยู่ เพื่อจะเข้าถึงคนอ่านกลุ่มใหม่ๆ ที่วิถีชีวิตติดอยู่กับอินเทอร์เน็ตตลอดเวลา

ປັບຫາຍຸທີ່ໜັງສື່ອພິມພໍຈະປັບຕົວໃຫ້ສອດຮັບກັບຄວາມເປົ່າຍັນແປລັງເລຳນ້ອຍ່າງໄວທ້າກໄປດູ ຍຸນີຄໂອພີຣາຍວັນ ຈາກສົດຕິຂອງທຽບເຊີຕ ຈະບປວ່າສ່ວນໃຫຍ່ຂອງເວັບໄຊຕໍ່ໜັງສື່ອພິມພໍນັ້ນ ຍອດຄົນເຂົ້າຍັງຕໍ່ກ່າວຍອດຂາຍໜັງສື່ອພິມພໍຈົງຈາ ໃນແຕ່ລະວັນອູ່ໝາຍເຖິ່ງ

ນັ້ນໝາຍຄວາມວ່າ ໜັງສື່ອພິມພໍບົນອີນເທິວົ່ນເນືດ ຍັງໄມ້ສາມາຮັກເຂົ້າສົ່ງຜູ້ໃຊ້ອິນເທິວົ່ນເນືດສ່ວນໃຫຍ່ໄດ້ ຄື່ງແມ້ວ່າໂດຍຄວາມເປັນຈິງແລ້ວ ຂ່າວສາຮັກຢັນທີ່ຄົນໃຊ້ອິນເທິວົ່ນເນືດຮັບກັນອູ່ນັ້ນໜັກໆ ກົມາຈາກໜັງສື່ອພິມພໍນັ້ນເອງ

ແຕ່ເນື່ອງຈາກຂ່າວສ່ວນໃຫຍ່ເປັນຄວາມເຄື່ອນໄຫວຂອງເທິງກ່າວຍວັນ ທີ່ຈຶ່ງນອກຈາກແຕ່ລະຈັບຈະເໝືອນໆ ກັນແລ້ວຄວາມຈຳເປັນທີ່ຈະຕ້ອງເຂົ້າສົ່ງຮາຍລະເອີດດົກມີໄມ້ມາກນັກ ເທິງກ່າວຍວັນທີ່ເກີດຂຶ້ນຮາຍວັນທີ່ປາກຸງເປັນຂ່າວນໜັງສື່ອພິມພໍ ຖຸກນຳໄປບອກຕອໄຫ້ວັນວັນນັ້ນອິນເທິວົ່ນເນືດເກີກ ເປັນແຄ່ກ່າວບອກຕ່ອກັນລັ້ນໆ ກົມາຮັກຮັບຮູ້ໄດ້ທົ່ວສົ່ງ

ໄນ້ຄ່ອງມີການປິເສດຈາວນໃຫ້ຄົນທ່າງ ໄປທີ່ຄົນໃຊ້ອິນເທິວົ່ນເນືດຕ້ອງໄປລັນໃຈໃນຮາຍລະເອີດ

ກ່າວບອກຕ່ອກັນນັ້ນອິນເທິວົ່ນເນືດນັ້ນໄປໄດ້ຮົວແລກຮາຍໄປໄດ້ກ່າວງຂວາງໂດຍຝ່ານເກົ່າອົງມືອຕິດຕໍ່ລື່ອສາຮັກຫລາຍຮູ່ປະບົນທັງທີ່ຝ່ານເວັບບອ້ດ ບລັກອີ ອິນສແຕ່ນທໍາມສະເລັດຈິງ ໂໂສເຊີຍລ ເນີດວິເວົງ ທົດເຕອວ໌ ລາຍ

3G ເປັນອີກສ່ວນໜຶ່ງທີ່ຈະເພີ່ມການຮັບຮູ້ຂ່າວສາຮັກຢັນໃນລັກຂະນະແບນນີ້

ອຍ່າງໄຮ້ຕາມ ໜັງສື່ອພິມພໍແຕ່ລະຈັບກົມືເນື້ອຫາສາຮັກກວ່າ ຂ່າວສາຮັກຢັນທີ່ຈະມີຄວາມແຕກຕ່າງກັນອອກໄປ ນອກຈາກນີ້

ໜັງສື່ອພິມພໍຍັງມີບຸກຄາກທີ່ມີປະສົບກາຮົນ ແລະຄວາມເຊີ່ຍ້າຍຸ່ນທີ່ເປັນຈຸດແຂງອູ້ກົມາກາ

ໃນຂະນະທີ່ອິນເທິວົ່ນເນືດດົກເປີດເຖິງທີ່ໃໝ່ໆ ໄທັກົບເນື້ອຫານອກເໜີອຈາກທີ່ນຳເສັນອໄດ້ ອູ່ກົມາກົມາກເນື້ອຫານອກເໜີອຈາກທີ່ນຳເສັນອໄດ້ ອູ່ກົມາກົມາກເນື້ອຫານອກເໜີອຈາກທີ່ນຳເສັນອໄດ້ ອູ່ກົມາກົມາກເນື້ອຫານອກເໜີອຈາກທີ່ນຳເສັນອໄດ້ ອູ່ກົມາກົມາກເນື້ອຫານອກເໜີອຈາກທີ່ນຳເສັນອໄດ້ ອູ່ກົມາກົມາກເນື້ອຫານອກເໜີອຈາກທີ່ນຳເສັນອໄດ້ ອູ່ກົມາກົມາກເນື້ອຫານອກເໜີອຈາກທີ່ນຳເສັນອໄດ້

ປັບປຸງບັນ ລັກຄົມທີ່ກ່າວຍວັນ ພັນຍັງມາກຂຶ້ນ ຄວາມສົນໃຈເພະດ້ານຂອງຄົນຮູ່ໃໝ່ໆ ກົມາກຂຶ້ນ ທີ່ຈຶ່ງໜັງສື່ອພິມພໍໃນຍຸດປັບປຸງບັນໄມ້ສາມາຮັກຕອບສັນອົງໄດ້ ແມ່ຈະມີສັກຍາກພົກຕາມ ແຕ່ບັນອິນເທິວົ່ນເນືດນັ້ນມີເນື້ອຫາເພະດ້ານເທົ່ານີ້ຕົວບັນອົງຍ່າງໄມ້ຈຳກັດ

ທ້າກໄມ້ປົງປົງເນື້ອຫາໃຫ້ມີຄວາມຫລາກຫລາຍເພື່ອເຂົ້າທີ່ສົ່ງຄົນຮູ່ໃໝ່ໆ ໄທັກົບກ່າວຍວັນ ແນວທາງການນຳເສັນອົບປະດິມໆ ທີ່ຈຶ່ງຕິດອູ່

ໃນກ່າວຍວັນ ແນວທາງການນຳເສັນອົບປະດິມໆ ທີ່ຈຶ່ງຕິດອູ່ ໃນກ່າວຍວັນ ແນວທາງການນຳເສັນອົບປະດິມໆ ທີ່ຈຶ່ງຕິດອູ່ ໃນກ່າວຍວັນ ແນວທາງການນຳເສັນອົບປະດິມໆ ທີ່ຈຶ່ງຕິດອູ່

ໂດຍໄມ້ເກີ່ມກັບ 3G ແມ້ແຕ່ນ້ອຍ

ຂະນະເຕີ່ຍ້າກັນໜັງສື່ອພິມພໍເອົາດົກຈຳເປັນຕ້ອງປັບຕົວເຂົ້າສູ່ເຕັກໂນໂລຢີໃໝ່ໆ ເພື່ອໃຫ້ສາມາຮັກໃຫ້ເວົງອິນເທິວົ່ນເນືດເພື່ອເຂົ້າສົ່ງກົມ່າຄຸນອ່ານຸ່ວ່າໃໝ່ໆ ໜັງສື່ອພິມພໍໄມ້ຄວາມຈຳດອງຍ່າກັບກ່າວຍວັນເນື້ອຫາເນົົມວັນເວັບໄຊຕໍ່ໂດຍປັບປຸງບັນອົບປະດິມໆ ເພື່ອໃຫ້ເວົງອິນເທິວົ່ນເນືດໄລຍ່າງໜັກຫລາຍ

ກະທັ້ງຈູບແບບທີ່ກ່າວຍວັນ ແລະດັດເລືອກໂລກອອນໄລນ໌ທີ່ມີຍ່ອຍ່າງຫລາຍຫລາຍ

ໄມ້ວ່າຈະເປັນ ໂອໂຟນ ແບລັບເບຼວ່ົງ ທີ່ກ່າວຍວັນ ແລະດັດເລືອກໂລກອອນໄລນ໌ທີ່ມີຍ່ອຍ່າງຫລາຍຫລາຍ

***

สมาคมนักข่าวบังคับหนังสือพิมพ์แห่งประเทศไทย

‘นักข่าว’ 3.0

News Media in Transition?

- ... หนังสือพิมพ์กำลังจะตาย !!
- .. ทางรอดหนังสือพิมพ์ ?
- ... วิกฤติการสารศาสตร์ !!
- .. Change คนข่าว ?
- ... สงครามทีวีเดือด!!

นิ

คือ พادหัวนิตยสาร ราชดำเนินประจำเดือนพฤษจิกายน 2552 ที่กล่าวเป็น
หัวข้อถกเถียงและวิพากษ์วิจารณ์อย่างกว้างขวาง ทั้งในนามข่าวและโรงพิมพ์
แต่ละแห่ง

นั่นอาจเป็นเพราะ วินาทีนี้ “นิวล์ มีเดีย” อุยซิดปลายจนูก คนทำเลือ เข้าไปทุกที่
ขณะที่ 3 จี และ social media หลากหลายรูปแบบ ไม่ว่าจะเป็นทวิตเตอร์ หรือ
เฟซบุ๊ค กลายเป็นปรากฏการณ์ที่กำลังท้าทายนักข่าวยุคเก่าและนักข่าวในยุคดิจิทัล
อย่างมีนัยยะสำคัญ

กรณีก็ตาม คำถามใหม่ในวงการสื่อเกือบ ในยุคที่ “social media” มีเครือข่าย^{โยงใยทั่วโลก} จนยากที่จะปฏิเสธได้เช่นนี้ สื่อกระแสหลัก จะปรับตัวไปในทิศทางใด ?

และที่สำคัญ นักข่าวต้องปรับตัวอย่างไรกันบ้าง ?

นี่คือ บทเรนา “ประเด็นร้อนแห่งปี” เพื่อถกปัญหาร่วมสมัยในวงการสื่อ ทั้งจาก
สื่อมวลชน นักวิชาการสื่อ รวมทั้งตัวแทนอุตสาหกรรมชี ชื่อตั้งที่เก่าติดปรากฏการณ์ความ
เคลื่อนไหวนี้อย่างใกล้ชิด

**“ดร. สุครัตน์ ดิษยารรธนະ จันทร
วัฒนาภูล”** คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยกรุงเทพ เปิดประเด็นว่า การ
ศึกษาเรื่อง News Media in Transition
ต้องเข้าใจความหมายของคำว่า Journalism
ว่า ไม่ได้หมายถึงสื่อหนังสือพิมพ์
เพียงอย่างเดียว

แต่ Journalism คือการบันทึก เป็น
กระบวนการ รวบรวม เขียน บรรณาธิการและ
นำเสนอออกมานั้นในรูปของข่าว และ
บทบรรณาธิการ ผ่านช่องทางต่างๆ อาทิ
หนังสือพิมพ์ นิตยสารข่าว ข่าวโทรทัศน์ วิทยุ
อินเทอร์เน็ต เพียงแต่หนังสือพิมพ์เป็นสื่อ
ที่เก่าแก่ที่สุดที่นำเสนอข่าว และกลายเป็น
สถาบันหนึ่งที่ทรงอิทธิพลของลังคมมา
เนื่องนาน

ฉะนั้น การเปลี่ยนแปลงใดๆ ที่เกิดกับ
สถาบันที่เก่าแก่ ย่อมส่งผลถึงความรู้สึก
ของคนทั้งที่อยู่ในกระบวนการผลิตและผู้มี
ส่วนได้ส่วนเสียจากกระบวนการผลิต

ดร.สุครัตน์ กล่าวว่า จากงานวิจัย¹
ต่างประเทศหลายชิ้น ระบุพ้อกันว่า
ทั่วโลกทางเทคโนโลยีการสื่อสารที่
เปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็ว ธรรมชาติ
ของการบริโภคสื่อก็เปลี่ยนแปลงไปด้วย
ผู้รับสารมีลักษณะทำอะไรหลายๆ อย่าง
พร้อมๆ กัน เช่น อ่านหนังสือไปพร้อมกับ
ฟังรายการทางวิทยุ หรือดูทีวีไปพร้อมๆ กับ
เล่นคอมพิวเตอร์และทานอาหารจันดวน
ไปด้วย ลงผลให้smithที่มีต่อเรื่องไดเรื่อง
หนึ่งน้อยลง ต้องการข้อมูลแบบฉบับไวมากขึ้น

“ถ้ามองจากมุมนี้จะพบว่า สื่อออนไลน์
และอพลайнจะเข้ามายืนคู่แข่งสำคัญ
สำหรับหนังสือพิมพ์กระดาษแน่นอน เพราะ
ตอบสนองจริตของ “คนรุ่นใหม่” ได้ตรงกว่า
มีความรวดเร็ว ฉับไว เลือกบริโภคเนื้อหา
ได้ตรงตามความสนใจ รวมทั้งก้าวข้ามข้อ^{จำกัด}
จำกัดเรื่องเวลาและสถานที่อีกด้วย เพราะ
สามารถรับข่าวสารโดยตรง หรือเชื่อมต่อ
อินเทอร์เน็ตผ่านโทรศัพท์มือถือที่วันนี้ได้

กลยุทธ์เป็นอุปกรณ์พื้นฐานของคนทั่วๆ ไป
แล้ว”

ปกตินักข่าวจะเคยซินกับการเก็บ
ข้อมูลเฉพาะเนื้อหา โดยมีฝ่ายภาพแยก
ต่างหาก แต่ตอนนี้นักข่าวทำข่าวชิ้นหนึ่ง
ต้องจินตนาการไปพร้อมๆ กันว่า จะนำ
เสนอออกหลากหลายช่องทางอย่างไร ต้อง^{ใช้ภาพ เลียง グラฟิกประกอบ รวมไปถึง}
เทคนิคการเล่าเรื่องอย่างไร เมื่อนักข่าว
ลำนักข่าวroyเตอร์และอีกหลายองค์กร
ข่าวในต่างประเทศที่ทำได้หลายอย่างในตัว
คนเดียว

นอกจากนี้ยังต้องทำงานให้ได้เร็วอีก
ด้วย เพราะผู้รับสารยุคใหม่อยากเห็นข่าว
นั้น มีความอัปเดตอย่างต่อเนื่อง และ
แน่นอนที่สุดเมื่อต้องเลือกความรวดเร็ว
ความรอบคอบและความถูกต้องย่อมน้อยลง
นักข่าวจึงควรเป็นคนฉับไว รอบรู้และมี
ไหวพริบ มีทักษะของการค้นคว้าตรวจสอบ
ข้อมูลให้เร็ว ตัดสินใจได้ตี

ดังนั้น “นักข่าวยุคใหม่จะไม่ใช่เป็นแค่
นักข่าว แต่เป็นเออดิเตอร์และโปรดิวเซอร์
ไปพร้อมๆ กัน” การเรียนการสอนทาง
วารสารศาสตร์จึงต้องปรับวิธีการเรียน
การสอนเนื้อหาให้สอดคล้องกับความ
ต้องการแห่งอนาคต โดยไม่จำเป็นต้องรอ
ให้ปรากฏการณ์มาถึง เพราการผลิต
บันทึกที่ดีเพื่อไปเป็นนักข่าวที่ดีหนึ่งคนใช้
ระยะเวลานานหลายปี

“จักรกฤษ พิมพูล” บรรณาธิการ
อาวุโส กรุงเทพธุรกิจ มองว่า ในอนาคต
เนื้อในหนังสือพิมพ์ต้องเปลี่ยนไป กองบ.ก.
ต้องคิดให้เห็นกว่าจะบริหารเนื้อหาอย่างไร
ที่จะใช้ได้ทั้งกับสื่อสิ่งพิมพ์ วิทยุ ทีวี หรือ
กระทั่งคิดเนื้อหาลงอินเทอร์เน็ต ฉะนั้น
ลิงที่ต้องทำคือ ต้องสร้างคนทำงาน หรือ
กองบ.ก. ให้เป็น “multi journalist” คือ^{สามารถที่จะมีทักษะทำงานได้หลายสื่อ}
พร้อมๆ กัน ซึ่งไม่ใช่เรื่องง่าย

“จักรกฤษ” เห็นว่า ประเด็นที่น่าห่วง
สำหรับวงการสื่อไทย คือ ไม่มีการศึกษา
หรือตั้งรับการเปลี่ยนผ่านเรื่อง “นิวส์ มีเดีย”

อย่างเป็นระบบเหมือนต่างประเทศ มีเพียงความเป็นห่วง แต่ดูเลื่อนร่าง ไม่แน่ใจว่า เป็นพิธีกรคน ฉะนั้น การตั้งรับกับการเปลี่ยนผ่านก็ยังดูเบลอๆ และกล้าๆ กลัวๆ

“ผมพูดเล่นอว่า 4-5 ปีที่ผ่านมา สิ่งที่ปรากฏในสื่อหนังสือพิมพ์คือ ยอดขายมันลงมาเรื่อยๆ เราจะตั้งข้อสันนิษฐานว่า ยอดขายมันลงเป็นเพราะอะไร เหตุผลหนึ่งก็คือ ตัวเนื้อหาไม่เปลี่ยน หน้า 1 รายวัน เทียบกัน 3-4 ฉบับ เมื่อ昆กันเกือบทุกข่าว ซึ่งพบว่าไม่มีอะไรใหม่เดินต้นเลย คำถามคือ ใครจะมานั่งอ่านข่าวช้า เพราะบุคคลต่อไปโครงสร้างประชากรจะเปลี่ยนไป คนรุ่นใหม่จะเติบโตมาเป็นผู้รับสารบุญใหม่ แทนคนรุ่นเก่ามากขึ้น”

ฉะนั้น คำถามใหญ่คือ ในกองบ.ก. จะปรับตัวอย่างไรที่จะบริหารเนื้อหาออกสู่สื่อต่างๆ ให้ลงตัว และปรับตัวคนทำข่าว ให้เขียนข่าวให้หลากหลายกับสื่อที่เพิ่มมากขึ้น ขณะที่ในแต่ละการตลาด ผู้บริหารก็ต้อง

คิดว่า บริหารอย่างไรให้วัตถุดิบซึ่งเป็นข่าวได้รับการเขียนใหม่ให้ล้มพันธ์กับลักษณะของสื่อที่จะออกไป เพื่อเอื้อต่อธุรกิจ

รุ่งมณี เมฆносกณ สื่อมวลชนอิสระแสดงทัศนะว่า ในขณะที่ต่างประเทศปรับตัวกับกระแส “นิวอล มีเดีย” ไปหลายก้าว แต่ประเทศไทยยังมีข้อจำกัดหลายอย่าง ทั้งจากเจ้าของสื่อเองและพฤติกรรมนักข่าว ไม่นับรวมเรื่องรายได้ที่ไม่แน่นอน กระทั้งปัญหาเรื่องฝ่ายโฆษณาหายไม่เป็น ฉะนั้น ถ้าเปรียบเทียบกับต่างประเทศแล้ว เราอาจจะตามต่างประเทศอยู่หลังช่วงตัว และไม่เคยสรุปบทเรียนอย่างเป็นระบบ

อดีตผู้สื่อข่าวบีบีซี ยังกล่าวไว้ว่า แม้แต่คณะต่างๆ ในมหาวิทยาลัยที่สอนเรื่องนี้ กลับไม่มีการติดตามอย่างจริงจัง แม้จะมีการสอนและติดตามเกี่ยวกับเรื่องนี้ แต่ในเนื้อหาอย่างเดียวคงไม่พอ แต่ประเด็นคือ จะทำอย่างไรให้ธุรกิจอยู่รอดได้ด้วย และเมื่อมองไปในอนาคต ต้องอยู่รอดได้แบบ

ยั่งยืน ไม่ใช่ทดลองเป็นของสนุก

“มองในมุมนักข่าว จริงๆ แล้ว คนที่เล่นสื่อใหม่เยอะๆ จะเข้าใจว่ามันสนุก ถ้าแบ่งเวลาเป็น มันทำงานได้เยอะมาก แต่นักข่าวอาจมองว่า เขาถูกบังคับว่าทำงานเกินเงินเดือนที่ตัวเองได้รับ เขาจึงไม่สนุกด้วย นี่เป็นตัวอย่างหนึ่ง ถ้าเข้าสนุก อย่างคุณสุทธิชัย หยุ่น เข้าสนุก และทำงานกับสื่อใหม่ได้酵ะ ฉะนั้นต้องสนุกกับมัน อุปกรณ์เป็นเรื่องรอง แผ่นอน ไม่ใช่ ทุกคนที่มีไอโฟน หรือ บีบี แต่ประเด็นคือ เราไม่ได้ฝึกนักข่าว ในเชิงบริการเป็น “มัลติ มีเดีย รีพอร์ตติ้ง” ฉะนั้น จึงเกิดมีอคติรู้สึกเหมือนถูกบังคับ”

รุ่งมณี มองว่า อนาคต องค์กรที่จะมีเว็บออนไลน์จะต้องเป็นมัลติมีเดีย เพราะต่อไปเทคโนโลยีจะถูกลง แต่ปัจจุบันนี้ นักข่าวจะต้องรับมือกับสื่อต่างๆ ยังไม่เพิ่มทักษะให้กับตัวเอง เช่น ล้มภาษณ์แหล่งข่าวทางโทรศัพท์ แต่ไม่ได้ดัดเสียง มองมุมหนึ่ง ถ้าดัดเสียง อาจจะใช้ได้ในแข่งของการเอคอลิปส์ เนื่องจากเสียงไม่ได้ด้วย เป็นต้น

ยิ่งเว็บไซต์ที่ไม่มีความจำกัดในเนื้อที่สามารถทำ Exclusive interview ก็ได้ หรือ เดียวนักลองมือกีอิ๊ว กล่องจากไอโฟนใช้ถ่ายภาพเคลื่อนไหวได้ สามารถใช้ประโยชน์ได้ ทำคลิปได้โดยที่ไม่ต้องเสียพลังงานเพิ่ม เพียงแต่เรารู้สึก เคยชินอย่างไร ก็เคยชินอย่างนั้น ฉะนั้น 2 ส่วนสำคัญ คือ ฝ่ายวิชาการ ก็ผลิตคอนไปในขณะที่องค์กรลือกต้องปรับพฤติกรรมและใช้ประโยชน์จากนิวอล มีเดีย อย่างเหมาะสม

ดร.มนัส ตรีรยาภิวัฒน์ อาจารย์คณะนิเทศศาสตร์ มหาวิทยาลัยหอการค้าไทย ตั้งข้อสังเกตว่า นักข่าวยุคปัจจุบันไม่ได้ใช้ประโยชน์จากโซเชียลมีเดียมากเพียงพอถ้าที่ควรจะเป็น ล้มยักษ์ก่อนในชุมชนนักข่าว เมื่อมีข่าวหรือมีประเด็นสำคัญๆ เกิดขึ้น จะมีการพูดคุยกอกເລີຍกันในห้องนักข่าว ในร้านเหล้า หรือสถานที่ต่างๆ อยู่เสมอ

แต่ปัจจุบันเมื่อมีโซเชียล มีเดีย เกิดขึ้น แทนที่จะหยิบประเด็นข่าวมาพูดคุยแลกเปลี่ยนกันใน โซเชียล หรือแตกยอด ทำความเข้าใจกับประเด็นที่ขับช้อน เช่น ประเด็น นครปัตตานี แต่เท่าที่ติดตาม นักข่าวองค์ไม่ได้แลกเปลี่ยนหรือถกเถียง หรือลงคติตอกกันไป เพื่อหาข้อมูลอ่านเพิ่ม หรือใช้โซเชียล มีเดีย ให้เป็นประโยชน์มากขึ้น จึงแปลกดิจิว่า ทำไมเรายังใช้โซเชียล มีเดีย ในแวดวงข่าวไม่เต็มที่

ดร.มานะ เห็นว่า เราสามารถใช้ โซเชียล มีเดีย ในเชิงข่าวสืบสวนสอบสวน ได้อีกมาก หรือแค่ระดมความคิดเห็นก็เป็น ประโยชน์ เพราะหลักหัวใจอย่างหนึ่งของ โซเชียล มีเดีย ก็คือ การสนทนา และ เปลี่ยนข้อมูลของผู้ใช้ด้วยกันเอง หรือถ้าเรา ไม่มองว่าตัวเราเป็นผู้ส่งข่าว คือ เราเป็น ผู้รับสารจากนักการเมือง หรือนักธุรกิจ ก็ น่าจะใช้โซเชียล มีเดีย เป็นเวทีสาธารณะที่ ระดมความคิดเห็นได้มากกว่านี้

“ถ้ามองไปในอนาคต ผู้มีอย่างข้อน กลับไปว่า นักข่าวคงไม่สามารถทำข่าวใน ฐานะที่เป็นมืออาชีพได้คนเดียวโดด ๆ แต่ ต้องดึงเอาองค์ความรู้จากคนในสาย วิชาชีพต่างๆ ซึ่งถ้าเราใช้เครื่องมือของ โซเชียล มีเดียในการดึงองค์ความรู้ต่างๆ ได้มั่นน่าจะเป็นประโยชน์มากกว่านี้ แทนที่ เราจะไปอิงกับแหล่งข่าวบีบเนมบางคน เท่านั้น ซึ่งไม่ว่าพูดจริงหรือรู้สึกว่าจริงมาก แค่ไหน”

ในแวดวงสถานบันการศึกษา **ดร.มานะ** มองว่า ปัจจุบันเรื่องนี้เป็นปัญหามาก ไม่ใช่ แค่เฉพาะปัญหาจากสายวิชาชีพ แต่ใน สายวิชาการเอง ก็มีเพียงบางคนที่เห็นถึง การเปลี่ยนแปลงเรื่องนี้

“ผมได้คุยกับนักข่าวอาวุโส และ อาจารย์สอนนิเทศศาสตร์ ในมหาวิทยาลัย

ว่า บางที่เรารายงานต้องใช้การกระดับน้ำจาก สายวิชาชีพด้วยช้ำไปว่า ฝ่ายวิชาชีพขับ แล้ว สถาบันการศึกษาเองก็ควรมีการ ปรับตัวด้วยหรือไม่ แล้วก็ย้อนกลับไป ตรวจหลักสูตร

เช่น หลักสูตรที่เราอิงมาจาก จุฬาฯ หรือธรรมศาสตร์มักยัก่อน ในการวางแผนแบบ เรียนเรื่องนิเทศศาสตร์ก็คือ แบ่งชัดเจนว่า วารสารศาสตร์ คุณเกี่ยวกับเรื่องหนังสือพิมพ์ หรือนิตยสารก็แยกไปเป็นสาขา วิทยุ โทรทัศน์ไปเลย โดยเฉพาะแยกออกมา พิ อาร์ก์แยกมาเฉพาะ ซึ่งปัจจุบันอย่างที่ ตัวแทนเอเจนซี่บอกว่า ทุกสาย มั่นใจว่า หลอมรวมกันหมดแล้ว”

ดร.มานะ ทิ้งท้ายว่า ในอนาคต นัก ศึกษาที่จบมาไม่จำเป็นต้องวิงเข้าสู่สื่อหลัก เพียงอย่างเดียว คงรุ่นใหม่อาจจะมีอาชีพ อื่นที่คุณเลี้ยงตัวได้ แต่ก็สามารถมีทักษะ ในการทำเลือกได้ด้วย แต่กระนั้นก็ตาม ปัญหา ที่น่าห่วงคือ เรื่องกรอบคิดหรือแนวคิด มากกว่า เพราะทักษะเรื่องเครื่องไม้ เครื่องมือ เทคโนโลยีต่างๆ สามารถฝึกกัน ได้ แต่ปัญหาคือ เราจะคลิกอย่างไร ใน ฐานะที่ระบบการศึกษาหรือระบบulatory อย่าง ให้เข้าสามารถดึงองค์ความรู้จากที่ ต่างๆ มาใช้ได้ ไม่ใช่ก็อบปื้อกำกูเก็บ เก็บ

“รัชนีวรรณ อุทัยธรรม” Communication Planning Director จาก Index Creative village มองว่า วันนี้ในมุมมอง เอเจนซี่ ต้องทำการสื่อสารให้กล้ายเป็นบท สนทนา ให้ใกล้ตัวคนมากที่สุด เพราะเรา เชื่อว่า มีเดียที่เปลี่ยนตั้งแต่ “เวิลด์ ไวด์ วีบ”(www) เข้ามาในโลก จนทำให้เกิด โซเชียล มีเดีย ทำให้ทุกคนไม่ใช่เฉพาะ อาชีพนักข่าวกล้ายเป็นนักข่าวรายๆ ไป แล้ว

ฉะนั้น เทคนิคที่ทันสมัยที่สุดวันนี้คือ

ผู้บริโภคเป็นคนบอก เราไม่เชื่อว่า มีอีกต่อไป แต่เราจะเชื่อว่า มีอีกต่อไปนิดเดียว เพราะเพื่อนเรามาเล่าให้ฟังว่ามีอีกต่อไปนิดเดียว หรือคนที่เราเชื่อว่า

หรือเราจะเปิดดูว่าเขาว่าอย่างไร เขา มีความรู้สึกอย่างไร เทคนิคเป็นแบบไหน ฉะนั้น นักการตลาดต้องเปลี่ยนวิธีคิด เป็นวิธีการสร้างบทสนทนากับผู้คน โดย ทำอย่างไรก็ได้ให้ตัวเองไปอยู่ในบทสนทนา หรือแนะนำตัวเองผ่านบทสนทนานั้นๆ จะ เรียกยุคนี้ว่า เป็นยุค “คอนซูมเมอร์ ลิซึ่ม” กว่าได้ ฉะนั้น เราต้องจับประเด็นว่า เข้า ต้องการอะไร และเขากำลังสนใจอะไรอยู่

“ชวรรค์ ลิมป์ปัทุมปานิช” ประธาน ชมรมผู้ผลิตข่าวออนไลน์ เห็นว่า โจทย์ ใหญ่ที่เราต้องคิดคือ 1.การปรับตัวของสื่อ หลักว่าจะไปในทิศทางไหน และ 2.การ ปรับตัวของนักข่าว เพราะทุกวันนี้สื่อคิด เรื่องนี้แน่นอนแต่ถามว่า เราคิดจริงจัง แค่ไหน เพราะดูแล้วสื่อบ้านเรายังมีลักษณะ กล้าๆ กลัว ๆ คือ ไม่รู้อนาคตว่าจะ ปรับตัวอย่างไร เพราะยังไม่มีการศึกษา อย่างเป็นระบบ

ฉะนั้น ทิศทางสื่อใหม่ในอนาคต สุดท้ายคงหนีไม่พ้นเรื่องการปรับตัว แต่ ถามว่าจะปรับตัวไปในทิศทางไหน ผู้มีคิดว่า สื่อหลักต้องทำความเข้าใจกับ โซเชียล มีเดีย อย่างเป็นระบบ

เช่น สื่อบูรณาการข่าวให้เข้ากับ โซเชียล มีเดีย อย่างไรให้ลงตัว ผู้มีคิดว่า คือโจทย์ใหญ่ของสื่อหลัก ในการปรับตัว เข้าสู่ออนไลน์

นี่คือ โจทย์ที่นินของ “สื่อไทย” ยุค 3.0 โดยแท้ ?

(ตามอ่านฉบับ uncut ได้ที่ www.tja.or.th เร็วๆ นี้)

***

‘pantip.com’

มองปรากฏการณ์ ‘โลกกว้าง กางแคม’ ....ทุกคนเป็นนักข่าวได้ง่ายขึ้น

ที่ ามกลาง กระแส 3 G ที่ร้อนแรง สมาคมนักข่าวบังคับสื่อพิมพ์แห่งประเทศไทย ไม่พลาดที่จะจับเข้าคุยกับ เว็บออนไลน์ชื่อดัง อายุ “pantip.com” กับ “พัฒน์ จิตธนกรนุกุร” Web Editor แห่ง pantip.com ถึงการเปลี่ยนแปลงครั้งสำคัญ แห่งโลกนิวเคลียร์

ใครอยากรู้ว่า พันทิปคิดอย่างไร มีความพร้อมและเตรียมรับมือกับเรื่องนี้มากน้อย แค่ไหน หากไม่อยากตกลง รับอ่านโดยพลัน !

“พัฒน์” เปิดประเด็นว่า 3 จี จะมีผลกระทบกับลือออนไลน์อย่างแน่นอน เพราะทุกวันนี้ เวลาคนเล่นอินเทอร์เน็ตตามบ้าน จะใช้อินเทอร์เน็ตความเร็วสูง แต่ คนที่เล่นจากมือถือ หรือจากเครื่องโน๊ตบุ๊คที่ต่อผ่านมือถือ ความเร็ว慢ยั่งๆ ฉะนั้น เนื้อหา ของกลุ่มคนที่เล่นจากบ้านจะสดและเร็วกว่า ขณะที่ บนมือถือความเร็ว慢ไม่ได้

อย่างไรก็ตาม ถ้า 3 จีมาเต็มรูปแบบ ข้อจำกัดตรงนี้จะลดลง ก็คือ คนเล่นเน็ตผ่าน มือถือ จะดูมัลติมีเดียได้ดีขึ้น หรือกรณีเน็ตบุ๊คอก kostenai ที่ ความเร็วจะใกล้เคียงกับผู้ใช้ ตามบ้าน รวมถึงบนเว็บไซต์ ที่สามารถทำลูกเล่นต่างๆ ให้ยอดขึ้น

“จริงๆ แล้ว 3 จี เมื่อตอนเทอร์เน็ตที่เราใช้ทุกวันนี้ เพียงแต่ความเร็วสูงมากขึ้น คนก็ได้ประโยชน์จากการนี้ อีกไม่นานลือออนไลน์จะมีผลพลอยลามมา นั่นก็คือ เราสามารถ ทำอะไรใหม่ๆ เล่นบนโลกออนไลน์ได้ รวมถึงการลือสารที่เห็นหน้ากันได้ สามารถคลิกได้ แบบเรียลไทม์

“พัฒน์” มองว่า ทุกวันนี้เนื้อหาในลือหลักอย่างทีวี หนังสือพิมพ์ แทบไม่ต่างจากออนไลน์ แต่ก่อนลือทีวี แฟร์ภาพหลักๆ ผ่านคลื่นวิทยุหรือคลื่นทีวีของเข้า แต่ในอนาคต นี่อาจเป็น ช่องทางใหม่ที่เข้าสามารถแฟร์ภาพได้เลยทันที

เพราะทุกวันนี้คนใช้อินเทอร์เน็ตมากขึ้น เด็กที่อยู่ตามหอพัก หลายคนซื้อ โน๊ตบุ๊ค ไม่ซื้อทีวี ซึ่งในอนาคตคนจำนวนนี้จะมีเพิ่มขึ้น เข้ากับจะดูทีวีผ่านโน๊ตบุ๊ค ดูคลิปย้อนหลัง เช่นรายการที่เขานอนใจ ผ่านอุปกรณ์เหล่านี้

อย่างรายการทีวีเอง หากใช้ช่องทางนี้เป็นช่องทางในการถ่ายทอดสด เลือกอนดู ผ่านเคเบิล แต่ต่อไปสามารถดูผ่านอินเทอร์เน็ตได้เลย จะกระจายไปสู่ผู้รับมากขึ้น แม้ อาจจะต้องลงทุนอุปกรณ์ต่างๆ เพื่อให้แฟร์ภาพที่รือกทางอินเทอร์เน็ต แต่ก็ถือว่าคุ้มค่า “ถามว่าคุ้มมั้ย คุ้มครับ เพราะเป็นการเปิดช่องทางใหม่ ก่อนหน้านี้ อาจมีบางช่อง

● พัฒน์ จิตธนกรนุกร

ทำแต่ร่าเลี้ยงตังค์ ผู้ใช้ต้องจ่ายค่าลงมานาซิก แต่ต้องไปอาจไม่ต้อง ที่สำคัญ มันเพิ่ม มูลค่าของลีอองไปในตัวด้วยเหมือนกัน”

“พัฒน์” กล่าวถึงการรับมือ 3 จี ของ พันธิปว่า ในอนาคต พังก์ชั้นมัลติมีเดียใหม่ จากคุณ 3 จี อาจจะเปิดช่องทาง ที่เราจะต้องเปิดกว้าง เช่น มีพังก์ชั้นมัลติมีเดีย หรือพังก์ชั้น คลิปต่างๆ ที่เล่นได้มากกว่าเดิม เอามาใส่ในเว็บได้

แต่อย่างน้อย 3 จี มาเราก็ต้องรอลักษณะหนึ่ง ให้คนที่ใช้มือถือเปลี่ยนมาใช้ 3 จี เพราะถ้าคนเหล่านี้มีจำนวนมากขึ้น น่าจะมีผล ทุกวันนี้ เวลาเราทำเว็บบางทีก็ต้องทำ เป็นเว็บแยกเวอร์ชั่น เป็นโมบาย เวอร์ชั่น กับหน้าเว็บ แต่ถ้าเกิด 3 จีมา อาจ

ไม่ต้องทำโมบายเวอร์ชั่นแล้ว คนก็เข้าหน้าเว็บปกติได้เลย

“พัฒน์” เชื่อว่า เมื่อมี 3 จี คนจะเข้าถึงอินเทอร์เน็ตเพิ่มขึ้น โดยเฉพาะคนที่อยู่ห่างไกล แต่ถ้ามี 3 จี ในเครือข่ายโทรศัพท์มือถือที่กว้างกว่าเออดีเอสแอล ก็จะทำให้คนเข้าถึงอินเทอร์เน็ตความเร็วที่สูงพอสมควรได้มากยิ่งขึ้น และให้เวลา กับการเล่นอินเทอร์เน็ตมากขึ้น

“เมื่อก่อน ผู้พัฒนาเว็บอาจจะคิดว่า ติดข้อจำกัด เกี่ยวกับความเร็ว แต่ต่อไป 3 จี อาจจะช่วยได้ เช่น พากวิดีโอออนไลน์ ส่งคลิปออนไลน์ หรือวันนี้ใครเล่นเฟชบุ๊ค ก็ต้องรับกับมือถือ และก็อพชั่นเฟชบุ๊คได้ หรืออีกหน่อยถ้าความเร็วไปได้หรือ

เทคโนโลยีของมือถือ หรืออุปกรณ์พกพา ไปได้สูงขึ้น ก็สามารถถ่ายคลิปลงไปได้เลย ตรงนี้จะยิ่งทำให้ทุกคนเป็นนักข่าวได้ง่ายมากขึ้น เดินไปเลื่อนอะไร奴่สันใจ ก็ถ่ายรูปแล้วก็เอาขึ้นบล็อกได้ จะทำให้โลกแคบลง”

“พัฒน์” มองประกายการณ์ นิวัล มีเดีย ว่า ทุกวันนี้โลกแคบลง การสื่อสารไม่ว่าจะ วิทยุ ทีวี หรือ โทรศัพท์มือถือ เป็นการสื่อสารกับคนจำนวนมาก ไม่ใช่แค่ความคิดเห็นของคนๆ เดียวแล้ว แต่ทุกอย่างมาจากการความเห็นของคนหลายคน ฉะนั้น ข้อดี คือ เราสามารถจะวิเคราะห์ข้อมูลได้มากขึ้นว่าอะไรถูกหรือผิด

แต่แน่นอน ข้อเสียคือ ไม่มีเงินกันคือ การสื่อสารจากคนหลายคน ซึ่งไม่รู้ว่าใครเป็นใคร อาจเกิดข้อมูลที่ผิดพลาดคลาดเคลื่อน ได้ง่าย รวมทั้งข้อมูลที่ไม่เหมาะสม ประกาย ออกมายโดยไม่ได้สกрин นี่คือ จุดแตกต่างระหว่างสื่อแบบใหม่กับสื่อแบบเก่า

สมัยก่อนเวลาก็ด้านาง กึดีทีวี วิทยุ แต่ปัจจุบันความว่า ยืดอินเทอร์เน็ตสามารถทำได้มั้ย ก็ทำได้ครับ แต่ว่า เขากดควบคุม เว็บไซต์ไม่ได้ ฉะนั้น โอกาสที่จะควบคุมสื่อ ก็น้อยลง

อย่างพันธิป พยายามให้มี 1 คน ต่อ 1 ล็อกอิน ซึ่งอาจจะทำไม่ได้ 100% เพื่อ ว่าโพลต์อะไรมา คนๆ นั้นต้องรับผิดชอบ คำพูดของตัวเองที่โพลต์ไป ไม่ใช่ว่าจะจะ ปล่อยข่าวอะไรก็ได้ ทั้งนี้เพื่อล้างความนำเชือกให้มากขึ้น

อย่างเมื่อก่อน pantip.com ครรภ์ได้เข้ามาโพลต์ อาจไม่ใช่เรื่องจริง หรือใครปล่อยข่าวไว้ได้ แต่หลังๆ เราจะทำเป็นระบบมากขึ้น... ระวังมากขึ้น

นี่คือ มนุษย์จาก “pantip.com”
แล้วคุณล่ะ คิดเห็นอย่างไร ?

***

สมาคมนักข่าวบังษีสือพิมพ์แห่งประเทศไทย

10 ปี วิถีคบข่าวภาคสนาม

“สุเมธ!!! ดูสิภาพข่าวของสุเมธตีพิมพ์แล้ว” พิชัย ประลิทธ์ ผู้สื่อข่าวไทยรัฐประจำอำเภอปีงน้ำร้อน จ.จันทบุรี บอกพร้อมกับยืนมือใช้วัดข่าวที่ปรากฏในเครื่องโทรศัพท์สีขาว ยี่ห้อ “ไอโฟน” ของเขามาให้ดู เท็นเว็บแรก ความเห็นอย่างลักษณะเดียวกันกว่า 300 กม. ติดตาม พล.ต.ชัตติยะ ลวัสดิ์ผล หรือ เลธ.แดงคนดัง จากสนามบินสุวรรณภูมิไปยังสนามกอล์ฟสอยดาวไอยแอลด์รีสอร์ท ที่ จ.จันทบุรี หายเป็นปลิดทิ้ง

อิกແວ້ນหนึ่ง...อดที่ไม่ได้ ขนาดนักข่าวภูมิภาคในต่างจังหวัดเล็กๆ อย่างจันทบุรี ยังอินเทรนด์พก “เครื่องไอโฟน” เป็นหนึ่งในอุปกรณ์ทำข่าว นอกเหนือสมุดจดข่าว เทปบันทึกเสียง กล้องถ่ายภาพ คอมพิวเตอร์โน้ตบุ๊ค และเครื่องวิทยุสื่อสาร

พิชัย ประลิทธ์ บอกว่า...เป็นความจำเป็นที่ต้องมีไว้ เพราะนอกจากใช้เป็นโทรศัพท์สื่อสารแล้ว ยังใช้ท่องอินเทอร์เน็ตติดตามข่าวสารด้วย

เป็นความที่ที่นักข่าวเมืองกรุงของผมยังต้องพยายาม ที่ทุกวันนี้ ผมยังมีแค่คอมพิวเตอร์โน้ตบุ๊ค น้ำหนัก 2.5 กก. และกล้องดิจิตอลแอลเօලาร์เก่าๆ ติดตัวทำข่าวเท่านั้น นี่ถือเป็นเรื่องไอเทคโนโลยีที่ล้ำในชีวิตของผมแล้ว

เรื่องของพี่พิชัย อาจไม่ใช่มิติใหม่ของการทำข่าวส่งข่าวในสนามข่าวกรุงเทพฯ ที่อยู่ในปัจจุบัน เพราะทุกวันนี้นักข่าวรุ่นพ่อ รุ่นพี่ และรุ่นน้องหลายคน ต่างกำลังสนูกับการส่งข่าวแบบข้อความลับๆ ผ่านระบบออนไลน์ในโทรศัพท์มือถือ แทนการพกพาโน้ตบุ๊คเครื่องหนักๆ อิกต่อไป

อย่างเช่น อ้อ...นักข่าวการเมืองคนสวย จากค่ายเนชั่น ที่หันไปเก็บที่ จะเห็นคุณเธอ กำลังนั่งส่งข้อความในมือถือ ส่งข่าวลงในทรัพเพอร์ข่าวของสำนักข่าวเนชั่น เพียงไม่กี่นาที คุณเธอ ก็ส่งข่าวเสร็จแล้ว ขณะที่ผมยังง่วนกับการเปิดเครื่องโน้ตบุ๊คเพื่อพิมพ์ข่าวอยู่เลย...

ข้อนกลับไปช่วงปลายปี 2539 วันแรก ผมได้รับโอกาสเป็นนักข่าวประจำกระทรวงศึกษาธิการหนังสือพิมพ์ไทยโพลต์ อุปกรณ์ประจำห้องนักข่าวที่กระทรวง มีเพียงเครื่องพิมพ์ดีด 4-5 เครื่อง เครื่องโทรศัพท์ 2 เครื่อง โทรศัพท์ 4 เครื่อง ไว้ให้นักข่าวได้ใช้งาน

ส่วนเครื่องมือสื่อสารระหว่างนักข่าว กับโรงพิมพ์ขณะนั้น ก็มีเพียงเครื่อง เพลจีโอร์เครื่องโตๆ เหน็บเอว ที่เวลา หัวหน้าข่าวติดต่อกันให้โทรกลับด่วน...ขณะนั่งรถเมล์...ต้องรีบตามล่าสุด แล้ว หาตู้โทรศัพท์สาธารณะ และความหาเช่น เหรียญบาทในกระเบ้าเงิน เกง เพื่อโทรศัพท์กลับยังโรงพิมพ์ให้เร็วที่สุด บางครั้งก็เล่นเอาเหื่อใจทั่วเมือง เพราะไม่มีเศษตังค์ซักบาท ต้องไปหาแลกเหรียญอยู่นาน

ความลำบากไม่น้อยอีกอย่าง สำหรับ คนที่พิมพ์ดีดไม่เป็นอย่างพอ แรกๆ หัวหน้าของผม พิสูจน์จิตต์ คงจิตตาง หัวหน้าข่าวการศึกษา หนังสือพิมพ์ไทยโพลต์ในขณะนั้น ยัง เมตตาให้ผมส่งข่าวด้วยการเล่าข่าวทางโทรศัพท์ แต่หลังจากนั้นไม่นาน ผมต้องเขียนข่าวด้วยปากกาลงบนกระดาษเปล่า!!! และส่งแฟกซ์เข้าโรงพิมพ์ เพื่อให้ท่านหัวหน้าช่วยแกะลายมือไก่เขียว ของผมพิมพ์ลงคอมพิวเตอร์อีกที ...นานเข้า พิท่านคงรำคาญลายมือรุนลายสือไทยของผม จึงบังคับให้ผมต้องเขียนข่าวด้วยเครื่องพิมพ์ดีดลงแฟกซ์มา ไม่เช่นนั้น...ต้องให้ข้าดีแค่ไหน ก็จะไม่ลงข่าวให้

พอพิมพ์ดีดแบบล้มติดได้คล่องบ้าง ก็เริ่มพกเครื่องพิมพ์ดีดเล็กแบบเบาะเท้า ซึ่งมีมาจากคนข้างบ้านมาใช้เดินทาง...ตอนนั้นก็เริ่มคิดว่า “โก้” แล้ว อย่างน้อยก็ส่งข่าวได้สะดวก รวดเร็ว ไม่จำเป็นต้องขอครั้งต่อครั้ง อีกไปทำข่าวต่างจังหวัด...ความช่วยกันบังเกิด เพราะหากเครื่องโทรศัพท์ส่งแฟกซ์เข้าโรงพิมพ์ไม่ได้ความอีโก้และความหยิ่งในตัวเครื่องที่เคยคิดไว้เริ่มหายไปในบัดดล

อาศัยความหน้าด้าน...ขอให้พี่ๆ นักข่าวไทยรู้สึกชื่นชมนั้นถือว่า ไอยท์ชั้นเทพพอกสมควร เพราะมีคอมพิวเตอร์โน๊ตบุ๊กยึดห้องแมคอินทอช ติดโมเด็มในตัวที่สามารถเชื่อมต่อสายโทรศัพท์ลงข่าว และภาพข่าวผ่านระบบโปรแกรมบีบีเอส หรือระบบแฟกซ์ออนไลน์ อันทันสมัยที่สุดในตอนนั้น ช่วยส่งข่าวให้ด้วย...

ถามว่า สมัยนั้นมีโทรศัพท์มือถือไหม มีครับ แต่...ยุคปี..39-40 ยังไม่普遍นัก เพราะ ชาญที่ซื้อ พ.ต.ท.ทักษิณ ชินวัตร เพิ่งจะเอาโทรศัพท์รุ่นกระติกน้ำมาจำหน่าย เป็นครั้งแรก ในปี 2533 นี้เอง ที่สำคัญยังเป็นยุคที่โทรศัพท์มือถือเพื่องพูดสื่อสาร เพราะขนาดพราะสงสัชองค์เจ้ายังต้องมีโทรศัพท์มือถือไว้ใช้ติดต่อกับญาติโยมเลย แต่กลับไม่ได้เพื่องพูดในหมู่นักข่าวภาคสนามมากนัก โทรศัพท์ยุคนั้น ถ้าไม่ใช่โนโนโตรอล่า อริคสัน ก็จะเป็นโนเกีย ซึ่งต่างมีราคางบ หลัก ดังนั้นหากคุณไม่ใช่นักข่าวการเมือง หรือ ผู้รับผิดชอบติดตามทำข่าวนายกรัฐมนตรี

หรือนักข่าวผู้เดินทางไปทำข่าวต่างจังหวัด ที่จำเป็นต้องรายงานข่าวด่วน ก็แทบไม่มีสิทธิ์ครอบครองได้เลย

กว่าชีวิตนักข่าวจะเริ่มสะดวกสบาย จริงๆ ก็ปีเข้าปี 2542 แม้จะเป็นยุคเศรษฐกิจตกต่ำ หลังประเทศไทยป่วยเป็นโรคต้มยำกุ้ง แต่ก็เป็นยุคที่โรงพิมพ์ต่างๆ เริ่มทยอยเลิกใช้เพลจีโอร์สื่อสาร หันมาใช้โทรศัพท์มือถือเต็มระบบแทน แม้ตอนแรกๆ จะเป็นการที่โรงพิมพ์ซื้อให้ก่อนแล้วค่อยๆ ผ่อนจ่ายให้โรงพิมพ์ จนกระทั่งโทรศัพท์มือถือราคากลางจนขนาดเด็กนักเรียนประมาณยังมีกดติดตัวไปโรงเรียนได้ ทุกอย่างจึงต้องซื้อเองหมด

แต่การเขียนข่าวส่งข่าวก็ไม่ได้สะดวกสบายเท่าเดิม ถึงหน่วยงานต่างๆ ในยุคสมัยนี้จะเริ่มพัฒนาแล้ว มีคอมพิวเตอร์ให้นักข่าวได้ใช้กัน เริ่มมีการใช้อินเทอร์เน็ต กันอย่างแพร่หลาย แต่ยังเป็นการพิมพ์ในคอมพิวเตอร์แล้วพิมพ์ออกมานำส่งแฟกซ์เข้าโรงพิมพ์เหมือนเดิม หรืออาจเซฟไฟล์

อุปกรณ์สำนักงาน บังษีวากสาน ...ตามกำลังกายและกำลังทรัพย์

ม้า

มีคนถามอยู่บ่อยๆ ว่า ทำไม ผู้ด้วยความต้องแบกรับภาระเป้าอุปกรณ์หนักเกือบ 10 กิโลกรัม แบบอะไรกันหนา พร้อมกับคำเตือนด้วยความหวังดีตามมาว่า อายุมากขึ้น ระวังหลังจะเสีย (นะ) นั่นล่ะ...จะรับภาระผิดน้ำหนักอะไร หนักหนา (นะ) เมื่อเปิดออกดู จะพบ อุปกรณ์จำเป็น 6 รายการ ดังนี้

1. สมุดจดข่าว อันนี้เป็นสิ่งเป็นจำเป็นที่ขาดไม่ได้
2. เครื่องบันทึกเสียง มีให้เลือกทั้งแบบใช้เทปบันทึก หรือแบบดิจิทัล
3. สมุดบันทึกข้อมูลสำคัญ
4. คอมพิวเตอร์โน้ตบุ๊ค อันนี้ก็เลือกใช้งานตามกำลังทรัพย์ และความจำเป็น แต่มีข้อเสนอแนะเพียงว่า เล็ก-ใหญ่ ถูก-แพง ไม่สำคัญเท่ามีระบบรองรับการส่งข่าวหลายทางเลือก ไม่ว่าจะเป็น Wi-Fi มีบลูทูธ มีสล็อตใสแแอดการ์ด แต่ที่ขาดไม่ได้เลยคือ มีแฟกซ์โมเด็มในตัว เพราะเมื่อถึงคราวคับขันจริง ช่องเสียงสายโทรศัพท์เล็กๆ ในโน้ตบุ๊คของคุณ จะสามารถช่วยชีวิตคุณได้ เพียงหากชั่วโมงอินเทอร์เน็ตล้าเร็วๆ จากร้านสะดวกซื้อมาประกอบ
5. โทรศัพท์มือถือ อันนี้ก็ตามความชอบ และกำลังทรัพย์ครับไม่มีข้อเสนอแนะ
6. กล้องถ่ายภาพดิจิทัล เพิ่มเติมนิดหนึ่งครับ ถ้าใครจำเป็นต้องซื้อ ก็ควรหาล้องที่มีความละเอียดในการบันทึกภาพไม่ต่ำกว่า 10 ล้านพิกเซลนะครับ เพื่อว่าโซนดีภาพของคุณได้ตีพิมพ์ใหญ่ลงหน้า 1 จะได้ไม่มีปัญหาในการตีพิมพ์และนั่นล่ะครับ

แค่นี้ล่ะครับอุปกรณ์ในจะเป็นของผม ...แต่ทำไม้มันหนักกว่าใคร เพื่อนก็ไม่รู้ (ลิ)

ในแผ่นดิสเกต์กลับไปเข้าระบบที่โรงพิมพ์ การส่งข่าวผ่านอีเมลประเภท hotmail.com หรือ yahoo.com ยังไม่เป็นที่นิยมนัก เพียงจะแพร่ห่างกันจริงๆ เมื่อ 7-8 ปี ที่ผ่านมาเท่านั้นเอง

ขนาดคอมมิลต์ซีอัดัง อย่างกระสุนทอง แห่งค่ายยักษ์ใหญ่ไทยรัฐ หรือชัชรินทร์ ไซร์แฉ้น์ ท่านชุนน้อยแห่งไทยโพลส์ ทุกวันนี้ยังเขียนคอมมิลต์ด้วยเครื่องพิมพ์ดีดอยู่เลย

ความจริง เมื่อเทคโนโลยีคอมพิวเตอร์และอินเทอร์เน็ตเข้ามา มีบทบาทมากขึ้น เพื่อไม่ให้ตกเทรน์ กระจายข่าวอย่างรวดเร็ว ตัดสินใจซื้อคอมพิวเตอร์โน้ตบุ๊คกับเขามาเงินกัน ตอนนั้นราปี 2547 ด้วยเหตุผลหลักคือ ต้องการส่งข่าว ส่งงานเขียนเข้าโรงพิมพ์ผ่านระบบออนไลน์จากที่ไหนก็ได้ โดยไม่ต้องถือลังข้าวเข้าไปพิมพ์ที่โรงพิมพ์อีก...

ผลของความพยายามลดภาระหายทำให้ผู้ด้วยเป็นหนี้ถึง 7 หมื่นกว่าบาท เนื่องจากโน้ตบุ๊คตอนนั้น ถ้าซื้อเงินสดก็ราคาประมาณ 40,000-50,000 บาท แต่หากซื้อเงินผ่อน รวมดอกเบี้ยแล้วก็ราคาสูงพอๆ กับซื้อคอมพิวเตอร์ตั้งโต๊ะแบรนด์เนมระดับท็อปได้เลย

แต่นั่นก็ไม่ใช่ประเด็นสำคัญเท่ากับการต้องหาอุปกรณ์เสริม เช่น แพร์กาวร์ด หรือโมเด็มเคลื่อนที่แบบพกพา ซึ่งตอนนั้นยังราคาสูงถึง 14,000-18,000 บาท หรือไม่ก็อุปกรณ์เชื่อมต่อ กับโทรศัพท์มือถือมาชัพพอร์ต แต่โทรศัพท์มือถือที่มีคุณสมบัติ เช่นนั้นราคาไม่ต่ำกว่า 15,000 บาท เพื่อให้สามารถใช้ส่งข่าวออนไลน์ผ่านช่องทางอีเมลได้ หรือถ้าใครที่เบี้ยน้อยน้อยก็อาจต้องหาโปรแกรมประเภท WINFAX มาลง เพื่อให้สามารถส่งข่าวออนไลน์ผ่านระบบแฟกซ์โมเด็มที่มีอยู่ในเครื่องโน้ตบุ๊ค

นั่นคือ อตีต...ที่ผ่านพ้น

วันนี้ทันไปทางไหนก็เห็นเพื่อนพ้อง น้องพี่กระจองข่าวต่างมีเครื่องโน้ตบุ๊กเป็นอุปกรณ์ประจำกาย มีทั้งระดับไฮเอนด์ ความเร็วปรู้ดปราด ดูหนังฟังเพลง เล่นเกมส์ไม่ล่าดุด ระดับปานกลางตามกำลังทรัพย์ และระดับพื้นฐานเล็กๆ เปาๆ พกพาสะดวก อย่างเน็ตบุ๊ก เพราะราคาโน้ตบุ๊กเดิมนั้นมีให้เลือกตั้งแต่ 9,000 ไปจนถึงมูลค่าเรือนแสน ขณะที่แอร์การ์ด และโทรศัพท์มือถือที่ทำหน้าที่เป็นโน้มเต็มในตัว ก็ราคาถูกมาก many มีเงินแค่ 1,000-3,000 บาทก็หาซื้อด้วยแล้ว

เท่านั้นยังไม่พอครับ บางคนยังต้องพกกล้องดิจิทัลขนาดเล็ก หรือพกโทรศัพท์ที่สามารถถ่ายคลิปวิดีโอด้วยอีกด้วย หากเพราะบางครั้งต้องทำหน้าที่เป็นช่างภาพ เนื้หาน้ำให้กับโรงพิมพ์ หรือไม่ก็ถูกใจ พิมพ์ที่มีช่องทางนำเสนอข่าวแบบมัลติมีเดีย ให้นักข่าวต้องส่งคลิปวิดีโอมาก่อนข่าว ทางหน้าเว็บเพลด้วย เพื่อลดค่าใช้จ่ายในการจ้างบุคลากรเพิ่ม

อย่างไรก็ตาม...การมืออุปกรณ์ไฮเทค มีเทคโนโลยีทันสมัยรุ่นใหม่อยู่ในมือ ก็ไม่ได้หมายความว่า...คุณจะประสบความสำเร็จในการรายงานข่าว หรือรายงานข่าว เหนือเพื่อนได้ บางครั้งอาจจะเป็นทุกข์ด้วยซ้ำ และบางครั้งก็เป็นดาวบี้อนมาทั่มแทบตัวเองได้เหมือนกัน

ยกย่องอย่างหนังสือพิมพ์ข่าวสด คู่แข่งสำคัญในขณะนั้น ซึ่งใช้การรายงานข่าวผ่านโทรศัพท์มือถือ และวิทยุสื่อสาร ธรรมชาติ เนื่องจากพื้นที่ใน จ.หนองคาย ขณะนั้นยังไม่มีระบบเคเบิลไฟเบอร์ออฟติครองรับ...

ขยับมาใกล้อีกนิด ซึ่งผมประลับในพื้นที่เขาย้ายเที่ยง และเข้าสอยดาว ที่มีการชุมนุมของกลุ่ม นปช. เทคโนโลยีสมัยใหม่ เครื่องโทรศัพท์โมเด็มที่มีลัญญาณระดับ 3G ที่นักข่าวทุกสำนักต่างชอบหัวไปเพื่อรายงานข่าวอย่างรวดเร็วต่างเป็นอัมพาตไปหมด เพราะในพื้นที่การชุมนุมไม่มีช่องลัญญาณโทรศัพท์เพียงพอ จากลังข่าวไม่ถึงนาที ต้องใช้เวลาไม่น้อยกว่า 30 นาทีถึง 1 ชั่วโมงถึงส่งข่าวผ่านไปได้

นี่คือ...10 ปีบนเส้นทางคนข่าวภาคลนาม จากพิมพ์ดีด สู่เครื่องมือส่งข่าวที่ทันสมัย

***

สมาคมนักข่าวบังคับสื่อพิมพ์แห่งประเทศไทย

Journalist 3.0

วิถีชีวิตบ้าป่ารุ่นใหม่ ยุคโซเชียล ดิจิทัล

หากเราดูเรื่องราวของข่าวในปัจจุบัน จะเห็นได้ว่านี่เป็นหัวข่าวไม่ว่าจะเป็นข่าวในกลุ่มใดก็ตาม ล้วนแต่มีเรื่องราวของไอทีเข้าไปเกี่ยวข้องอยู่asm ไม่ว่าจะเป็นข่าวการศึกษา เศรษฐกิจ สังคม อาชญากรรม หรือแม้แต่ข่าวการเมืองก็ได้มีการนำเสนอในแง่มุมของไอทีด้วยเช่นกัน ทั้งนี้คงเป็นเพราะไอทีและเทคโนโลยีต่างๆ ได้พัฒนามาให้ใกล้ตัวเรามากขึ้น จนกลายเป็นส่วนหนึ่งของชีวิตประจำวันกันไปแล้ว และทุกคนสามารถเข้าถึงได้ง่ายมากขึ้น

มองในอีกแง่หนึ่ง นอกจากไอทีจะถูกนำมาเป็นประเด็นข่าวได้อย่างหลากหลายแล้ว สำหรับด้านข่าวของเทคโนโลยีหรืออุปกรณ์ไอทีใหม่ๆ ก็ได้เข้ามามีบทบาทในการเป็นเครื่องมือในการทำงานข่าวที่มีประสิทธิภาพอีกด้วย ขึ้นอยู่กับรูปแบบการประยุกต์ใช้งานของแต่ละคนและความเหมาะสมที่จะนำไปประกอบกับลักษณะของลือที่ทำอยู่ด้วยเช่นเดียวกัน

เราจะมาดูกันว่ามีเทคโนโลยีอะไรบ้างที่กำลังเข้ามามีบทบาทกับการทำข่าวในปัจจุบัน และสามารถนำมาใช้เพื่อช่วยเพิ่มประสิทธิภาพในการทำข่าว

Social Network

นี่ถือว่าเป็นยุคของเครือข่ายสังคมออนไลน์เลยก็ว่าได้ เพราะแต่ละคนต่างก็พยายามผลักดันรูปแบบเครือข่ายของตัวเองขึ้นมาให้มีผู้ใช้งานจำนวนมาก เป็นสังคมออนไลน์ที่มีลูกเล่นมากขึ้นกว่าแต่ก่อนที่เราจะเป็นต้องอาศัยเว็บบอร์ดในการสร้างกลุ่มสังคมขึ้นมา คล้ายๆ กับเป็นการบล็อกมา plural ผ่านด้วยในตัว เริ่มตั้งแต่ Hi5 ที่เมื่อปีที่แล้วอีตติดลมบนกันแบบสุดๆ ไปเลยจนมาเป็นเฟรนด์ค่ายๆ เพดมาที่ Facebook ที่ดูมีลูกเล่นมากกว่า มี Apps ที่นำสิ่งใหม่ๆ มาไว้ และด้วยระบบเนื้องอกกันๆ

การมาของ Social Network นั้นทำให้เกิดลักษณะอย่างๆ ขึ้นมากมาย ทั้งกลุ่มที่เป็นเพื่อนกัน กลุ่มที่มีความสนใจด้านเดียวกัน ซึ่งทำให้เราสามารถเข้าไปหาข้อมูลติดตามความเคลื่อนไหวของสิ่งที่เราสนใจอย่างละเอียด เนื่องจากสิ่งเหล่านี้เป็นรูปแบบที่เรียกว่า Facebook กันเป็นแวร นอกเหนือจากนี้เรายังสามารถที่จะใช้เพื่อเป็นการสื่อสารความคิดเห็นจากบุคคลทั่วไปได้ด้วยเช่นกันโดยผ่าน Comment ที่เกิดขึ้นหรือการแสดงความคิดเห็นต่างๆ ที่มีคนโพสต์เอาไว้

นอกจากการเป็นแหล่งข้อมูลในการทำข่าวที่ดีแล้ว Social Network ยัง

จัดว่าเป็นช่องทางหนึ่งที่คุณสามารถ
กระจายข่าวสารออกไปได้ ซึ่งถ้าหากเป็น
สื่อมวลชนเอง ก็สามารถที่จะเพิ่มช่อง
ทางในการเขียนข่าวให้กับตัวเองได้โดย
อาจจะใช้เป็นช่องทางสำหรับเล่นประเด็น
ในอีกแง่มุมที่อาจจะไม่สามารถทำได้ในสื่อ
ที่ตนประจำอยู่ รวมถึงบุคคลทั่วไปที่
สามารถจะเปลี่ยนตัวเองเป็นนักข่าว
พลเมืองได้ในพริบตาเมื่อเข้าสู่ Social Net-
work

Twitter

หลายคนอาจจะสงสัยว่าทำไม่ผิด
ถึงไม่จัดให้ Twitter ไปอยู่ร่วมกับ Social
Network เลย นั่นก็ เพราะว่า Twitter

ไม่ได้เป็นการสร้างเครือข่ายลังคอมออนไลน์ที่เด่นชัดนัก แต่เป็นลักษณะของการ Feed ข่าวออกไปมากกว่า เราน่าจะได้เคยเห็นเทคโนโลยีเหล่านี้กันแล้วตามเว็บไซต์ต่างๆ ที่มีบริการ RSS Feed ซึ่งลักษณะจะดูคล้ายๆ กัน เพียงแต่ Twitter เป็นเครือข่ายเฉพาะ และพัฒนาให้สามารถ Reply หรือ Retweet ถึงกันได้ แต่คงไม่สะดวกเหมือนกับการ Comment ใน Social Network

บทบาทของ Twitter สำหรับลือ
เงยแล้วน่าจะเปรียบเหมือนช่องทางที่จะ
สามารถส่งข่าวหรือความคิดเห็นในเรื่อง
ใดเรื่องหนึ่งให้ไปถึงมือผู้รับข่าวสารได้
อย่างรวดเร็วทันใจ ในขณะที่คุณกำลังทำ
ข่าวอยู่ คุณยังสามารถรายงานความคืบ
หน้าของเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นเป็นข่าวลั้นไป
ยังผู้ที่ติดตามผลงานของคุณอยู่ (Follower)
ได้อย่างรวดเร็วทันใจ หรือยังสามารถลส่ง
ลิงค์ของไปเพื่อให้ผู้ติดตามเข้ามาอ่าน
เนื้อหาข่าวเต็มๆ หรือติดตามผลงานที่อยู่
ในเว็บหลักของคุณได้อีก ด้วยเหตุนี้มันจึง
เป็นเครื่องมือที่ผู้ลือข่าวสามารถนำไปใช้
ประโยชน์ได้เป็นอย่างดี รวมถึงนักข่าว
ผลเมืองตัวยงเช่นกัน

Smart Phone

เมื่อพูดถึงเรื่องของเทคโนโลยีไปแล้ว เรายังจะมาพูดถึงอุปกรณ์กันบ้าง หากคุณต้องวิงหาโน๊ตบุ๊คเพื่อจะเอามาอัปเดตข้อมูลใน Facebook หรือทวิตข้อความใน Twitter คงไม่ใช่เรื่องที่遙不可及 แต่ตอนนี้ดังนั้นอุปกรณ์ที่ช่วยให้คุณสามารถเข้าถึงโลกออนไลน์หรืออินเทอร์เน็ตได้遙不可及 มากขึ้นจึงกลายเป็นสิ่งสำคัญ

Smart Phone หรือ PDA Phone กำลังเข้ามาระบบที่โทรศัพท์มือถือทั่วไปในกลุ่มคนทำงาน โดยเฉพาะผู้ที่ต้องใช้การติดต่อสื่อสารในรูปแบบอื่นนอกเหนือไปจากการพูดคุยผ่านเสียงตลอดเวลา เราจึงได้เห็น Smart Phone มาแรงมากในปัจจุบัน ว่าจะเป็น iPhone ที่ฮิตติดลมบนด้วยความสามารถในการเชื่อมต่อและเล่นอินเทอร์เน็ตร่วมถึงแอพพลิเคชันต่างๆ ได้อย่างสะดวก

หรือจะเป็น Blackberry ที่เรียกันอย่างติดปากว่า BB ก็เป็นกระแสที่มาแรงแซงหน้าไปแล้วด้วยคุณสมบัติที่เน้นเรื่องของการพิมพ์ข้อความจากคีย์บอร์ดของตัวเครื่อง ทำให้การส่งข้อความลับ การรับส่งอีเมลผ่านระบบ Push Mail ซึ่งเป็นอีกหนึ่งจุดเด่นของ BB รวมไปถึงการเล่นอินเทอร์เน็ตและการใช้งาน Social Network ผ่านร้าวเซอร์ทั่วไปหรือจะผ่านแอพพลิเคชันที่มีมาให้สามารถทำได้อย่างสะดวกมากขึ้น นอกจากนี้ก็ยังมี Windows Phone ที่มีความสามารถมากยิ่งไม่แพ้กัน และ Smart Phone น้องใหม่ที่ใช้ Android ก็เริ่มมีให้เห็นในตลาดพร้อมกับพังก์ชันที่น่าสนใจมากมายอีกด้วย

ถ้าหากจะมองถึงการใช้งานแล้ว Blackberry น่าจะกลายเป็นอุปกรณ์คู่ใจที่นักช่าวในยุค 2010 เลือกใช้ ด้วยเหตุผลที่มันอินเทอร์เน็ต และที่สำคัญคือมันมีคีย์บอร์ดที่ช่วยให้สะดวกต่อการโพล์ข้อความใน Facebook หรือสั่งทวิตข้อความไปบน Twitter พร้อมด้วย

แม้จะเกิดที่รองรับการใช้ Social Network และอินเทอร์เน็ตแบบคุ้มค่าด้วย

ถึงอย่างไรก็ตาม นอกจากรา Smart Phone อุปกรณ์ในกลุ่มนี้มีถือทั่วไปก็ถือว่าเป็นเครื่องมือสำคัญที่ช่วยให้นักข่าวสามารถทำงานได้ง่ายขึ้น โดยเฉพาะความสามารถในการถ่ายภาพและวิดีโอที่เดียวในให้คุณภาพไม่แพ้กล้องดิจิทัลจนเป็นที่ยอมรับให้สามารถนำมาใช้ประกอบข่าวได้แล้ว ลองนึกดูว่าชีวิตคุณจะสะดวกมากขึ้นขนาดไหนเมื่อคุณไม่ต้องแบกกล้องด้วยใหญ่ๆ เครื่องบันทึกเสียง และล้มดุดจดให้ประจุไฟ รังอีกต่อไปแล้ว ทุกอย่างถูกนำมารวมอยู่ในอุปกรณ์ชิ้นเดียว แฉมเมื่อเจรจาคนยังสามารถถลงไฟล์ข้อมูลต่างๆ กลับเข้าออฟฟิศเพื่อปิดตันฉบับได้อย่างทันทีด้วย

3G เทคโนโลยี ก้าวสู่โลกธุรกิจ

เมื่อพูดถึงเรื่องเครือข่ายการสื่อสารและการรับส่งข้อมูลความเร็วสูงที่ทุกคนกำลังจับตามองอยู่คงเป็นเรื่องของ 3G ที่ให้ความเร็วในการเชื่อมต่อสูง แฉมยังมีพื้นที่การใช้บริการที่กว้าง (เมื่อเปิดให้บริการเต็มรูปแบบ) แตกต่างจากการใช้งาน WiFi Hotspot ที่มีข้อจำกัดค่อนข้างมาก

ดังนั้นมันจึงเป็นเทคโนโลยีเดียวที่มีความยืดหยุ่นเพียงพอสำหรับการใช้งานด้านสื่อไม่ว่าคุณจะไปทำงานที่ไหน ขอเพียงแค่มีสัญญาณโทรศัพท์ (ซึ่งส่วนใหญ่มี) ก็สามารถเชื่อมต่อและส่งข้อมูลอุปกรณ์ได้ไม่ใช้เพียงแค่เลี่ยงเท่านั้น แต่ยังรวมไปถึงภาพ ภาพเคลื่อนไหว และข้อมูลไฟล์ติดจิทัลรูปแบบอื่นๆ ด้วย

จะเห็นว่าเทคโนโลยีทั้งหมดที่กล่าวมา กำลังจะเข้ามายืนหนาทึบมากขึ้นทุกวัน บางเทคโนโลยีเรียกอาจจะได้เคยนำมายังในชีวิตประจำวันอยู่แล้ว แต่ยังไม่เคยที่จะนำมาประยุกต์กับการทำงาน หรือบางเทคโนโลยีก็อาจจะเพิ่งเริ่มเปิดให้เราได้ใช้งานเท่านั้น แต่ก็มีแนวโน้มที่ดี และน่าจะช่วยให้กระบวนการทำงานของสื่อสะดวกและมีประสิทธิภาพมากขึ้น นอกจากนี้จะเห็นว่าเทคโนโลยีต่างๆ เป็นเทคโนโลยีที่บุคคลทั่วไปสามารถเข้าถึงและใช้งานได้ง่าย จึงไม่จำเป็นต้องมีความเชี่ยวชาญมากเท่าที่จะสามารถสร้างเนื้อหาหรือเนื้อข่าวขึ้นมาได้เองอย่างมากมาย

***

ສາມາຄົມບັກຂ່າວບັກທັນສອພິເສດ ທີ່ກ່ຽວຂ້ອງປະຊາທິປະໄຕ

2552 ປຣາກຸງກາຮົນ ເຄຣີອປ່າຍສັງຄນອອນໄລນ໌

“ຕາມດູປຣາກຸງກາຮົນຄົງລຳຄັ້ງຂອງລື້ອອນໄລນ໌
ທີ່ເປັນກະແສແຮງໄປທົ່ວໂລກ ຖຸກວົງກາຮົນຕື່ນຕົວ
ແລະປັບປຸງໃຫ້ສອດຄລົ້ອງກັບກາຣມາຂອງ
Social Networking ທີ່ປະຈຳນີ້ ພົມປະຕິບ
ກາຣຕາດ ກາຣເມືອງ ໄມເວັ້ນກະທົ່ງວົງກາຮົນ
ຜູ້ເຂົ້າໝາຍດ້ານລື້ອຄາດວ່າຈະກາລຍເປັນ
ທີ່ສາທາລຳຄັ້ງຂອງປີ 2553”

“ประธานาธิบดีคนที่ 44 ของสหรัฐอเมริกา
“บารัค โอบามา (Barack Obama)”
ใช้ทวิตเตอร์เป็นช่องทางในการหาเสียง
ทำให้สามารถเข้าถึงประชาชนได้หลายกลุ่ม
รวมถึงวัยรุ่น โดยเฉพาะกลุ่มผู้ใช้อินเทอร์เน็ต”

...ในรอบปีที่ผ่านมา เป็นช่วงเวลาที่สังคมได้เห็นนวัตกรรมด้านการลือสารบนโลกออนไลน์ ผุดออกมากอย่างน่าติดตาม เป็นกระแสการใช้ลือเว็บไซต์เพื่อการดำเนินกิจกรรมทางสังคมในรูปแบบที่เปลี่ยนไป เลยเติบโตไปถึงการใช้เป็นเครื่องมือทางการตลาด ทั้งประชาลัมพันธ์ตัวบุคคล ใช้เป็นกลยุทธ์เชิงธุรกิจ การตลาด การศึกษา แม้กระทั่งเรื่องการเมือง

ทั่วโลกตื่นตัวกับการใช้เว็บไซต์เครือข่ายสังคมออนไลน์อย่าง Facebook, Myspace หรือ Hi5 ทั้งเว็บไซต์ประกาศข้อความลับๆอย่าง Twitter รวมถึงรายการทีวีออนไลน์นับร้อยช่องที่สามารถเลือกรับได้ตามรู้ หรือชวนเชือกได้ทั่วโลก

อีกทั้งยังมีการส่ง SMS, MMS หรือข้อมูลมัลติมีเดียอื่นๆ ในยุค 3G บนเครือข่ายมือถือ และถ้ารวมเว็บไซต์, เว็บบล็อก และเบอร์วิดีโอลิปอ้อนไลน์อย่าง YouTube.com ที่เคยโด่งดังมาก่อนหน้า เราสามารถรับข้อมูลข่าวสารจากผู้สื่อข่าวเหล่านี้ได้อย่างน้อย 7 ช่องทางนั้นยังไม่รวมการใช้สื่อตั้งเดิมอย่างหนังสือพิมพ์ วิทยุ นิตยสาร และโทรศัพท์มือถือ

กล้ายเป็นว่า การสื่อสารในยุคใหม่ ผู้ส่งสารที่เป็นเจ้าของสินค้าและบริการ หรือแม้กระทั่งคนธรรมดามีเครื่องมือทลายรูปแบบ ที่จะส่งข่าวสารถึงคนแทบทุกกลุ่ม เช้าถึงทุกพื้นที่กรรมการบริโภคสื่อ ไม่ว่าผู้บริโภคที่เป็นผู้รับสารจะอยู่ที่ไหน ไอเดีย

ກົ່ວໂຄກຕິບ Social Networking

มีตัวอย่างคนดังที่ใช้เว็บทวิตเตอร์ที่นำเสน่ห์ อาทิ ประธานาธิบดีคินที่ 44 ของสหรัฐอเมริกา “บารัค โอบามา (Barack Obama)” ใช้ทวิตเตอร์เป็นช่องทางในการหาเสียงทำให้สามารถเข้าถึงประชาชนได้หลายกลุ่มรวมถึงวัยรุ่นโดยเฉพาะกลุ่มผู้ใช้อินเทอร์เน็ต จึงมีล้วนทำให้ได้รับความแนนเลียงชนระคุณเช่นอย่าง จอห์น แมคเคน nok จากทวิตเตอร์แล้ว บารัค โอบามายังใช้เว็บเครือข่ายสังคมอื่นๆ อาทิ เพชบุ๊ค มายสเปซ ยูทิวบ์ พลิก และติกเก็ต เป็นต้น เพื่อให้ผู้คนสามารถติดตามข่าวสารและกิจกรรมต่างๆ ของตนรวมถึงมีเว็บ “บารัค โอบามา (www.baracobama.com)” เพื่อเป็นศูนย์กลางในการประสานงานระหว่างประธานาธิบดีกับชาวสหราชอาณาจักรด้วย

วันที่ 21 มิถุนายน 2552 ผู้ว่าการ

รัฐแคลิฟอร์เนีย สหรัฐอเมริกา “อาร์โนลด์ ชาเวร์เซนเคนเกอร์(Arnold Schwarzenegger)” ใช้ทวิตเตอร์แจ้งเหตุระทึกข่าวภัยเมื่อเครื่องบินที่โดยสารมาด้องลงจอดฉุกเฉิน รายงานข่าวระบุว่าเครื่องบินลำที่อาร์โนลด์โดยสารมาเกิดควันไฟในห้องพักนักบินและต้องลงจอดฉุกเฉินที่ลอนลอนเจลลิส ปราการว่าผู้ว่าการรัฐแคลิฟอร์เนียไม่แสดงท่าทีตกใจใดๆ แต่กลับรับลงชื่อเข้าใช้ทวิตเตอร์เพื่อแบ่งปันประสบการณ์โดยส่งทวีตว่า “กำลังมีเรื่องผลภัยเล็กๆ เกิดขึ้นในตอนนี้ เครื่องบินของผมลงจอดฉุกเฉิน แต่ทุกอย่างเรียบร้อยดี”

มีรายงานข่าวจากหนังสือพิมพ์ข่าวสดวันที่ 14 กรกฎาคม 2552 รายงานว่า ราชวงศ์อังกฤษเข้าร่วมเป็นสมาชิกทวิตเตอร์ โดยให้ล้านักพระราชวงศ์เป็นผู้อัปเดตข้อมูลทั้งหมดของราชวงศ์ ซึ่งข้อมูลที่อัปเดตลงทวิตเตอร์จะเป็นข้อมูลเกี่ยวกับพระราชกรณียกิจ และงานที่เป็นทางการของ

ราชวงศ์อังกฤษเท่านั้น

สตาร์บัคส์ (Starbucks) เองก็เป็นตัวอย่างการใช้งานทวิตเตอร์ของภาคธุรกิจ เพราะมีบัญชีลูกค้าที่ใช้ทวิตเตอร์ไว้ติดต่อและลูกค้าสามารถแจ้งเรื่องร้องเรียนหรือแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับสินค้าและบริการของสตาร์บัคส์ได้ตลอดเวลาแต่ที่สำคัญคือข้อความที่ลงต้องไม่เกิน 140 ตัว

อักษรเท่านั้น ทำให้สตาร์บัคส์ทราบความต้องการของลูกค้าและอาจจะนำข้อมูลที่ได้จากทวิตเตอร์ไปสนับสนุนด้านวิจัยและพัฒนาผลิตภัณฑ์ของตนต่อไป

ข้อมูลที่นำเสนอระบุว่า ทวิตเตอร์ (Twitter) ซึ่งเป็นเว็บเครือข่ายลังคอมที่กำลังเป็นที่สนใจอยู่ในขณะนี้ ถึงเดือนกรกฎาคม 2552 ทวิตเตอร์มีสมาชิกอยู่ประมาณ 14 ล้านคน

อันดับเว็บเครือข่ายสังคมและฟอร์มที่มีส่วนแบ่งการตลาดมากที่สุด สิบอันดับแรกในเดือนมิถุนายน 2552

อันดับ	เว็บไซต์	สัดส่วน (%)
1	เฟซบุ๊ก (www.facebook.com)	32.19
2	มา Yas เปปซ (www.myspace.com)	29.01
3	ยูทิวบ์ (www.youtube.com)	9.26
4	แท็กเกด (www.tagged.com)	1.91
5	ทวิตเตอร์ (www.twitter.com)	1.70
6	ยะสุขอามเชอร์ส (answers.yahoo.com)	1.37
7	ยะสุขกรุ๊ปส (groups.yahoo.com)	0.92
8	มาเยียร์บุ๊คส (www.muyearbook.com)	0.80
9	ยะสุขโปรไฟล์ส (profile.yahoo.com)	0.58
10	คลาสมเมตส (www.classmate.com)	0.45

ข้อมูลจาก ฮิตส์ไวส์ (www.hitswise.com)

Social Network Marketing การตลาดแห่งปี 2552

สำหรับการทำตลาดดิจิตอลที่มาแรง และมีการกล่าวถึงกันมากในปี พ.ศ. 2552 นี้ ก็คือ การตลาดดิจิตอลแบบการใช้สื่อสังคม (Social Media) ซึ่งมีจุดเด่นของส่วนต่อประสานที่เพิ่มลิงค์ให้บริการได้ และสามารถสร้างช่องทางให้ลูกค้าที่รักในยีห้อลินค้าของตนช่วยโฆษณาประชาสัมพันธ์สินค้า หรือบริการนั้นๆ ได้ผ่านสื่อสังคม

เหตุที่ภาคธุรกิจหันมาสนใจการทำตลาดแบบใช้สื่อสังคมมากขึ้นส่วนหนึ่งก็ เพราะเป็นสื่อที่ให้บริการฟรี สามารถขยายฐานลูกค้าใหม่ได้ง่ายและรวดเร็วขึ้น ทุกหน่วยงานจำเป็นต้องเข้าถึงพื้นที่ที่มีผู้คนเข้าถึงมาก เพื่อติดตามลูกค้าเดิม เพิ่มลูกค้าใหม่ และติดตามสัญญาณที่เปลี่ยนแปลงของการตลาดที่ทันสมัย และเป็นแหล่งของการตลาดสำหรับอนาคต

ถึงกลางปี พ.ศ. 2552 มีผู้ใช้อินเทอร์เน็ตประมาณ 1,600 ล้านคนทั่วโลก และส่วนใหญ่ก็ใช้เวลาท่องอินเทอร์เน็ตวันละหลายชั่วโมง ทำให้การซื้อขายออนไลน์ หรือสื่อสังคมออนไลน์ ลดลง แล้วหันไปชมสื่อโฆษณาผ่านอินเทอร์เน็ต กันมากขึ้น ทั้งนี้ สื่อสังคมก็อาจแบ่งได้เป็น หลายประเภท อาทิ เครือข่ายสังคม บล็อก วิกิ โลกาเมเนอนจริง พอดคาสท์ วิดีโอ ออนไลน์ ไมโครบล็อก ไมโครแชร์ แบรนด์มอนิเตอร์ วิดเก็ตส์ และการรวมรวมเนื้อหา (Content Aggregation) เป็นต้น

สำหรับในปี พ.ศ. 2552 เครือข่ายสังคมและโลกเมมอยอนจริงกำลังมาแรงและกำลังผลักดันให้การตลาดดิจิตอลเติบโตขึ้นเรื่อยๆ ซึ่งเป็นการเพิ่มช่องทางการทำตลาดดิจิตัลนอกเหนือจากสื่อสังคมอื่นๆ ภาคธุรกิจวางแผนกลยุทธ์ในรูปแบบต่างๆ ในกระบวนการวางแผนการตลาดของตน

สำหรับเว็บเครือข่ายสังคมและ

“ข้อมูลที่น่าสนใจระบุว่า ทวิตเตอร์ (Twitter) ซึ่งเป็นเว็บเครือข่ายสังคมที่กำลังเป็นที่สนใจอยู่ในขณะนี้ ถึงเดือนกรกฎาคม 2552 ทวิตเตอร์มีสมาชิกอยู่ประมาณ 14 ล้านคน”

พร้อมส์ที่มีผู้ติดตามใช้มากที่สุดของสหราชอาณาจักรในเดือนกรกฎาคม 2552 จากเว็บมาร์เก็ตติ้งชาร์ตส์ อันดับที่หนึ่งคือเฟชบุ๊คร้อยละ 35.62 อันดับที่สองคือมายสเปซ ร้อยละ 25.83 อันดับที่สามคือยูทูบร้อยละ 13.15 อันดับที่สี่คือแท็กเก็ต ร้อยละ 1.73 และอันดับที่ห้าคือ ทวิตเตอร์ร้อยละ 1.49

ธุรกิจเมืองไทย ไม่น้อยหน้า เทคโนโลยีสังคมออนไลน์

ในขณะที่ Facebook และ Twitter กำลังเป็นที่นิยมและอินเทอร์เน็ตสำหรับกลุ่มวัยรุ่น ส่วนหนึ่งสามารถอพพลิเคชันให้ใช้คลายเครียดและอวดรูปต่างๆ ให้กับเพื่อนใหม่

และเพื่อนเก่า เล่นเกม ปลูกผัก และอีกสารพัด รวมไปถึงการแลกเปลี่ยนพูดคุยในเรื่องต่างๆ เพื่ออัพเดตข้อมูลใหม่ที่ทันโลก ดำเนินมุ่งของนักการตลาดพยายามทั้ง Facebook และ Twitter ต่างก็เป็นเครื่องมือสำคัญในการเข้าถึงกลุ่มลูกค้าเป้าหมาย เพราะเป็นสื่อที่ไม่ต้องลงทุนเพราะสามารถเจาะกลุ่มผู้บริโภคที่มีความสนใจในสิ่งที่ต้องการ

อย่างกรณีของเดลล์ ที่เริ่มเข้ามาเจาะตลาดคอนซูเมอร์อย่างจริงจัง และหันมาจับการตลาดผ่านทาง Facebook และ Twitter ที่เดลล์ต้องการให้เป็นชุมชนออนไลน์ (Online Community) ในการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นของลูกค้ากับเดลล์ นำ Feedback มาสร้างแคมเปญ แล้วนำมาพัฒนาเป็นผลิตภัณฑ์ที่เหมาะสมกับลูกค้ามากที่สุด

ขณะที่อาดิดาส สร้างกิจกรรมการตลาดผ่าน Facebook โดยหวังผลด้านการตอกย้ำความเป็นแบรนด์ที่ทันกระแสน และเกาะกลุ่มคอมมูนิตี้ที่ชื่นชอบกีฬา อีกทั้งยังเป็นการประเมินปริมาณแ芬พันธุ์ แท็กของผลิตภัณฑ์ได้เป็นอย่างดี

ผู้เชี่ยวชาญด้านสื่อและการตลาดระบุว่า สื่อดิจิทัล มีเดีย กลายเป็นช่องทางการสื่อสารใหม่ที่กำลังมาแรง และทรงอิทธิพล เพราะลดความรวดเร็วสามารถอัปเดตได้แบบเรียลไทม์ ซึ่งนักการตลาดทั่วโลกเริ่มใช้สื่อ Social Media ทำการตลาดมากขึ้นถึง 66% ผ่านทางเว็บไซต์ยอดนิยมอย่าง Facebook, YouTube และ Twitter

ສິ່ງພົມພຕ່າງປະເທດ ປຣັບຕົວ

ไม่ใช่เพียงธุรกิจที่มีผลิตภัณฑ์เท่านั้นที่จะเห็นถึงความสำคัญของช่องทาง Social Network เพราะแม้แต่ สิ่งพิมพ์ระดับโลกอย่าง TIME ได้ปรับตัวกับการเข้ามาของสื่อออนไลน์และเว็บเครือข่ายลังคม

เราเห็น TIME ยอมเลี้ยพื้นที่โฆษณา
ปักหลัง เพื่อลงโฆษณาของตัวเองว่าพวก
เขานั้น สามารถเข้าถึงผู้อ่านได้ทุกๆ สือ ทุกๆ
อุปกรณ์ ครอบคลุมทุกพื้นที่รวมของผู้อ่าน

เริ่มตั้งแต่ การมี TIME ฉบับพิมพ์ มี Facebook Twitter ที่เป็นเครือข่ายลังคอมออนไลน์ ยังมีการส่งจดหมายข่าวอิเล็กทรอนิกส์ (eNEWS Letters) มีการให้บริการดูดข่าวอัตโนมัติด้วยเทคโนโลยี RSS มีแอพพลิเคชันออนไลน์ที่เรียกว่า วิด

เจท์ (Widgets) และสามารถดู TIME ผ่าน
มือถือได้อย่างง่ายๆ

เว็บเครือข่ายลังคอมออนไลน์ จะเป็น
กระแสไปถึงเมืองไร่ ไม่มีใครตอบได้ ถ้ามาเร็ว
แล้วไปเร็ว แบบนั้นก็เป็นเพียงแค่แฟชั่น แต่
ที่ผ่านมาดูว่ากระแสจะแรงส่งผลกระทบไป
ในหลายๆ วงการ

ในปี 2553 จะเป็นอีกปีหนึ่งที่ก้าวเข้าสู่ยุคการสื่อสารไร้พรมแดนอย่างแท้จริง แต่

ไม่ได้หมายความว่า สือดังเดิมจะล้มหายตายจากขึ้นอยู่กับว่าครรภ์ปรับตัวได้ก่อนกันน์ และจะหลอมรวมเข้ากับสือสมัยใหม่ ไม่ว่า จะเป็นเว็บลั้งคุณออนไลน์ และรูปแบบอื่น มาปรับเข้าเป็นแขนขาของตัวเองได้เร็ว กว่ากัน

สำหรับ “คนทำสื่อ” ก็ต้องปรับตัว
 เพราะผู้บริโภคข่าวและข้อมูลต่างๆ เริ่มมี
 ตัวเลือกมากขึ้น จากลิสต์พิมพ์ 10 ฉบับบน
 หน้าแรก และที่วิเคราะห์ไม่เกี่ยง อนาคตจะ
 กลายเป็น “หน้าจอ” เป็นร้อยเป็นพัน ความ
 เป็นสื่อผู้ทรงอิทธิพล ไม่ได้ถูกจำกัดวงให้
 อยู่แค่คนข่าวในสังกัดสำนักพิมพ์อีกต่อไป

* * *

ສາමານັກບັກຂ້າວບັກທັນສອພິມພໍທີ່ປະເທດໄກຍ

ຄວບຄຮມບານຈໍາ ບັນອອນໄລນ໌

ທຄໂນໂລຍືກາຣລືສາຣພັນນາໄມ່ຫຼຸດນຶ່ງ ແກ່ທ່ວງເວລາທີ່ເຮັດວຽກຂອ້າວໃສ່ປາກ 1
ຕໍ່າມ ຄວາມລ້ຳຂອງທຄໂນໂລຍືກາຣໂດດກ້າວໄປກີຂັ້ນແລ້ວ ທໍາເອາເຫຼາສາວກົບໄວ້ເຖິງ
ຕ້ອງຂໍຂັ້ນປ່ວນຕົວເຂົ້າສູ່ອິນເທେର໌ເນື້ອຍ່າງເທົ່ມຮູປ່ແບນ ສັງເກດໂດຍຕຽນຕ່ອລັກນົມ
ອອນໄລນ໌ທີ່ ບູນ ບູນ ບູນ ພາຍຕົວເປັນວາກວ້າງ ສ້າງຜລກະທບທັ້ງໃນແບ່ວກແລະລົບ
ຕ່ອກກາຣດຳຮັບຊີວິດຂອງນຸ່ຍ ກະທບຕ່ອອະໄຮມີຮູ້ຕ່ອອະໄຮຍາກທີ່ຈະພຣມນາໜົມ ໃນ
ເວັນແນ້ໂລກວຽກຮັນກຽມ ທີ່ທ່າກຜູ້ເຂົ້າສູ່ລັກທອປະສົບກາຣນ໌ ຄຸກຈິນຕະກາຣາກຫອດເປັນ
ຕົວອັກຊຣໃຫ້ດີນວາດລວດລາຍທ່ອງບນໂລກອອນໄລນ໌ ກົງກົງຕັ້ງຄໍາການເກົກເຊັ່ນເດືອກກັນວ່າ
ປຣາກງາກກາຣນ໌ທີ່ເກີດຂຶ້ນກະທບຕ່ອລົ່ງພິມພໍທີ່ເປັນພົກເກີດນູ້ຄູ່ອ່າງໄຣນ້າງ

● สมชาย กรุสวนสมบัติ

“พีชุม” สมชาย กรุสวนสมบัติ พี
ให้ภูมิของภารกิจการเมือง แล้ว
คงล้มนิสต์ สำนักหัวเขียว ซึ่งสำนักพิมพ์
ต่างๆ สามัคคี ชุมนุมลั่งป้อกเก็ตบุ๊คหลาก
ลடโอล มาให้ไวพากษ์เป็นประจำ บอกว่า โลก
ออนไลน์เป็นโลกที่กว้าง เป็นเวทีเปิด เป็น
แหล่งทำให้คนได้แสดงฝีมืออย่างไม่มีขีด
จำกัด มีดาวรุ่ง ครอตต์ครอตต์เกิดบนออนไลน์
ไลน์ได้ พ่อเรื่องนี้ยืนขึ้นโลกออนไลน์มีคน
เป็นแสน เป็นหมื่น บ้างเข้ามาดู อ่านผ่านๆ
แค่ 5 บรรทัด ไม่ได้เรื่องก์ผ่านไป แต่ถ้า
โดนใจมันอ่านจนจบ ส่วนใหญ่เป็นวัยรุ่นที่
เข้ามาอ่านวรรณกรรมบนโลกออนไลน์จึง
มาแรงนักกลัว เท่าที่ติดตามเรื่องที่เขียน
มากที่สุดจะเป็นแนวแบบผัน แพนตาซี
นิยายลั่นโลกหวานหวาน

วรรณกรรมออนไลน์มีระบบตัดสินที่คนอ่าน เรื่องนี้คนมาตรฐานเป็นแสน เป็นล้าน เรื่องอะไรห่วยักตกไปเลย หากไม่ห่วยันก็เกิดเร็ว เช่น ดร.ปีอบ แต่ระบบการกลั่นกรองวรรณกรรมระบบเก่า แต่ละเรื่องต้องผ่านการกลั่นกรองไม่ต่ำกว่า 3 คนถึงจะได้ตีพิมพ์ อย่างเช่น บางที่ บ.ก.คุณเดียวด้วยซ้ำ หรือเพื่อน บ.ก. หรือผู้ช่วยมาซ่อนนั่งคัดเลือด มานาจจะพลาดได้

ฉะนั้นการเกิดวรรณกรรมตามระบบ
เดิมบางที่ยกเมื่อกัน เพราบางที่ผู้
เขียนใช้ความพยายามเต็มที่ เขียนหมวด
กระดาษหนังเป็นกิโลรัมยังไม่มีสำนัก
พิมพ์ไหนลงติพิมพ์ให้ ถ้าไม่เลิกเขียนลักษณะ
กมลธีได้ วันหนึ่งโอกาสจะเป็นของเรา ถ้า
สมัยนี้ถูกยกยันทั้งก็ເກ้าไปลงในออนไลน์ ลักษณะ
วันอาจมีเครื่อง หรือฟลุคขึ้นมา คนอ่าน
酵อรังปูจังเกิดได้

ถ้ามีว่ามีผลกระทบต่อธุรกิจพอก
เก็ตบุ๊คที่มีอยู่หรือไม่ มันจะเกือบถูกลงชี้กัน
และกัน บางสำนักพิมพ์เห็นเครื่องดังใน
เรื่องไซต์ที่ดึงอกมาเป็นนักเขียนของเข้า
ชื่อเรื่องมาพิมพ์ บางสำนักพิมพ์จะใช้วิธี
 Georges Gervais โดยดูว่าบนโลกออนไลน์
เรื่องไหนฮิต เรื่องนั้นคนอ่านแส่น ล้านฮิต
มีคนเข้ามาอ่านจำนวนมาก แล้วก็เอามา
ไปตีพิมพ์เป็นพอกเก็ตบุ๊ค เมื่อตอนใน
ประเทศไทยได้หวังว่า ประเทศไทยก้าวหลีก

พ็อกเก็ตบุ๊คจำหน่ายได้ 5-8 พันเล่มก็
มีกำไร สำนักพิมพ์ขนาดเล็ก ขนาดกลางก็
อยู่ได้ เพราะต้นทุนไม่สูง ในภาพรวมผล
กำไรทบทั่วสำนักพิมพ์ ธุรกิจพ็อกเก็ตบุ๊คจะ
น้อย ไม่สะเทือน เพราะสำนักพิมพ์ใหญ่ๆ
ในประเทศไทยมีไม่กี่บริษัท

คุณค่าวรรณกรรมบนโลกอออนไลน์
เป็นอย่างไร คงเป็นเรื่องเบาๆ สนุกสนาน
เป็นการมองของคนที่มีเวลา แต่ก็ไม่แน่ เรา
ยังดูไม่ลึก มีบางคนอาจเขียนวรรณกรรม
ที่มันหนักๆ ซ่อนอยู่ แต่ชั่นจะนี้ยังไม่
พบเห็นนักประพันธ์ที่เขียนแล้วเนื้อหาเมื่
ความละเอียดอ่อน หรือ เรื่องหนัก แนว
เรื่องให้ความจริงจังต่อชีวิต เขียนนิยาย
แนวดุๆ ดันๆ เหมือน “กุหลาบ ส่าย
ประดิษฐ์” ซึ่งเป็น นิยายของผู้ใหญ่

តាមខែស៊ីនិម្ទនានឹក្ខ និងអាជីវកម្ម និងភាពជាអាណាពលរដ្ឋបាល គឺជាការរំលែកដែលបានបញ្ជាក់ថា ពួកគេមិនមែនជាប្រជាជាតិ ទេ ពួកគេជាប្រជាធិបតេយ្យ ដែលមានភាពជាប្រជាជាតិ និងមានភាពជាប្រជាធិបតេយ្យ ។

ຕາລາດນັດພູ
ສໍາບັກພິມພໍ-ບັກເຂີຍນ

“เริ่มเขียนนิยายแนวรักๆ ลงออนไลน์
 เพราะอยากเป็นนักเขียน ตอนนั้นมีผลงาน
 เขียนไว้แล้วรึเปล่า ส่องเรื่อง แต่ยังไม่มี
 สำนักพิมพ์ไหนตอบรับ พอเห็นคนอื่นนำ
 เรื่องเขียนไปลงออนไลน์ มีคนเข้ามาอ่าน
 ก็เลยเอาไปลงบ้าง อย่างรู้ความคิดเห็น
 ของคนอ่านว่า จะชอบนิยายที่เราเขียนไหม
 พอเรารู้ว่ามีคนชอบก็ทำให้มีกำลังใจมากขึ้น

เรื่องแรกที่นำไปลงออนไลน์ คือ “ต้นรักrimรั้ว”

และ เรื่องที่สอง “แอบรักออนไลน์”
เรื่องเหล่านี้มีคนชอบมากกว่า และที่ได้พิมพ์
ออกมาก็เป็นหนังสือ เพราเราได้เล่นอไป
ยังสำนักพิมพ์เอง ไม่ได้มีใครมาติดต่อ”

“ปอ” ฉัตรารัตน์ แก้วมรกตบรรจง
ร่วมผ่านเว็บไซต์สืบเมลอดุคคอม

วาระนั้นในโลกออนไลน์ ทำให้เจ้าของสำนักพิมพ์ นักเขียนรุ่นที่มีประสบการณ์โขกโชนต้องปรับตัว เปิดช่องให้นักเขียนหน้าใหม่เข้าสู่อาชีพนักเขียนได้ถ่ายทอด

เพื่อคนที่อยากเป็นนักเขียนมืออาชีพ นำเสนอผลงานต้นของให้เข้าถึงผู้อ่าน และเจ้าของสำนักพิมพ์ได้ร่ายเรียง บางทีรวมผลงานเขียนแล้ว แต่

● ฉัตรารัตน์ แก้วมรกตบรรจง

ไม่รู้ว่างานของเราจะเข้าทางสำนักพิมพ์ไหน การเอาไปลงออนไลน์ก็เป็นการทำให้สำนักพิมพ์ที่กำลังหาผลงานที่ตรงกับแนวเขียนของเรา ได้มาเจอเรา

เป็นเหมือนพื้นที่นัดพบของสำนักพิมพ์ กับนักเขียน

ส่วนนักเขียนที่ยังไม่มีสำนักพิมพ์มาติดต่อ พื้นที่ออนไลน์ก็เป็นที่ให้นักเขียนได้นำเสนอผลงานของสู่สายตาคนอ่านโดยตรง โดยไม่ต้องง้อนายทุน นับเป็นการเปิดกว้างมากขึ้น

บนโลกออนไลน์เท่าที่เห็น มีวรรณกรรมทุกประเภท โดยเฉพาะแฟนตาซี และนิยายรัก จะมีมากหน่อย คงจะคล้ายกับบนแพทฟอร์ม แม้เมื่อรวมกันออนไลน์ไม่น่ามีผลกระทบต่อหนังสือที่พิมพ์ เพราะหลังจากที่ “ปอ” มีสำนักพิมพ์ตีพิมพ์ เป็นเล่มแล้ว ก็ไม่ได้อาไปลงออนไลน์เท่าไหร่ เพราเขียนไม่ค่อยจะทัน และถ้ามองโดยรวมคิดว่าเราจะทำให้นิยายของเราเป็นที่รู้จักมากขึ้น บางครั้งมาเห็นนิยายเรื่องนี้ ในออนไลน์ก็เลยรู้จัก พอดีมีพอกเป็นเล่ม เข้ากับชื่อมาอ่านอีก

อีกอย่างคือโลกออนไลน์ เป็นที่ที่คนอ่านสามารถแสดงความคิดเห็นได้อย่าง

กว้างขวาง มีหลายครั้งนิยายของ “ปอ”ได้รับการนำไปวิจารณ์ตามบล็อกของคนอ่าน ซึ่งก็ทำให้คนอื่นๆ ที่ได้อ่านคำวิจารณ์นั้น รู้จักเราไปด้วย ปากต่อปาก และอ่านนิยายของเราไปด้วย นักเขียนชอบนำผลงานวรรณกรรมลงในออนไลน์ก่อนนำไปตีพิมพ์เป็นหนังสือ เพื่อสำรวจตลาดว่า คนอ่านชอบแนวของเราไหม ชอบลิ้งที่เราเขียนไหม จะได้นำไปปรับปรุงก่อนจะออก มาเป็นเล่มได้ และอีกอย่างเป็นช่องทางที่ทำให้เราได้พบกับสำนักพิมพ์ที่สนใจงานของเรารือด้วย

วรรณกรรมที่นำลงออนไลน์ ขายให้แก่สมาชิกได้จริง หรือไม่

สำหรับ “ปอ” เรื่องกว่า ไม่เคย แต่เห็นบางคนลงนิยายออนไลน์แล้วนำมาพิมพ์ขายเองโดยไม่ต้องพึงสำนักพิมพ์มีหรือคนที่ลงนิยายออนไลน์แล้วได้พิมพ์ แล้วก็นำหนังสือมาขายให้สมาชิกในเว็บไซต์มีคนล็อคอินมี ประเด็นน่าจะอยู่ที่ว่า เนื้อหาของเรื่องนั้นๆ มากกว่า ถ้าคนอ่านชอบหรือถูกใจ ก็แจ้งเกิดได้

บล็อกเมียเดีย จิตวิจัติ-คบดูดดื่มน้ำ ช้อปหนังสือ

ผู้ ก อ ต ั ง แ ล ะ บ ร ร ณ า ชิ ก า ร
www.thaiwriter.net ชุมชนวรรณกรรมออนไลน์แห่งแรกของประเทศไทย และเจ้าของสำนักพิมพ์ “เม่นวรรณกรรม” ผู้เป็นนักเขียนเจ้าของรางวัลชื่อการเกด ปี 2539 ซึ่งเป็นรางวัลที่ได้รับการยอมรับมากที่สุดในวงการวรรณกรรมนักเขียน มีผลงานพิพอกเก็ตบุ๊คมาแล้ว 5 เล่ม คือ นวนิยายขนาดลิ้น 1.ใบหน้าอื่น 2.ไปสู่ชะตากรรม รวมเรื่องลิ้น 1.วิสัยทัศน์แห่งความปรารถนาและความตาย 2.ขอบฟ้าเหตุการณ์ 3.แสงแรกของจักรวาล

เข้าคือ “นิวัต พุทธประสาท” นิวัตชายภาพรวมว่า อินเทอร์เน็ตทำให้ทุกสือต้องปรับตัว เช่นเดียวกับวงการนักเขียน

แวดวงวรรณกรรม คือ เป็นการท้าทาย การปรับตัว ตอนอินเตอร์เน็ตเข้ามาระเกิด วรรณกรรมก็ถูกห้ามห้ามในลังคม ทั้งคนในวงการและนักวิจารณ์ จะไม่อ่านหนังสือ ไม่ซื้อหนังสือกันแล้ว

แต่วันนี้เห็นแล้วว่าต้องให้พัฒนาการของโลกอินเทอร์เน็ตก้าวล้ำไป远ก่อน ... คนก็ยังซื้อหนังสือมาอ่าน

ร้านหนังสือเปิดขึ้นมากมาย งานลับด้าห์หนังสือก็มีคนไปเดินกันจนแน่น มีหนังสือนิตยสารเปิดตัวว่าออกหัวใหม่อย่างต่อเนื่อง แม้มีวรรณกรรม เรื่องลิ้นไปอยู่ในหน้าอินเทอร์เน็ตโดยไม่ได้พิมพ์เป็นหนังสือ แต่ก็ถูกห้ามห้ามที่เขียนในอินเตอร์เน็ต คนอ่านเรื่องลิ้น วรรณกรรม เข้าก็ต้องการให้พิมพ์งานออกแบบมาเป็นหนังสือเพื่อให้มีการเก็บมีการผลิตออกมานะ

วันนี้ อินเทอร์เน็ต สำหรับวงการวรรณกรรม คือแหล่งข้อมูล รายงานความเคลื่อนไหวต่างๆ เช่น มีหนังสือออกมากว่า ขายแล้ว จะไปหาซื้อได้ที่ไหน หรือหากจะซื้อทางอินเทอร์เน็ตก็ได้ผ่านเว็บไซต์ที่เป็นหน้าบ้านของสำนักพิมพ์ แต่เมื่อไทยการขายหนังสือนอนไลน์ไม่ค่อยคึกคักเท่าที่ควรจะเป็น

อย่างเช่นเว็บไซต์ เครื่อมรินทร์ ต้องการทำให้เป็นหน้าร้านแจ้งข้อมูลการขายหนังสือมากกว่า อินรินทร์ไม่ได้ให้ข้อมูลด้านวรรณกรรม หรือ กิจกรรมนักเขียน เข้าเน้นเป็นร้านออนไลน์

จริงๆ แล้ว คนไทยไม่ซื้อหนังสือผ่านออนไลน์ เห็นได้จากคนไปเดินงานลับด้าห์หนังสือ มีร้านหนังสือเปิดขึ้นมากเรื่อยๆ

สำหรับ คุณภาพของวรรณกรรมบนโลกอินเทอร์เน็ตหรือนักเขียนที่โตามากจากอินเทอร์เน็ต เป็นอย่างไร นิวัต พุทธประสาท มองว่า เมื่อก่อนนักเขียนเวลาเขียนแล้วจะต้องส่งหน้านิตยสารเป็นหลักเพื่อให้บ.ก.พิจารณา ตรวจทาน ให้คำแนะนำ ดูว่ามีคุณภาพดีหรือไม่

ตรงนี้ทำให้คนที่จะเป็นนักเขียนต้องอดทน ต้องแก้ไข พัฒนางานของตัวเอง แต่

ยุคหนึ่งมีเว็บบอร์ด บล็อก ก็มีการเอาเรื่องลับของตัวเองไปใส่ไว้ ก็มีคนอ่านมีความเห็น เกิดกระแสดังนั้น ก็เลยทำให้มีนักเขียนใหม่ๆ เกิดขึ้น เช่น ดร.ปีอป แล้วก็หลายคนที่เดิมมาจากวรรณกรรมออนไลน์ โดยการเขียนเรื่องแล้วอาไปลงในอินเทอร์เน็ต ในบล็อกในเว็บไซต์ต่างๆ ก็มีคนเข้าไปอ่านเกิดการบอกต่อๆ กันไปเกิดแฟนคลับของนักเขียนคนนั้น

จากนั้น เมื่อสำนักพิมพ์มองเห็นว่า มี
กระแสเกิดขึ้นหรืองานเขียนพอมีคุณภาพ
จะรวมเล่มได้ ก็ติดต่อขอรวมเป็นเล่ม
แต่จะเห็นว่า สุดท้าย ก็ต้องมาจับที่ลิ้งพิมพ์
คือรวมเล่มเป็นหนังสือ หนังสือ ก็ยัง
เป็นการบันทึกวรรณกรรมที่ดี เพื่อไม่ให้
สูญหายไป

แต่คุณที่จะขึ้นมาเป็นนักเขียนผ่านช่องทางนี้ กับช่องทางเดิมๆ คือผ่านหนังสือนิตยสาร คุณภาพยังต่างกัน เพราะเข้าถูกมาลงได้เลยไม่ผ่านบรรณาธิการ ก็มีชั้นธรรม แฟนคลับชุมกันเอง ไม่ผ่านการคัดสรร กลั่นกรอง แก้ไขเพื่อให้งานอุ่นๆ สมบูรณ์มากขึ้น งานเขียนในสื่อลีสิงพิมพ์หนังสือ กว่าจะลงอย่างน้อยบรรณาธิการต้องอ่านแล้วอย่างต่อสองรอบดูว่าเนื้อหาได้ใหม่ คุณภาพถึงใหม่ มันก็มีความแตกต่างกัน อินเทอร์เน็ตที่ให้อิสระเต็มแก่นักเขียน

ข้อดีคืออาจสร้างงานแปลงใหม่
ที่ บ.ก. อาจยังตามไม่ทัน มีพื้นที่ในการ
แสดงออก ซึ่งก็ขึ้นอยู่กับเหตุการณ์ต่างๆ
กันไป อย่างผมทำเว็บ ก็มีการประมวล
เรื่องล้วน ก็มีคนส่งมาจำนวนมากมีทั้งแนว
ลัจنيยม แนวเพื่อชีวิตแท้ก็ยังน้อยกว่าแนว
วัยรุ่น บันทึกชีวิตวัยรุ่น เรื่องความรัก สวน
ใหญ่เป็นนักเขียนเมืองใหม่ ที่โถมาจากลังคอม
ปัจจุบัน พวกรเข้าอาจมีพื้นฐานการอ่าน
หรือมุมมองลังคอมไม่กว้างมาก ไม่ได้รับ
การฝึกฝนในระยะเวลาอย่างที่ควรจะเป็น¹
ไม่ย่อๆ กวนๆ เผชิญ

ทำให้มีเรื่องส่งมา 100 คุณภาพไม่น่า
นำเสนอดีๆ 80 ใจรักซึ่งมัน

● นิวัต พธมประสาท

หากถามว่าการตั้งตัวของคนอ่านวรรณกรรมตอนนี้เป็นอย่างไร ทำไม่หนังสือรายงานว่างานวรรณกรรมมักไม่ประสบความสำเร็จทางธุรกิจ นิตยสารวรรณกรรมที่ผ่านมา เช่น ໄรเตอร์แมกกาซีน ที่แม้จะพยายามไปจากการแต่งเนื้อหาดี ปัญหาคือเรื่องคนอ่านวรรณกรรมน้อยเกินไปทำให้ไม่สามารถขยายคนอ่านคือคนซื้อหนังสือได้ หรือ underground bullethead ที่ดีมากแต่หนังสือพวกนี้ คือ พอทำไปคนทำเข้าก็ต้องการพัฒนาเนื้อหา เพื่อทำให้หนังสือดีขึ้นเรื่อยๆ พอพัฒนาเนื้อหาดีขึ้นยากขึ้น ก็ทำให้คนอ่านเริ่มผลจากเราไปเรื่อยๆ เพราะสังคมต้องการลิสต์ที่เข้าใจง่าย ไม่ต้องลึกซึ้งมาก ต้องการอะไรที่อย่างง่าย คนทำหนังสือส่วนใหญ่ก็ต้องออกเงินเองก็ต้องเจอบัจจุบันเรื่องเศรษฐกิจ คนที่ทำต้องใจชอบใจรัก แม้จะรู้ดีว่าวนหนึ่งต้องตายจากกันระยะหนึ่ง มันก็จะมีพัฒนาการของตัวมันเองตามวัฏจักร

เช่นหลังวิกฤตเศรษฐกิจปี 2540 สำนักพิมพ์ต่างๆ ไม่กล้าออกหนังสือ เพราะมีความเสี่ยงเขามาอย่างแอบกรับต้นทุน ทำให้เกิดกระแสนั้นสือทำมือ พอผ่านไประยะหนึ่ง คนทำหนังสือทำมืออีกเข้าสู่ระบบคือเข้าสู่การพิมพ์ทำให้หนังสือทำมือลดลงนี้เริ่มหายไป ตอนนี้ก็กำลังมีเรื่องหนังสือ กด

demand คือสำนักพิมพ์ ค้นทำผลิตหรือสั่งพิมพ์ตามความต้องการ คือจะดูก่อนว่าคนอ่านจะซื้อเท่าไหร่ ก็ผลิตตามนั้น เช่น แจ้งให้รู้ว่าจะมีการทำหนังสือเล่มนี้ สนใจไหมถ้าสนใจก็จะต่อสั่งจอง มันก็ทำให้รู้ว่าคนอ่านต้องการเท่าไหร่ ต้องการ 300 เล่มก็พิมพ์ 300 ขายหมด การทำแบบนี้ เขาก็พยายามหาช่องทางเลือกใหม่ๆ เพราะปัญหาของหนังสือพอกันเกิดบุคคลอย่างวรรณกรรม 3 พันเล่ม บางที่ 3 ปี 5 ปี กว่าจะขายหมด

มารวันนี้ก็มีหนังสือแจกฟรี แต่perm ก็เห็นว่า คุณภาพยังไม่ได้ มุ่งเน้นตอบสนองนายทุน-ฝ่ายการตลาดซึ่งก็คือการย้ายหน้าโฆษณาไว้ในหนังสือแจกฟรีมากกว่า เนื้อหาซึ่งไม่อุยเทื่อความคาดหมายทุกคลอลัมป์แฟรงโ�ชนาไว้เกือบทั้งหมด คนทำไม่มีอิสรภาพเต็มที่ในความคิดสร้างสรรค์พอกอนอ่านจับทางได้เข้าก็จะไม่สนใจและหนังสือแจกฟรีคือนอกรากไม่เห็นคุณค่าของมัน หนังสือไม่ใช่กระดาษชำระหรือใบปลิวต้องทำหนังสือให้คนอยากรอ่านอย่างเป็นมันใจ

นิรัต พุทธประสาท ในฐานะคนทำ ไทย
ไรเตอร์ อี แม็กกาซีน รายลส่งเดือน
นิตยสารวรรณกรรมทางอินเทอร์เน็ตเพื่อ
รายงานความเคลื่อนไหววงการวรรณกรรม
มองประกายการณ์ของโลกวรรณกรรมใน
ยุคอินเทอร์เน็ตที่จะก้าวไปสู่ยุค 3 จี อย่าง
นำล่นใจว่า ข้อดีของทำอีแม็กกาซีน คือ
ไม่ต้องห่วงเรื่องการขาย ธุรกิจ เรื่องต้นทุน
ลึกล้ำคุ้มคือ พัฒนาเนื้อหาให้ดี ให้มีองค์
ประกอบหลายส่วน ส่วนหนึ่งก็จะเป็น
อินโฟ นักเขียนที่มาลงในเว็บก็เป็นนัก
เขียนที่อยากเขียนงานที่มีคุณค่าอ่อนกما
ทำให้มีกิจกรรมของเว็บไซต์ของสำนักพิมพ์
แต่การทำเว็บแบบนี้ต้องมีทีมงานเข้ามาช่วย
เรื่อง เนื้อหา และลับภาษาญี่ปุ่น

อี แม็กกาซีน จะว่าไปก็คือ ทางออก
ในการปล่อยของเสนอแนวความคิด การ
ก้าวหน้าของโลกเทคโนโลยีต่อจากนี้กับ
วงการสิ่งพิมพ์ วรรณกรรม

“ผมยังเชื่อว่างานเขียน ที่คนตั้งใจผลิตมันออกมา หรือวรรณกรรมดีๆ ไม่ว่าจะเกิดขึ้นในช่องทางไหนจะในรูปของกระดาษหรือผ่านหน้าจออินเทอร์เน็ต ลุดท้ายก็มาจบที่การติพิมพ์อกรมาเป็นหนังสือ มันดีกินกว่าจะสูญหายไป ผมไม่เชื่อว่าหนังสือจะตายไปจากลังคอม เพราะการเข้ามาของโลกออนไลน์ มันอาจจะได้ในแต่การตอบสนองแบบรวดเร็ว สั้นๆ เช่น ข่าว SMS แต่คนก็ยังอ่านหนังสือพิมพ์ต้องการรู้ข่าวที่ละเอียด ก็ต้องอ่านหนังสือพิมพ์อยู่”

ส่วนในแต่หนังสือ วรรณกรรม งานเขียน ดูแล้วการพัฒนาการของโลก 3 มิติ โลกอินเทอร์เน็ต จะทำให้มีนักเขียนใหม่ๆ ขึ้นมาได้ แต่คำถามคือเกิดแล้วจะเป็นอย่างไร คุณภาพได้ไหม ยืนระยะผลิตงานเขียนต่อเนื่องได้แค่ไหน เป็นงานวรรณกรรมที่ดีหรือเปล่า คนที่อყอกเป็นนักเขียน ผลิตงานเขียนโดยไม่ผ่านบรรณาธิการ แต่เข้ามาช่องทางอินเทอร์เน็ต จะต้องพันฝ่ายมากกว่าอยู่คนเขียนที่มีบรรณาธิการมากmany เพราะไม่มีคนมาช่วยตรวจสอบ ให้คำแนะนำ การที่เขาจะก้าวขึ้นมาเป็นนักเขียนได้โดยไม่ผ่านบรรณาธิการ ไม่มีผู้ชี้แนะหรือให้คำแนะนำอย่างสิงห์สอนหมาก (สุชาติ สวัสดิ์ศรี) ถ้าเขาจะก้าวขึ้นมาเพื่อให้คนยอมรับในผลงาน ก็ต้องพัฒนาตัวเองมากกว่านักเขียนตามช่องทางปกติ

มองในแต่คือมันเป็นอินโฟทำให้มีความเคลื่อนไหวมากขึ้นแต่คนก็ยังต้องอ่านหนังสือจากตัวหนังสืออยู่ วรรณกรรมร้อยหน้าครุจะมานั่งอ่านในหน้าจอคอมพิวเตอร์ เข้าก็ต้องอ่านจากหนังสือจริง มีใช่หรือ !

วรรณกรรม ไปปรับตัว(ก.)เหยียวยา

“ก้อง” ทรงกลด บางยี่ขัน บรรณาธิการบริหาร a day บอกถึง

ลักษณะพิเศษของหนังสือ a day ว่าเป็นกระแส เน้นเนื้อหาเกี่ยวกับการใช้ชีวิตที่ไม่รีบเร่ง ความสุนทรีย์ในชีวิต มองโลกในแง่บวก จับกุมผู้อ่าน หนังสือที่เป็นกระดาษ อ่านแล้วให้ความรู้สึกที่ดี

ดังนั้นถ้า a day พูดเรื่องแบบนี้แล้วต้องไปอ่านในเว็บไซต์ก็คงจะยังไงๆ อยู่ เมโลดิคุณิยม

ที่จะปฏิเสธเว็บไซต์ได้

“ผมไม่คิดว่าวรรณกรรมไม่ควรอยู่ในเว็บไซต์”

โลกวรรณกรรมควรจะปรับตัวให้ทันต่อความเปลี่ยนแปลง ไม่อย่างนั้นวรรณกรรมก็ตาย

วรรณกรรมในเว็บไซต์ a day แบ่งออกเป็น 2 รูปแบบ คือ 1. วรรณกรรมจิตร์ ที่คนอ่านต้องการดีมีกับมัน ประเภทวรรณกรรมเรื่องลั้น นิยาย 2. วรรณกรรมที่อ่านเอาเรื่องเป็นหลัก ในลักษณะเว็บบล็อก แนวความคิด คลอัมนิสต์ ข่าวหรือเรื่องจิตร์ การอ่านเพื่อรับรู้ว่าเป็นอะไร คิดอย่างไร เกิดอะไรขึ้นบ้าง ซึ่งไม่แปลกใจว่าหนังสือพิมพ์ ทำไมประสบความสำเร็จในโลกเว็บไซต์ พอกล่าวข่าวก็แค่กดติดตามกัน

แม้กระทั่ง เว็บบล็อก ที่ประสบความสำเร็จก็ไม่ได้เขียนยาว หรือต่อให้เป็นวรรณกรรมยุคนี้ก็ถือว่าเบื่อยาด หง้าวรรณกรรมแนวจินตนาการ แนวแล่มใส แบบเก่าหลี ล้วนมากจะตั้งจากเว็บไซต์ เว็บบอร์ดก่อน จึงนำมาติพิมพ์ ซึ่งการใช้ภาษาไม่ได้เน้นถึงความดีมีด้วยกัน แต่เป็น

วรรณกรรมที่เน้นเรื่องจินตนาการมากกว่าเน้นสนุก อ่านแล้วอยากริดตาม เพลินไปกับเรื่องเหมือนมีเพื่อนมาเล่าเรื่องให้ฟัง ฉะนั้นความลุข คือ เรื่องเป็นอย่างไรต่อ เมื่อเรารอ่านเรื่องย่อละคร อยากรู้ว่าละครเป็นอย่างไร แต่เราไม่ได้ดีมีด้วยกัน

● ทรงกลด บางยี่ขัน

ภาษาของวรรณกรรม

นอกจากนี้งานเขียนในหมวดบล็อก หมวดนิยาย หมวดวัยรุ่น หมวดช่าวา ควรและไม่ควร ที่คิดว่าสเปกหน้าจอ ประเภทหน้าจอ เพราะว่าคนต้องการอยากรู้ว่าแล้วใช้เวลา กับมันไม่มาก แต่กลับกันกับงานวรรณกรรมที่ต้องการความสุขกับการละเมียดตัวอักษร การล้มผ้า

“ผมคิดว่าบรรณาธิการที่ดีของการอ่านเหล่านี้ น่าจะเป็นเก้าอี้นิ่มๆ นั่งอยู่บนเตียง หรือสถานที่ลวยงาม คงไม่มีใครอยากร่านหนังสือหนักๆ บนโต๊ะทำงาน บรรณาธิการเดิมไปด้วยกองงาน ซึ่งมันไม่ตอบโจทย์ว่า วรรณกรรมที่ต้องการใช้เวลา ใช้ความคิดเหล่านี้มันกล้ายเป็นโลก ซึ่งผมคิดว่าคนอ่านอาจจะไม่รู้สึกเช่นนั้น”

กลับมาที่ a day เนื้อหาพูดถึงเรื่องการใช้ชีวิตส่วนใหญ่ เราเรียกว่าไม่อยากເຂົາເຮືອງທັງหมดขึ้นออนไลน์ แต่ออนไลน์ก็สำคัญเหมือนกันในยุคสังคมเครือข่าย มีกลุ่มคนเยอะมากที่ใช้ชีวิตเตอร์ เพชบุ๊ค คิดว่าวิธีการหนึ่งที่จะแจ้งข่าวในเว็บไซต์ว่า a day เล่มใหม่มีเรื่องอะไร กิจกรรมอะไร และมีอะไรน่าสนใจบ้าง ผ่านทางโลกออนไลน์ ก็จะทำให้คนรับรู้มากขึ้น

อย่าง a day จะนำปาก สารบัญ ภาพตัวอย่างนิดหน่อยเท่านั้นขึ้นออนไลน์ปัจจุบัน ทำหนังสือเล่มหนึ่งแล้วแบ่งเป็น 2 ภาค ภาคที่ 1 ไปไว้ในเว็บไซต์ ล่วนภาคที่ 2 ขายเป็นกระดาษ เพื่อมาตอบโจทย์สำหรับเด็ก

ที่อยากรู้เรื่องนั้นสืบ พอยุ่งเรื่องไม่รู้จะ
เอาไปให้ใครอ่าน หรือพอเพื่อนอ่านจบก็
จบแล้วจบทะเบี่ยน เด็กพากันจึงนำงานเขียน
ของตัวเองมาแปะที่เว็บบอร์ด เปิดให้คน
ทั่วไปเข้าไปอ่าน และสังเกตว่าการที่
เพื่อนเข้าไปอ่านคือ เป็นคนอื่นที่เข้าไป
อ่านเป็นหมื่นๆ คน มีค่าวิพากษ์วิจารณ์ ซึ่ง
หนังสือเป็นเล่มๆ อาจทำไม่ได้ การขึ้น
เว็บไซต์ทำให้ค่อนข้างมั่นใจได้ว่า เรื่องไหน
คนชอบ ไม่ชอบ เรื่องที่ดังก็ถูกนำมาตี
พิมพ์ต่อ

ถ้าว่า a day เล่มใหญ่มีโอกาสทำแบบนี้ได้หรือเปล่า ก็มีครับ แต่ปัจจุบันยังไม่ได้เริ่มจริงจัง แต่เป็นแนวความคิด ว่าจะเก็บข้อมูลในลักษณะห้องสมุดมากกว่าเรื่องเก่าๆ ที่ไม่ได้แล้ว แต่อายุบันทึกไว้ก็สามารถมาเปิดดูได้ ซึ่งต้องใช้ฐานข้อมูลที่ใหญ่มากๆ

แนวโน้ม a day จะเป็นตัวเชื่อมระหว่างรุ่นเก่ากับรุ่นใหม่อย่างไร ผลตั้งข้อสังเกตว่า ผู้อ่าน a day ส่วนหนึ่งจะมีบุคลิกที่เปลี่ยน ถ้าเป็นคนอ่านที่มีอายุหรือทำงานแล้ว จะมีความแก่เรียน มีไฟ อายุไม่สำคัญ แต่รู้สึกว่ายังหนุ่ม ยังวัยรุ่นอยู่ สำหรับเด็กที่อ่าน ไม่ว่าเป็นเด็กประถม เด็กมัธยม ก็จะเป็นเด็กที่มีความคิดเกินวัย คิดเหมือนผู้ใหญ่

ถ้าว่า หัวข้อหลักๆ ที่จะขายขึ้น
เว็บไซต์มีผลต่อคนซื้อหนังสือเพิ่มขึ้นหรือ^{ไม่}
เปล่า ก็มี เพราะนิตยสาร ต้องให้มีคนทักว่า^{ไม่}
เล่มไหนดีมากแค่ไหนก็ตาม ผสมว่าด้วย^{ไม่}
นิตยสารมีความหลากหลาย มีภาพปกต่างๆ^{ไม่}
ยอดขายจากภาพปกกว่า 70-80% กว่าได้^{ไม่}
สำหรับคนที่ออกอะไรมาก็ซื้อนั้นมีจำนวน^{ไม่}
ไม่มาก เพราะจะน้อยยอดขายมาจากการ^{ไม่}
ปก

ถ้าเป็นหนังสือผู้หญิง นอกจากเรื่อง
ในเล่มแล้วทำไม่ต้องโปรดยกขานดันนั้น ก็
เพื่อให้คนดูอ่านว่า เป็นเรื่องเกี่ยวกับอะไร
บ้าง คุณอยากรู้หรือเปล่า ซึ่งผมคิดว่า
เว็บไซต์ทำหน้าที่นั้นเพื่อบอกว่าเล่นนี้มี
อะไรดี ซึ่งสำคัญตามร้านหนังสือ a day

ไม่ได้เปิดปก ก็ไม่มีครัวรู้ว่าข้างในมีอะไรบ้าง
แค่รู้ว่าอ้อ...ทำเรื่องนี้ แต่การมีเว็บไซต์
บอกได้ว่าทั้งเล่มเป็นอย่างไร ทั้ง
คอลัมนิสต์คนนี้เขียนเรื่องนี้ หน้าตา
ภาพถ่ายประมาณนี้ ก็นำเสนอไปแล้ว เมื่อตอน
ได้กรีดหนังสือรอบหนึ่ง โดยที่ไม่ต้องไป
เดินที่แผล

รวมทั้งในเว็บไซต์สามารถวิพากษ์วิจารณ์ได้ บางคนบอกว่า “ชอบจัง” “เอ้อ...อีกแล้วหรือ” “เอ่อ...เดียวไปซื้อดีกว่า” ทำให้เห็นเสียงตอบรับจากคนจำนวนหนึ่งได้ว่า เล่นนี้จะโดนใจคนอ่าน ระดับไหนๆ ก็ได้

อนาคตเมื่อโลกออนไลน์เติบโตถึงขีดสุด โลกแห่งสือสารกรรมต่างๆ จะหายสาบสูญไปหรือไม่ ผมไม่คิดว่าสารกรรมจริงๆ คงยังอยู่ แต่นิตยสารมีโอกาสจะไปก่อน เพราะนิตยสารต้องการความอัพเดตความหลากหลาย ต้องการการแลกเปลี่ยนความคิดเห็น ซึ่งปัจจุบัน “Blog” หลายๆ แห่งก็เหมือนกับนิตยสาร แล้วสามารถอัพเดทได้วันต่อวัน แต่นิตยสารเป็นเล่มเดือนละครั้ง แล้วนิตยสารที่ไม่มีจุดเด่นเพียงพออาจอยู่ลำบาก

แต่สิ่งหนึ่งที่ทำให้นิตยสารอยู่ได้คือ การ
ขยายจับ และสิ่งที่แปลกลามากในเมืองไทยก็คือ
หนังสือผู้หญิงหลายเล่ม พยายามทำ 2
ขนาด ทั้งเล่มเล็กกับเล่มใหญ่ เพื่อให้ถูก
กว่าสำหรับตอบสนองเด็กมหาวิทยาลัย ที่
น่าแปลกคือเล่มใหญ่ขายดีกว่า ผลิตดีกว่า
อาจ เพราะคนสามารถจับจ่ายได้ และ
ขนาดตัวเล่มสวย อ่านง่าย 便宜 มากกว่า
ข้อมูลตรงนี้สามารถขอจากอะไรบางอย่างแก่
เราได้ว่า นิตยสารคนยังอยากอ่านเป็นเล่ม
มากกว่าเป็นบล็อก แต่นิตยสารบางเล่มที่
เน้นเนื้อหาเฉพาะกลุ่ม อาจกลายเป็นโลก

ในส่วนของวรรณกรรม แต่ก่อนลือ คือ
พอกเก็ตบุ๊ค สือบนกระดาษ ฉบับนั้น
วรรณกรรมก็ตอบสนองกับเล่ม พอกเก็ตบุ๊ค¹
พอลือเป็นคอลัมน์ในนิตยสาร รูปแบบ
วรรณกรรมก็ตอบสนองลือฉบับนั้น เช่นกัน

มันไม่สามารถทำนิยายตอนหนึ่งขนาดยาว
มากๆ ลงนิตยสารได้ พอก็เดล้อใหม่บ่นพื้น
ที่ออนไลน์ ผมเชื่อว่าต้องเกิดวรรณกรรม
รูปแบบใหม่ขึ้นมาต่อรองพื้นที่ดังกล่าว
ซึ่งก็เกิดขึ้นแล้วต่อไปน่าจะเปลี่ยนแปลงไป
เรื่อยๆ

ก่อนยุคที่ไม่ใช้สังคมเครือข่าย หรือยุค 1.0 นั้นยังไม่มีบอร์ด เป็นเรื่องที่ตลาดมากันนิยามถูกเก็บไว้ในเว็บบอร์ด pantip.com ได้นำเรื่องเชิงวรรณกรรมไปโพสต์ในเว็บบอร์ด ซึ่งดูแล้วไม่น่าจะเป็นพื้นที่ที่ลงงานวรรณกรรมได้ แต่คนก็ใช้เว็บบอร์ดเป็นตัวกลาง ลิ่งที่ตามมา มีการถ่ายเทมายัง “Blog” ซึ่งหมายความว่า กับการเป็นพื้นที่ลงงานวรรณกรรม

แต่สิ่งที่เกิดขึ้นค่อนข้างชัดๆ คือ ลักษณะไวยากรณ์ รูปแบบ อัตลักษณ์การเขียนเปลี่ยนไป แต่ก่อนการเขียนหนังสือในบนกระดาษ 4-5 บรรทัด เราจะย่อหน้าที่ แต่พอย้ายมาอยู่บล็อก ย่อหน้ามันเปลี่ยนไปเหมือนกับเขียนอีเมล การย่อหน้าคือ การเคาะลงๆ เพื่อให้อ่านง่าย รวมทั้งเรื่องการตัดคำ เพราะไม่รู้ว่าหน้าจอคื้อจะส่งไฟล์งานมาเป็นอย่างไร ทำให้ตัดประโยชน์ล้านมาก เร็วมาก ทำให้ความเรียงภาษา วรรณกรรมบนบล็อก มีความกร้าวกลั้นมาก ซึ่งพอมาย居ในหนังสือก็จะตกลง หวานๆ ต้องนำมายรับแก้ไขอีกที นอกจากนี้ไม่ใช่รูปแบบการเขียนของบล็อก อย่างเดียว แต่ส่งผลต่อการเขียนของเด็กๆ ยุคหนึ่ด้วยที่โตามากับการเขียนลักษณะนี้

หลังจากเกิดเรื่องบล็อกขึ้นแล้ว ทุกวันนี้เกิดเฟซบุ๊คขึ้น ซึ่งสามารถทำทุกอย่างได้ทั้งการเขียนเรื่อง หรือแทรกเนื้อหาภัยรุบไปด้วยกันได้ตลอด ก็ทำให้เกิดการเขียนรูปแบบใหม่รองรับเรื่องพวkn ขึ้นมา ซึ่งเมื่อก่อนพามีคิดว่า งานวรรณกรรมบนกระดาษจะมีเนื้อหาภัยรุปล้อกันไปได้อย่างสนุกสนานขนาดนี้ မคิดว่าวรรณกรรมกระดาษไม่หายไป แต่ถูกเปลี่ยนไปตามรูปแบบของสื่อดิจิตทัล และเวลานี้ทวิตเตอร์ก็เกิดขึ้นอีก ต่อไปอาจมีงานวรรณกรรม

มาร้องรับทวิตเตอร์ด้วยก็ได้

วรรณกรรมในภาษาเว็บไซต์ ไม่ค่อยสวยงาม เป็นภาษาวัยรุ่น เรื่องเบาๆ มาก กว่าจะชวนให้คิด ประเด็นนี้ เราไทยสือเร็บไซต์ไม่ได้ เพราะคนเขียนเป็นเด็กแล้ว โตมากับเร็บไซต์ ไม่ว่าจะเป็นม.ต้น มหาวิทยาลัย ก็ไม่ได้เขียนหนังสือเก่งพอ จะก่ออกมาทำงาน หรือนักเขียนที่ยังแจ้งเกิดไม่ได้ ก็ต้องปล่อยผลงานผ่านสื่อเหล่านี้มาก่อน มันจึงเหมือนผลงานของนักเขียนมือสมัครเล่น เพราะฉะนั้นจึงไม่น่าแปลก ว่าประดิษฐ์และภาษาจะอ่อนกว่าหนังสือ ซึ่งถ้าจะไล่นักเขียนบนกระดาษจะมายูโลกออนไลน์ได้ไหม ก็ทำได้ ซึ่งผมก็ทำกัน แต่รูปแบบการเขียนก็ถูกปรับให้สอดคล้องกับเร็บไซต์

แต่เรารู้ว่าเรารอยากเก็บของหนักๆ ของดีๆ เอาไว้เป็นเล่มมากกว่า พอดีเข้าโลกออนไลน์ต้องการความรู้สึกแบบสบายๆ ได้คุยกับคนอ่านมากกว่า ทำให้ภาพรวมมันดูเบาบาง ผสมเชื้ออึกอย่างว่าคนอ่านเร็บไซต์ส่วนหนึ่งเครียดจากการนั่งทำงานยกตัวอย่างว่าเวลาไปทำงานต่างจังหวัดต้องไปหาร้านอินเทอร์เน็ตเพื่อลงงานเจ้าของร้านจะถามเราว่า “พี่จะเล่นเน็ตหรือ” คือการขอคำว่าอินเทอร์เน็ต มันคือ “เล่น” คำนี้มันบอกเราได้ว่าการเข้าเร็บไซต์คือ การเล่น การเข้าไปพักผ่อนสำหรับคนไทยเร็บไซต์ไม่ใช่การเข้าไปเรียนรู้ เพราะฉะนั้นงานเขียนที่ผู้อ่าน อ่านแล้วเครียดยกต้องใช้สมาธิเยอะๆ คงจะไม่เหมาะสม

จับชีพจน พิอุกเก็ตบีคเตับะรัว

“วรรณกรรมบนออนไลน์เกือบกูล ล่งเสริมชึ้นกันและกันกับวรรณกรรมเล่ม ที่สำคัญไม่มีผลกระทบในแง่ลบใดๆ เลย ขณะที่ข้อดีทำให้เราได้เจอนักเขียนหน้าใหม่ๆ ขึ้น เพราะวรรณกรรมออนไลน์เป็นช่องทางหนึ่งให้นักเขียนได้ฝึกฝนฝีมือ มีการติดตามเข้าถึงการเขียนได้เร็วขึ้น ทำให้นักเขียนหน้า

● ระริน อุทกะพันธุ์

ใหม่มีโอกาสมากขึ้น แต่ก่อนอย่างเขียนนิยายต้องวิงไปหาล่านักพิมพ์ หากเขาไม่พิมพ์ก็หมดโอกาส แต่เดียวันเขียนบนออนไลน์”

“ระริน อุทกะพันธุ์” กรรมการผู้จัดการสายธุรกิจสำนักพิมพ์บริษัทอมรินทร์พิมพ์ตั้งแต่ปัจจุบัน จำกัด (มหาชน) ยกย่อง “ใหญ่เบอร์อันดับแรกๆ ของธุรกิจสิ่งพิมพ์เมืองไทย กล่าว

ที่ผ่านมา อมรินทร์ ได้นำวรรณกรรมออนไลน์มาตีพิมพ์เป็นเล่มจำนวนมาก โดยผ่านชั้นตอนการตรวจสอบจากกองบรรณาธิการ ที่เปรียบเหมือนคนเจียระไนเพชร ปรับจัดแต่ง แก้ไขอีกพอประมาณ ทำให้เรื่องนั้นๆ สวยงามทางวรรณคดี แล้วรอรสตัวย เป็นลิ๊งที่เราเข้าไปเดินเต็มให้ลมบูรณ์แบบยิ่งขึ้น เมื่อตีพิมพ์นักเขียนก็มีความสุขที่ได้ตีพิมพ์ผลงานเป็นเล่ม และสามารถขยายได้ คนอ่านที่อ่านติดแล้วก็อยากเก็บผลงานเป็นตัวเล่ม ที่คงอยู่นาน ตราบใดที่คนยังอ่านหนังสือ นักเขียนและผู้อ่านยังมีความสุขกับการได้จับต้องหนังสือและได้เก็บเป็นสมบัติ

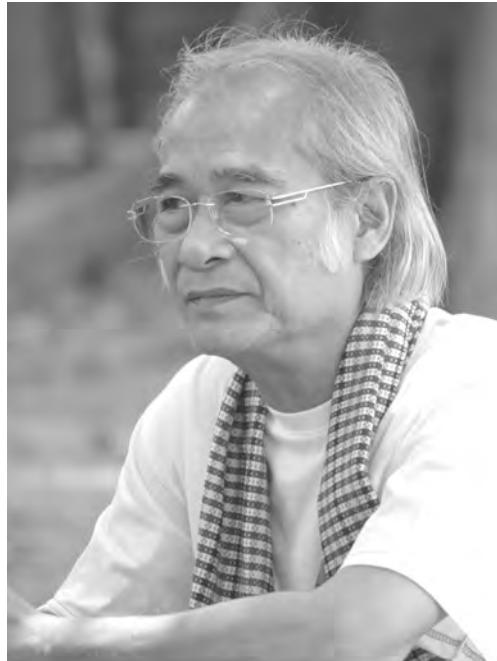
ขณะที่ยอดการพิมพ์วรรณกรรมก็ไม่มี

ผลกระทบเลย วรรณกรรมเล่มทุกวันนี้ยังออกมากขึ้นในทุกๆ ปี การขายก็ยังเติบโตอยู่ และเท่าที่ทราบสำนักพิมพ์อื่นๆ ก็ไม่มีผลกระทบเช่นกัน และอนาคตเราก็ไม่กังวลด้วย จุดแข็งของวรรณกรรมเล่ม สามารถใช้อ่านแล้วเกิดความผ่อนคลาย สร้างจิตใจ การอ่านเป็นลิ๊งสำคัญ เป็นตัวชี้วัดความเจริญเติบโตของประเทศและการพัฒนาคนด้วย วันนี้การพัฒนาเรื่องการอ่านยังไปได้อีกไกล คนที่ประสบความสำเร็จทั่วไทยและต่างประเทศเป็นนักอ่านทั้งนั้น เพราะการอ่านเปิดโอกาสให้คิดมากกว่าแพลตฟอร์มอื่นๆ และยังมีช่องว่างให้สมอง และจิตใจเราได้ทำงาน ในเมืองไทยยังสามารถเติบโตไปได้อีกมาก เพราะฐานการอ่านยังต่ำมาก

เสน่ห์ของกระดาษของหนังสือเป็นจุดเด่นมากกว่าอ่านหน้าจอคอมพิวเตอร์ เพราะหากเราอ่านนิยายนานๆ ติดต่อ กัน 3-4 ชั่วโมง บนหน้าจอ ต้องนั่งหลังตรงที่จะอ่านคิดว่าหากผู้อ่านมีทางเลือกได้คงเลือกชื่อหนังสือ เพราะรู้เปล่าน้ำอ่าน เอาไปนอนอ่านเล่นที่ไหนก็ได้ วันนี้คนก็ยังเลือกหยิบหนังสือไปอ่าน วรรณกรรมเล่มคนจะอยากเลพเวลาสบายๆ อยู่กับบ้าน อยู่คนเดียว อยู่บุนรถ อยู่ในร้านกาแฟและความรู้สึกของการอ่านวรรณกรรมเป็นเล่มยังมีข้อดีอีกมาก ค่าใช้จ่ายก็ไม่ได้สูงจนคนรับไม่ได้ หากเบรียบเทียบชื้อค่าแฟกบัชชื่อหนังสือบางเล่มยังถูกกว่าชื้อค่าแฟ 1 แก้วเสียอีก

การอ่านวรรณกรรมก็เหมือนการดูหนังพาเราเพลิดเพลินไปสู่โลกจินตนาการ ไม่มีหายไปไหนตราบได้ยังดูหนังพังเพลง คนก็ยังอ่านวรรณกรรมอยู่ เพราะเป็นการพาตัวเองออกไปจากชีวิตประจำวันที่เป็นอยู่นี้ คือมนุษย์ที่ต้องการอะไรแบบนี้ แต่ในอนาคตวรรณกรรมอาจต้องเปลี่ยนรูปแบบนำเสนอ และมีความหลากหลาย มีนักเขียนใหม่ มีหัวเรื่องแนวคิดใหม่ๆ ก็ได้ขึ้นซึ่งเป็นข้อดีของตลาดนักอ่าน

***

● แนวรัตน์ พงษ์ไพบูลย์

ការពាណិជ្ជកម្ម “គ្រប់គ្រង” : ការផែវតាងខែង “ដីបោា”

มิใช่เพียงเพระเจนจัดประสบการณ์ หรืออาจหาญอยู่ลำพังเพระหลงให้หล หากจักต้องละเมียดสร้างบ่เพะใจด้วยรากรถานความเป็นไทยจึงจรัง ... จากเก่าลู่ใหม่ จากอดีตสู่ปัจจุบัน จากยุคสมัยหนึ่งสู่อีกยุคสมัยหนึ่ง ท่ามกลางเส้นทางที่ถูกแผ้วถาง ไว้ด้วยร่องรอยประวัติศาสตร์และการต่อสู้ “วรรณกรรม” ยังคงดำเนินอยู่ควบคู่กับลังคำไทย แต่เป็นไปด้วยมิติที่แตกต่าง

นักประวัติศาสตร์ อาย่าง นิธิ เอียวครีวิงค์ เคยกล่าวไว้ว่า
ลังคอมไทยเป็นลังคอมที่มีตัวหนังสือใช้งานนาน แต่เป็นลังคอมที่ไม่
ใช้ตัวหนังสือ เพราะเรามาได้พัฒนาความเรียบโดยใช้รูปของ
ลายักษณ์อักษรเป็นสำคัญ

“ผมเห็นด้วยกับอาจารย์นิธิว่าเราไม่เคยใช้ลายลักษณ์อักษรมาสร้างสรรค์ความเจริญทั้งหลาย จะเห็นว่าความเจริญในโลกส่วนใหญ่ต้องมีการจดต้องบันทึกไว้ แต่เราไม่ได้ให้ความสำคัญตรงนี้ลักษณะเด่นๆ รามีหนังสือแต่เราไม่ได้ใช้หนังสือเป็น

วิธีของการพัฒนาสติปัญญาคน” เนวรัตน์ พงษ์ไพบูลย์ ศิลปินแห่งชาติ สาขาวรรณศิลป์ และความคิดเห็น พร้อมถอดรหัส พฤติกรรมของลังคอมไทย

วรรณกรรมคืองานหนังสือ แต่เราไม่เคยให้ความสำคัญกับคำว่าแต่งหนังสือ

ทั้งๆ ที่นับเป็นต้นแบบของวรรณกรรม คุณเขียนหนังสือจะต้องแต่งหนังสือเป็น แต่รามก จะเป็นลักษณะวิจัยใช่ ไม่ได้ประณีตกับความรู้สึกเท่าที่ควร เรียกว่าลวนๆ ใช่

กล่าวคือวรรณกรรมในปัจจุบันไม่สามารถถึงศักยภาพของถ้อยคำอกรมาใช้ได้อย่างเต็มที่ เช่น หากเราทำให้โครงสร้างขึ้นมาก็อาจพูดได้เพียงแค่ขอโทษหรือเสียใจแต่ถ้าเรามีผู้ผลิตคลังของคำขึ้นมากๆ เราก็จะสำรวจความรู้สึกตัวเองได้ fine ก็จะเป็นปรากฏการณ์จนต่อคำ ซึ่งเกิดจากความรวดเร็วของการสื่อสารในโลกสมัยใหม่

อย่างไรก็ตี ก่อนจะพุดถึงความเปลี่ยนผ่านทางวรรณกรรมของสมัย จำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องทำความเข้าใจ ว่ารากแรกเริ่มของวรรณกรรมเลี่ยงก่อน ซึ่งถ้ามองย้อนกลับไปในอดีตตามแนวคิดของน่าวรัตน์ สามารถจำแนกวัฒนาการทางการผลิตและการแพร่กระจาย ออกเป็น 3 ช่วงคือ

“คัดลอกบอกเล่า เข้าแท่นแขวนแพง แปลงสารผ่านเครื่อง”

ศิลปินแห่งชาติรายนี้ อธิบายว่า เดิมที่ในบุคลังค์เกชาร์ซึ่งคนส่วนใหญ่ยังไม่รู้ว่าหนังสือ ท่านสุนทรภู่เป็นผู้ริจิบันทึก อกกามเป็นตัวหนังสือจากนั้นลูกศิษย์ก็ไปคัดลอกมาถ่ายทอดต่อ นั้นคือการผลิต หรือยุคปัจจุติสายหายที่อ่านหนังสือไม่ออกแล้วให้ลูกหลานมาอ่านให้ฟัง นั่นก็คือการแพร่กระจาย

ต่อมาคือบุคลังค์มาตรฐานอุดหนุนที่ทั้งสะดวกและรวดเร็วขึ้น การผลิตจะใช้แท่นพิมพ์ทันสมัย และแพร่กระจายออกสู่สาธารณะด้วยแผงหนังสือหรือหน้าร้านต่างๆ สำหรับบุญปัจจุบันซึ่งเป็นบุคลังค์ไฮเทคนั้น เรียกได้ว่าเป็นบุคล์ที่มีโลกในเรือนມีเพื่อนในเมือง มีการใช้เทคโนโลยีเพื่อการสื่อสาร ดังนั้น การผลิตเป็นกรรมวิธีแปลงสาร และแพร่กระจายผ่านเครื่อง อาทิ การส่งอีเมลผ่านทางคอมพิวเตอร์

“การสื่อสารของคนมันเปลี่ยนไปเรื่อย ความร่องไวและภาษาที่เปลี่ยนแปลงและเกิดใหม่ เช่นกัน อารมณ์ของคนมันไปเร็วแต่กลับมีคำให้เลือกใช้น้อย นั่นจึงเกิดการคิดค้นคำแสง ขึ้นมาใช้ แต่ท้ายที่สุดแล้วคำเหล่านั้นก็จะหมดอายุและหายไป มันไม่ใช่ความวิบัติของภาษาแต่เป็นความสามารถของมนุษย์ในการผลิตคำขึ้นมาใช้”

นอกจากวิถีของการทางการผลิตและแพร่กระจายแล้ว หากพิจารณาในแง่ของเนื้อหาสาระในแต่ละยุค จะพบว่าสามารถสะท้อนลักษณะเศรษฐกิจ ลังค์ค์ การเมือง รวมทั้งค่านิยม ความรู้สึกนึกคิดของคนในลังค์ค์ได้อย่างชัดเจน

น่าวรัตน์ สรุปไว้อย่างกระชับว่า ตั้งแต่ยุครัชกาลที่ 6 ໄ่ มาถึงปัจจุบัน วรรณกรรมมีความแตกต่างกันออกไป 7 ลักษณะ ตามบริบทแวดล้อมในขณะนั้นคือ

“ความคิดใหม่ ไฝการเมือง เพื่อการรัก ชักดูรับ รอบัฟร สร้างสรรค์ใหม่ และไล่ล่า”

เข้าอธิบายเพิ่มเติมว่า ในอดีตครั้นเจ้ายังเดินทางไปศึกษาดูต่างประเทศ อิทธิพลที่เกิดขึ้นกับวรรณกรรมคือลักษณะเรื่องที่ค่อนข้างยาว

อาทิ รามเกียรติ อิเหนา จากนั้นมาถึงสมัยพระราชนรุวงค์ เหอ กรมหมื่นพิทยาลงกรณ์ (น.ม.ส.) ที่เริ่มมีความคิดใหม่ วรรณกรรมลักษณะลั่นกับลับได้รับความนิยมมาแทนที่ ต่อมา

เข้ามายุคการเปลี่ยนแปลงการปกครอง เริ่มมีความคิดทางการเมืองรุนแรง เกิดเป็นวรรณกรรมของนายผู้ จิต ภูมิคัคก์

เรื่อยมาสู่ยุคปฏิรัฐประหาร เมื่อการเมืองเป็นสิ่งที่ต้องห้าม วรรณกรรมจึงมีเนื้อหาที่มุ่งเน้นเฉพาะความรักความลวยงาม แต่คล้อยหลังมาอีกระยะหนึ่งจะที่ตั้งลิ้นสุดยุคอำนวยทหาร ช่วงเหตุการณ์ 14 ตุลาคม 2516 ถือเป็นช่วงก่อกำเนิดใหม่ของวรรณกรรมเพื่อชีวิตและการต่อสู้ แต่ทว่าเมื่อเกิดกรณี 6 ตุลาคม 2519 วรรณกรรมจำต้องมุ่งลงให้ดิน และในเวลาต่อมาภายหลังฟ้าเปิด เหตุการณ์ล้มปรบนักศึกษาหลายเป็นอดีตประกอบกับวรรณกรรมต่างประเทศไหลเข้ามาสู่ประเทศไทย รูปแบบวรรณกรรมของเรางึงฉิกไปในแนวใหม่

“ปัจจุบันนี้เป็นยุคโล้ล่า คือโล้ล่าทั้งไล่ร่างวัลและความเป็นอัลลัชณ์ต้องการเป็นหนึ่ง การส่งเสริมวรรณกรรมสมัยนี้ คือการแจกรางวัล ตั้งรางวัลมาเยอะ กี๊เซียนกันหัวปักหัวปำ”

ด้วยการส่งเสริมวรรณกรรมเช่นนี้เอง ทำให้น่าวรัตน์มองว่าเป็นหนึ่งในปัจจัย หรือหนึ่งในข้อจำกัดที่ทำให้ว่างการวรรณกรรมไทยไม่พัฒนา

“ตลาดจะแคบ พอกันแจ้งเกิดจากการประภาด สำนักพิมพ์ก็จะพิมพ์เฉพาะงานที่ได้รับรางวัลเท่านั้น ห้องสมุดก็จัดหะ จะซื้อเฉพาะหนังสือที่ได้รับรางวัล คนก็เข้าไปหมดตรงนี้ มันคือความคับแคบทาบปัญญาคือการส่งเสริมไม่ถูกที่” เขาวิเคราะห์และระบุถึงข้อจำกัดที่เหลืออีกกว่า เป็นเพราะลังค์ค์และรัฐไม่ลงเริ่มอย่างจริงจัง และความภาคภูมิใจในกระบวนการของตัวเอง

“เป็นอย่างที่อาจารย์เลกสรรค์ (ประเสริฐกุล) พูดไว้ว่า เราเรียกว่าการสมานฉันท์อย่างเลื่อนลอยโดยอาศัยการรณรงค์ทางอุดมการณ์เป็นสำคัญ เช่นการผลักดันให้คนรักการอ่าน ซึ่งรักการอ่านมันเป็นเพียงนามธรรม แล้วเราก็นำมารณรงค์กัน ด้วยว่าทุกรูปแบบเพียงอย่างเดียว ลังค์ค์ทุกวันนี้มันบ้าคลัง วาทกรรม”

“อีกอย่าง ในขณะที่เราภาคภูมิใจว่าเรามีภาษาใช้ แต่ก็เหมือนอยู่ในกระบวนการของตัวเอง เราเขียนภาษาไทยแต่ไม่สามารถสื่อสารกับชาวโลกได้ญี่ปุ่นเมื่อครั้งที่พื้นประเทศใหม่ เช่น แปลหนังสือแทนทั้งโลกให้เป็นภาษาญี่ปุ่นให้คนของเขารู้ได้เรียนรู้ แต่ของเรานอกจากไม่สนใจแปลสิ่งเดียว เข้ามาแล้ว เราจะไม่สนใจที่จะแปลความคิดของเราไปปลูกตัวด้วย กี๊เลยถูกเข้าดูถูก รู้จักรัฐบาลไทยเพียง ภูมิคัคก์ พัทยา เชียงใหม่ ภะหรี่ ยาเสพติด คอร์รัปชั่น แต่ไม่เคยรู้จักรัฐภูมิปัญญาไทยที่แท้จริง”

แท้ที่จริงแล้ว “แก่นของวรรณกรรม” ก็คือภูมิปัญญา น่าวรัตน์ ขยายความว่า กระบวนการผลิตวรรณกรรมเกิดจากกระบวนการทางจิตใจของคนคือ รู้สึก นึกและคิด ซึ่งหาก

ให้เป็นเชือย่ามีดุลยภาพก็จะเกิดเป็นผลลัพธ์แห่งปัญญาการมีหลักคิดสู่ครรลองที่ถูกต้องสมบูรณ์ คือผลลัพธ์ของวรรณกรรม

แม้วรรณกรรมที่ทรงคุณค่าจะไม่มีสูตรสำเร็จในการรังสรรค์แต่อย่างไรแล้วแต่คือยอมต้องผ่านการคีย์กรำทางความคิด อารมณ์ ความรู้สึก และธรรมชาติของลังค์ งานศิลปะทั้งปวง เป็นผลลัพธ์ของลังค์

รากฐานทางลังค์เป็นสิ่งที่สำคัญที่สุด

น่าวรัตน์ บอกว่า วรรณกรรมในโลกสมัยใหม่ไม่จำเป็นต้องแสวงหารูปแบบใหม่ เพียงแต่ต้องแสวงหาความเป็นตัวของตัวเองให้ได้ในแก่นของความคิดนั้น จะเป็นหน่อใหม่ของรากเหง้าเก่าเดิมก็ได้ แต่ปัจจุบันนี้คนมั่นขาดรากลึงไปเกี่ยวพันกับรากฝรั่ง กล้ายเป็นนิยมความเป็นอื่นไปหมด อะไรที่เป็นของต่างชาติรู้สึกเท่ ก็ สวนอะไรของไทยก็รู้สึกเชยไปหมด เราจะไปคิดตามฝรั่งทำไม่ นี่ไม่ใช่ปฏิเสธตัวของตัวเอง แต่ต้องพัฒนาจากเรหง้าที่มีอยู่แล้ว ไม่ต้องไปหาสิ่งใหม่เลย

“แต่ก็เชยจริงๆ วิวัฒนาการสมัยใหม่ไม่ได้ทำให้ความเป็นไทยทันสมัยขึ้นเลย ความสามารถของเรามิ่งไม่พอในการใช้เทคโนโลยีตั้งนั้น เราทำการตูนก็เชย ทำละครจักรๆ วงศ์ๆ ก็เชย หรือการแต่งตัวด้วยชุดไทยแล้วออกจากอยู่ตามโรงเรียนเพื่อนรักษ์ความเป็นไทย มันไม่ใช่ ความเป็นไทยที่ถูกนำมาใช้มันไม่จริง มันถูกลื้าเอาไว้ เรายังต้องใช้เทคโนโลยีสมัยใหม่ เพื่อพัฒนาของตัวของเราน่าให้ห้องเรียนขึ้นมา ไม่ใช่ลื้าฟันเอาไว้”

นอกจากนี้ น่าวรัตน์ ยังได้เล่นให้ศึกษาแนวทางหลักของลังค์ไทยจากบุคคลสำคัญทั้ง 3 คือ 1. กุหลาบ สายประดิษฐ์ ซึ่งเป็นผู้คืนอุดมทัศน์สู่วรรณกรรม 2. พุทธทาสภิกขุ ซึ่งเป็นผู้คืนพุทธธรรมสู่พุทธศาสนา และ 3. ปรีดี พนมยงค์ ซึ่งเป็นผู้คินอำนาจสู่ประชาชน

ถึงความจริงอันแสนเจ็บปวดคือ “ความเป็นไทย” ถูกมองข้ามด้วยคนไทยด้วยกันเอง เช่นนี้แล้ว แต่ก็วิรัตน์โกลินทร์ ท่านนี้ก็ยังเชื่อว่า วรรณกรรมยุคใหม่จะยังคงดำเนินอยู่และสืบสานให้ตั้งเดิมมาได้ เขาเชื่อว่า yang คงมีชาวชนเผ่ามากมายที่แยกยุบันได้อย่างกลมกลืน

แต่สิ่งที่กังวลก็คือจะทำอย่างไรที่จะจับคนกลุ่มเหล่านี้มา นั่งคุยกันได้ และที่น่ากังวลต่อวงการวรรณกรรมไทยอีก ประการหนึ่งก็คือนักวิจารณ์ซึ่งยังขาดอ้อมค้อมาก นักวิจารณ์จะช่วยประคับประคองทั้งผู้สร้างและผู้เสพได้ เป็นดังศิลปะส่องทางกัน

“ผมอยากร่างสูตรให้กับผู้ที่ทำงานในด้านนี้ คือ 4 อย่าง 5 ต้อง 4 อย่างก็คือ อย่าตกยุค อย่าล้ายุค อย่าหลงยุค และอย่าประจบยุค ส่วน 5 ต้องนั่นคือ ต้องทันยุค ต้องเป็นปากลีเชิง ให้ผู้เลี้ยงเปรียบต้องตัดทัศนะปัจจุบัน ต้องมีจิตสำนึกทางการเมือง และต้องทำงานอย่างราชสีห์ แต่จะทำอย่างไรนั้นคงต้องไปคิดເອເອງ”

บนสายทางวรรณกรรมนี้ แม้จะมี “ปราชญ์” แห่งยุค แผ่วพ้างทางให้โล่งเตียนราบรื่น แต่ก็ใช่ว่าจะย่างก้าวถึงปลายทางได้โดยง่าย

ถนนเส้นนี้ยาวไกลยิ่งนัก ... มีทั้งผู้ที่ถึงจุดหมาย ผู้ที่ล้มระหง่านทาง หรือกระทั่งผู้ที่ไม่กล้าจะออกเดินทางด้วยซ้ำไป

***

สถานการณ์สื่อโลก

จัดกันพร้อมๆ กัน 2.0

Gารอุบัติขึ้นของโซเชียล มีเดีย หรือ เว็บไซต์เครือข่ายลังคอม อาทิ ทวิตเตอร์ เพชบุ๊ค เว็บดูเพรล รวมถึงสมาร์ทโฟน เช่น ไอโฟน แบล็คเบอร์รี่ หรือแม้กระทั่งเครื่องอ่านหนังสืออิเล็กทรอนิกส์จากค่ายอะเมซอน เช่น kindle หรือจากโซนี อี-บุ๊ค ล้วนเป็นเทคโนโลยีของยุคสมัยที่กำลังสร้างการเปลี่ยนแปลง และสร้างความท้าทายให้กับการทำงานของนักหนังสือพิมพ์ในทศวรรษ 2010 อย่างไม่อาจหลีกเลี่ยงได้

คนในวงการหนังสือพิมพ์จากทั่วโลกกำลังติดตามและหาทางรับมือกับความเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นตามพัฒนาการด้านสื่อดิจิทัล อุปกรณ์การลือสาร และเว็บไซต์เครือข่ายลังคอมที่กำลังเข้ามามีบทบาทในชีวิตการรับรู้ข้อมูลข่าวสารของประชาชนในทั่วทุกมุมโลก

หัวข้อที่ปะหัดของคนในวงการหนังสือพิมพ์ระดับนานาชาติ จึงมุ่งเป้าไปที่การรับมือกับเทคโนโลยีเหล่านี้ โดยเฉพาะในการประชุมหนังสือพิมพ์โลกา ครั้งที่ 62 และการประชุมบรรณาธิการโลกรัชท์ ครั้งที่ 16 ในอินเดีย เมื่อต้นธันวาคม 2552

มีการหารือโดยละเอียดของผู้ที่เกี่ยวข้องในแวดวงหนังสือพิมพ์และสื่ออิเล็กทรอนิกส์ ในเรื่องดิจิทัล มีเดีย จนมีข้อสรุปว่า ถึงเวลาแล้วที่คนทำหนังสือพิมพ์ต้องรู้จักใช้รูปแบบการทำงานผ่านระบบโทรศัพท์เคลื่อนที่เพื่อขยายฐานคนอ่านและเชื่อมโยงผู้อ่านข่าวสารด้วยการใช้ประโยชน์จากโซเชียล มีเดีย ไม่ว่าจะเป็น ทวิตเตอร์ เพชบุ๊ค หรือแม้กระทั่งการผลิตเว็บไซต์เครือข่ายลังคอมของสื่อลิสต์พิมพ์เอง เพื่อรักษาที่ยืนของหนังสือพิมพ์ให้คงอยู่ต่อไปได้ในอนาคต

“มาร์ธา โลตน” ผู้อำนวยการองค์กร WAN-TFRA องค์กรด้านหนังสือพิมพ์และข่าวสาร ให้ข้อมูลว่า ในตลาดของประเทศไทยที่พัฒนาแล้ว เช่น สหรัฐอเมริกา และญี่ปุ่น ในระหว่างปี 2551-2555 อัตราการเติบโตของการลงโฆษณาบนโทรศัพท์มือถือจะสูงกว่าในอินเทอร์เน็ตหลายเท่าตัว

หมายความว่า บริษัทเจ้าของหนังสือพิมพ์ในยุโรป ญี่ปุ่น และในสหรัฐอเมริกาย่อมต้องเพิ่มความสนใจและลงทุนกับการสร้างเนื้อหาเพื่อสนองตอบต่อการใช้งานหรืออ่านผ่านโทรศัพท์มือถือมากขึ้น

โดยปัจจุบันผู้ผลิตหนังสือพิมพ์ในประเทศไทยพัฒนาแล้วเหล่านี้ เริ่มใช้โปรแกรมที่เรียกว่า “คิวิซ์ เรลปอนซ์” หรือ QR Code ซึ่งจะทำให้ผู้อ่านแกะเพียงแค่พำดหัวข่าวบนหน้ากระดาษหนังสือพิมพ์ที่พับเท็งตามແຜจากนั้นตัวซอฟต์แวร์ใน QR Code จะส่งข้อมูลเนื้อหาข่าวที่เหลือทั้งหมดมาปรากฏบนหน้าจอโทรศัพท์มือถือทันที

ส่วนเนื้อหาที่ผู้ใช้งานจะได้รับผ่านโปรแกรมตัวนี้ก็เป็นได้ทั้งเนื้อหาข่าวทั้งหมดหรือโฆษณาที่บีริชท์ผู้ผลิตหนังสือพิมพ์ส่งเข้ามาเพื่อหารายได้ด้วย

ลองนึกด้วยว่า การใช้ QR code เป็นวิธีการหนึ่งที่ผู้ผลิตหนังสือพิมพ์จะสามารถดึงคนอ่านยุคใหม่ให้เข้ามาสนใจข่าวสารผ่านการใช้ระบบอ่านข่าวผ่านโทรศัพท์มือถือ และเป็นการขยายพื้นที่การขายข่าวจากหน้ากระดาษหนังสือพิมพ์ไปสู่คอนเทนต์บนโทรศัพท์มือถือ ที่สามารถลสั่งได้ทั้งข่าวและหน้าโฆษณา

แม้ว่า การใช้สมาร์ทโฟนในประเทศไทยจะยังอยู่ในวงจำกัด เนื่องจากราคายังสูงอยู่มาก ทว่าลสิ่งที่เกิดขึ้นในลังคมตะวันตกและในประเทศไทยอุดสาหกรรมคาดว่าอีกไม่นานเทคโนโลยีและเทรนด์จากประเทศไทยเหล่านั้นย่อมเกิดขึ้นในเมืองไทยอย่างแน่นอน

ยิ่งเมื่อพิจารณาจากลังคมใกล้บ้าน เช่น สิ่งที่เกิดขึ้นในอสเตรเลีย

ผู้ช่วยศาสตราจารย์สตีเฟน คริวน์ มหาวิทยาลัยดีคิน อวสเตรเลีย บอกว่า ในอสเตรเลียจะเห็นถึงพัฒนาการเติบโตของโซเชียล มีเดียที่มีผลต่อพฤติกรรมการรับข้อมูลข่าวสารของผู้คนได้อย่างชัดเจน

“ตอนนี้เราพบว่า คนออสเตรเลียกว่า 3 ล้านคนใช้เวลาเปิดดูเว็บไซต์เฟชบุ๊คเฉลี่ยวันละ 22 นาที และมีแนวโน้มใช้เวลาสำหรับการท่องไปในโซเชียล มีเดียเพิ่มขึ้นเร็วกว่า 3 เท่าเมื่อเปรียบเทียบกับเวลาที่ใช้เปิดอินเทอร์เน็ตเพื่อเปิดดูเว็บไซต์อื่นๆ”

สถานการณ์เหล่านี้กำลังบอกถึงแนว

โน้มพฤติกรรมคนเสพข่าวสมัยใหม่และในทศวรรษนี้ ลสิ่งที่เกิดขึ้นในต่างประเทศย่อมไหลเข้าสู่ลังคอมไทยในไม่ช้า

ส่วนหนทางรับมือกับการรุกเข้ามา ย่งชิงพื้นที่การรับส่งข้อมูลข่าวสารระหว่างโซเชียล มีเดีย กับหนังสือพิมพ์ที่มีตัวอย่างในเวลานี้ เกิดขึ้นทันร์เรย์

อาร์ สต็อกลัตเตด รองประธานบริหารกลุ่มสื่อ เอ-พรีสเซน ในนอร์เวย์ เล่าว่า เพื่อให้เราอยู่กับการเปลี่ยนแปลงและเทคโนโลยีใหม่เหล่านี้ให้ได้ หนังสือพิมพ์จึงพัฒนาเว็บไซต์เครือข่ายลังคอมของตนเองขึ้นมาเป็นทางเลือกอีกช่องทางหนึ่ง

โดยบริษัทของเขาก็ได้พัฒนา เว็บไซต์เครือข่ายลังคอมในชื่อ “โอริโก้” ขึ้นมาใช้เป็นเครื่องมือเชื่อมโยงผู้อ่านกับหนังสือพิมพ์ ซึ่งนอกจากจะทำให้ผู้อ่านกับหนังสือพิมพ์มีความลัมพันธ์ที่ดีต่อกันแล้ว ในด้านเนื้อหาทางลังก์ข่าวของสต็อกลัตเตดยังสามารถผลิตเนื้อหาข่าวเผยแพร่ได้ทั้งในกระดาษหนังสือพิมพ์และในข่าวออนไลน์ด้วย

แน่นอนว่า เว็บโอริโก้ ยังเชื่อมโยงกับเครือข่ายผู้ใช้ทวิตเตอร์และเฟชบุ๊คด้วยเช่นกัน

“เฉพาะปี 2552 นี้มีเนื้อหาในหนังสือพิมพ์กว่า 3,000 หน้าที่มาจากลสิ่งที่มีคนพูดถึงในเว็บไซต์เครือข่ายลังคอม และในปี 2553 ผู้เชื่อมนั่ว่า บริษัทฯได้มาจากเว็บไซต์ลังคอมนี้จะเพิ่มขึ้นมากกว่า 30,000 หน้า” สต็อกลัตเตด กล่าว

ดังนั้นจึงไม่ใช่เรื่องจะมัวรอผัดผ่อนกันแล้ว เพราะแนวโน้มที่เกิดขึ้นจากหลายประเทศในโลกเวลานี้ กำลังผลักดันให้ผู้ผลิตข่าวสารต้องปรับตัว และเร่งฝึกฝนทีมงานเพื่อพร้อมสำหรับการทำงานร่วมกับเครื่องมืออุปกรณ์มัลติมีเดียต่างๆ ให้เป็นและใช้ให้ได้ประสิทธิภาพ

ว่าเลือเรีย เลวีเซนโก ผู้อำนวยการเรีย โนโวสติ ให้คำแนะนำว่า การใช้ประโยชน์จากการถ่ายวิดีโอด้วยการทำการพิคเพื่อนำเสนอข้อมูล ที่เรียกว่า infographics จะมีส่วนสำคัญมาก สำหรับ

การขยายความและการอธิบายเรื่องให้ผู้อ่านเข้าใจเรื่องที่ขับข้อนของข่าวสารได้ชัด กองบรรณาธิการจะทำงานเหล่านี้ได้ดีก็จำเป็นต้องฝึกฝนคนในองค์กรให้รู้จักใช้เครื่องมือเหล่านี้ให้เป็นประโยชน์ด้วย

เหมือนกับที่ “มาร์ค บิจลล์” ผู้ช่วยบรรณาธิการฝ่ายจัดการข่าวออนไลน์ ลัมก ชื่อ “เดอะ นิวล์ ทรีบูน” Marlboroชิงตัน สหรัฐอเมริกา ระบุไว้ในหนังสือของเขาว่า “Journalism 2.0: How to Survive and Thrive, A digital literacy guide for the information age” ว่า ไม่มีช่วงเวลาใดที่จะดีกว่าตอนนี้อีกแล้วในอาชีพนักหนังสือพิมพ์ แม้วันนับตั้งแต่ปี 2543-2549 จะมีนักข่าวนักหนังสือพิมพ์ตั้งต่อตัวงานไปแล้วกว่า 3,000 คน แต่ก็ไม่มีครั้งใดในประวัติศาสตร์ที่ทำให้มีวิธีการเล่าเรื่องให้มีพลังและสนองความอยากรู้อยากเห็นของผู้อ่านได้มากขนาดเท่ากับยุคสมัยนี้

เนื่องจากตอนนี้ เรา (นักข่าวนักหนังสือพิมพ์) มี “เครื่องมือ” ทรงพลานุภาพเพื่อจะออกเล่าข่าวสารผ่านอินเทอร์เน็ต 2.0 และถ้าคุณรักจะทำหนังสือพิมพ์ คุณน่าจะชอบที่ได้มีเครื่องมือมากขึ้นสำหรับปล่อยของ เพื่อให้ได้สื่อสารกับคนอ่านหรือผู้ชมของคุณได้หลากหลายมากขึ้น และยังไม่ต้องถูกจำกัดด้วยเงื่อนเวลาหรือพื้นที่อีกด้วย

อย่างไรก็ตาม แม้เทคโนโลยีจะมีความรวดเร็ว เชื่อมโยงผู้คนเข้ามาเป็นชุมชนในโลกเสมือนผ่านโซเชียล มีเดียมากขึ้น แต่หน้าที่การบอกรเล่าข่าวสารก็ยังจำเป็นต้องใช้หลักการทำงานของนักหนังสือพิมพ์ที่ยึดมั่นในเรื่องความรอบด้าน ตรวจสอบแหล่งที่มาของข้อมูล และเรียนเรียงจัดหมวดหมู่ของเรื่องและประเด็น “เป็น” อยู่ดี

***

ປີ 2552 ເລີ່ມວິການ ປັດໂຮງພິມພໍ ບາຍກິຈການ

ນີ້ແມ່ນ ການປະລາມວິກາພາກຮ່າມຫາຍ ດາຍຈາກ ແລະການປັບຕົວ
ຄວັງໃໝ່ ຂອງສື່ອກະດາບຊື່ອດັ່ງຮະດັບໂລກໃນປີ 2552

ມັງກອນ

● ມາຫາເສດຖະກິບ 2 ຂອງໂລກຊື້ນິວຍົກກົດ ໄກມສ

ມາຫາເສດຖະກິບຂ່າວເມັກຊັກນ “ຄາງລອສ ສລິມ ເຄູ” ຂຶ້ວໜຸ້ນ
ນິວຍົກກົດ ໄກມສມຸລຄ່າ 250 ລ້ານດອລາර໌ ທຳໃຫ້ສລິມ ມາຫາ
ເສດຖະກິບ 2 ຂອງໂລກເປັນຜູ້ອໜຸ້ນຮ່າຍໃໝ່ໃນນິວຍົກກົດ ໄກມສ
ຮອງຈາກຕຽບລັບລົບເວົ້າໂກວ່າ ຜູ້ບໍລິຫານສື່ອແທ່ງນີ້ມານານກວ່າ
100 ປີ ແລະຄວັງໃໝ່ແລ້ວຮ່າວ່າ 20%

ຂະໜາດເຕີວັກນສື່ອຍົກເຈົ້າຂອງໜັງສື່ອພິມພໍທີ່ໄວ້ໃນ
ສະຫະລັດໃນລັດທີ່ມີມູນຄ່າ 1.1 ພັນລ້ານເທົ່ານີ້ສະຫະລັດໃນຊ່າງ
ເນື່ອງຈາກຍອດໂນໝານາທີ່ລົດລົງອ່າງນຳກຳ ແລະບໍລິຫານເຈັນລົດ
ເຫຼືອຢູ່ເມືອງ 46 ລ້ານເທົ່ານີ້ສະຫະລັດ

ມັງກອນ

● ເດອະ ພີ-ໄວ ເປົ້າມີມາດີໃຫ້ວ່າອອນໄລນ໌

‘ເດອະ ຂີແອຕເຕີລ ໂພສຕໍ-ອິນເທລີເຈັນເຊື່ອວ່າ’ ອ່າງ ເດອະ ພີ-ໄວ
ໜັງສື່ອພິມພໍທີ່ມີມູນຄ່າໃນລັດທີ່ມີມູນຄ່າ 1.1 ພັນລ້ານ
ດຳເນີນກິຈການນານານ 146 ປີ ປະກາສເປົ້າມີມາດີໃຫ້ວ່າອອນໄລນ໌
ຮູ້ກິຈຈາກການພົບພະນັກງານແດວ່າ ພີ-ໄວ ທີ່ມີມູນຄ່າ 181 ຊົວໂວກໄປ
ໜັງສື່ອພິມພໍທີ່ມີມູນຄ່າ 14 ລ້ານ
ເທົ່ານີ້ສະຫະລັດ

ພລຈາກການເປົ້າມີມາດີໃຫ້ວ່າອອນໄລນ໌ແດວ່າ ພີ-ໄວ ຮັ້ງນີ້ ບໍລິຫານ
ເຂົ້າວິວທີ່ ດີເລີ້ມວິນ ດີເລີ້ມວິນ ດີເລີ້ມວິນ ດີເລີ້ມວິນ
ຈະເປົ້າມີມາດີໃຫ້ວ່າອອນໄລນ໌ແດວ່າ ພີ-ໄວ ທີ່ມີມູນຄ່າ 181 ຊົວໂວກໄປ
ແລ້ວເຫຼືອຄົນທຳກຳນັກງານພົບພະນັກງານແດວ່າ ພີ-ໄວ ທີ່ມີມູນຄ່າ 40 ດີ
ຈະນັງນີ້ຈະມີຜູ້ລື້ອ່າວຽວມີກັບວິວທີ່ກົດຕົວໄດ້ 20 ດີ
ເທົ່ານີ້

ພຸດຍກອນ

● ຍອດຂາຍ ນສພ.ແອພວິກາ-ລະຕິນອເມົວິກາ-ເອເຊີຍເພີ່ມ

ສາມາຄນັບດັກທີ່ໄວ້ໂລກໃນສະເປັນເປີດເພຍງານຈານຮະບວງ
ຍອດຂາຍໜັງສື່ອພິມພໍທີ່ໄວ້ໂລກເພີ່ມຂຶ້ນ 1.3% ເມື່ອເປົ້າມີມາດີໃຫ້ວ່າ

2551 ອ່າງຄືດເປັນ 539 ລ້ານຈັບດັກວັນ ແລະເພີ່ມຈາກ 4 ປີທີ່
ຜ່ານນາ 8.8% ສວນທາງກັບຄຳທຳນາຍທີ່ວ່າກັນວ່າໜັງສື່ອພິມພໍ
ຮ່າຍວັນກຳລັງຈະສູງພັນນີ້

ໂດຍຍອດຂາຍໜັງສື່ອພິມພໍທີ່ໄວ້ໂລກທີ່ເພີ່ມຂຶ້ນເປັນພລຈາກ
ຍອດຂາຍໜັງສື່ອພິມພໍໃນແອພວິກາ ລະຕິນອເມົວິກາ ແລະເອເຊີຍ
ຊື່ເຊີຍຍອດຂາຍໜັງສື່ອພິມພໍທີ່ລົດລົງໃນສະຫະລັດ
ໂດຍເຂົ້າວິນ ດີເລີ້ມວິນ ດີເລີ້ມວິນ ດີເລີ້ມວິນ ດີເລີ້ມວິນ
ໜັງສື່ອພິມພໍຮ່າຍວັນໃນເອເຊີຍເປັນຍ່າງນຳກຳ

ກຣມກວາມ

● Nytimes.com ເກັບຄ່າອ່ານ 5 ດອລາර໌ຕ່ອງເດືອນ

Nytimes.com ພິຈາລະນາເກັບຄ່າບໍລິຫານ 5 ດອລາර໌ຕ່ອງ
ເດືອນ ລຳຮັບຜູ້ທີ່ຕ້ອງການອ່ານຂ້ອງມູນຈາກເບີໂທເຊື່ອທີ່ໜັງສື່ອພິມພໍ
ທັງທີ່ເວົ້າໂທເຊື່ອທີ່ແທ່ງນີ້ເປັນເວົ້າໂອນໄລນ໌ທີ່ມີຜູ້ເຂົ້າມານຳກຳທີ່ສຸດ
ແລະໃຫ້ບໍລິຫານຂ້ອງມູນຂ່າວສາຮົມມາດລົດ

ດ້ານບໍລິຫານ ໄກມສ ອົງຄ ຕັ້ນລັກກຳຮະບຸວ່າ ກຳລັງພິຈາລະນາ
ແຫລ່ງຮາຍໄດ້ເພີ່ມເຕີມ ເນື່ອນການກາຕາດໃຊ້ງບາ ກັບອິນເທົ່າ
ເນື້ອຍືລົງ ໂດຍຍອດຂາຍໂນໝານຂອງເວົ້າໂທເຊື່ອທີ່ສິ່ງພິມພໍຮ່າຍນີ້
ໜຶ່ງຮົມຄົງ about.com ແລະ boston.com ດັກລົງ 8% ແລະ
3.5% ໃນຊ່າງໄຕຣມາສແຮກຂອງປີ 2552 ແລະໄຕຣມາສສຸດທ້າຍ
ຂອງປີ 2551 ດາວລົດຕົ້ນ

ໃນປັດຈຸບັນມີເວົ້າໂທເຊື່ອທີ່ມີມາດີໃຫ້ວ່າອິນເທົ່າ
ວ່າລັດສະໜັບ ເຈົ້າວິນ ເກັບຄ່າບໍລິຫານສຳຫຼັບການອ່ານເນື້ອຫາ
ບາງປະເທດໃນເວົ້າໂທເຊື່ອ ສ່ວນ ເຂົ້າວິນ ດົກລົງ ແລະ ອີ. ດັບເບີລູ່
ສຄວິພີ້ ໄດ້ພິຈາລະນາຮູ້ກິຈຈາກການເກັບຄ່າບໍລິຫານເຊັ່ນກັນ

ສິງຫາມ

● ຮີດເດອຣ໌ ໄດ້ເຈັສຕົ້ນ

ຮີດເດອຣ໌ ໄດ້ເຈັສຕົ້ນ ໄດ້ຍື່ນຂອງຄວາມຄຸ້ມຄອງຈາກຄາລ
ລົ້ມລະລາຍສະຫະລັດ ເພະໜີ້ທີ່ມີມູນຄ່າ 1.1 ພັນລ້ານ
ແລ້ວເຫຼືອຄົນທຳກຳນັກງານພົບພະນັກງານແດວ່າ ຮີດເດອຣ໌
ຈະນັງນີ້ຈະມີຜູ້ລື້ອ່າວຽວມີກັບວິວທີ່ກົດຕົວໄດ້

ກັນຍາຍນ

● “ພົກລົງສື່ອພິມພໍ ອີໂໂຄໂນມີກ ຮີວິວ” ປິດຕັ້ງ

ດາວໂຈນ໌ ແອນດ ໂໂ. ເຈົ້າວິນນີ້ຈະນັງນີ້ຈະມີມາດີໃຫ້ວ່າອິນເທົ່າ
ວ່າລັດສະໜັບ ເຈົ້າວິນ ເກັບຄ່າບໍລິຫານສຳຫຼັບການອ່ານເນື້ອຫາ
ບາງປະເທດໃນເວົ້າໂທເຊື່ອ ສ່ວນ ເຂົ້າວິນ ດົກລົງ ແລະ ອີ. ດັບເບີລູ່
ສຄວິພີ້ ໄດ້ພິຈາລະນາຮູ້ກິຈຈາກການເກັບຄ່າບໍລິຫານເຊັ່ນກັນ

ทั้งที่ก่อนหน้านี้ เมื่อปี 2547 ต้นสังกัดนิตยสารข่าวดังกล่าวได้แก่ปัญหาทางธุรกิจด้วยการเปลี่ยนแปลงการพิมพ์จากนิตยสารข่าวรายสัปดาห์มาเป็นรายเดือนครั้งหนึ่งแล้ว ก็ตาม

ຕຸລາຄມ

● บลูมเบิร์กซีอีบิสซิเนสวีค

บลูมเบิร์ก แอล.พี. ประกาศซื้อกิจการ “นิตยสารบิสซิเนสไวร์” จากบริษัท แมครอว์-ไฮล์ ซึ่งคาดกันว่าบลูมเบิร์ก แอล.พี. จะต้องคว้าเงินรางวัล 2-5 ล้านเหรียญสหราชอาณาจักรนี้จาก แมครอว์-ไฮล์ บริษัทหนังสือเรียนและเจ้าของบริษัทจัดอันดับเบตติง สแตนดาร์ด แอนด์ พาร์ก

ทั้งนี้ บิลเชินส์วีค้มีผู้อ่านราว 4.7 ล้านคนต่อสัปดาห์จาก 140 ประเทศทั่วโลก สำนักงานข้อมูลผู้พิมพ์ (PIB) เปิดเผยว่า นิตยสารรายสัปดาห์ฉบับนี้มียอดขายโฆษณาไตรมาส 2 ปี 2553 ลดลง 30% เหลือ 43.9 ล้านдолลาร์ เทียบกับยอดโฆษณา เฉลี่ยในธุรกิจนี้ที่ลดลง 22%

ขณะที่หน้าโ摩ฆนาเฉลี่ยของนิตยสารทั่วสหรัฐฯ ลดลง 30% ในช่วงตุลาคม 2 ของปีเดียวกัน โดยธุรกิจօลังหาริมทรัพย์ ประจำกัน และการเงิน ซึ่งหน้าโ摩ฆนาอยู่ล 51% ส่วนหน้าโ摩ฆนายานนยนต์ลดลง 49% โดยบิลซิเนสไวค์มีหน้าโ摩ฆนาลดลง 34% ในช่วงรอบ 3 เดือนนับถึงเดือนมิถุนายน 2552 และคุณแข่งอย่างฟอร์จูนเมียดหน้าโ摩ฆนาลดลง 45% ฟอร์บส ลดลง 40%

● ก้าวเมต์ปิดตัว

กลุ่มคุณเด เนลท์ พับลิเคชัน เจ้าของนิตยสารดังเช่น โวค (Vogue) ตัดสินใจปิด “กรูเม็ต” (Gourmet) นิตยสารอาหารที่เก่าแก่ที่สุดของสหรัฐอเมริกา ซึ่งวางแผนครั้งแรกตั้งแต่ปี 2484 พร้อมกับนิตยสารอีก 3 ฉบับ ได้แก่ “คุกเกี้ย” (Cookie) นิตยสารสำหรับพ่อแม่ และนิตยสารด้านการแต่งงาน “เอลี แแกนด์ ไบรด์” (Elegant Bride) และ “โมเดริน ไบรด์” (Modern Bride) เนื่องจากรายได้จากโฆษณาลดลงอย่างรวดเร็ว

- “ชัน-ไทด์ส มีเดีย” ขายกิจการ

ศาลล้มละลายอนุญาตให้ กลุ่มบริษัท “ชัน-ໄทมල มีเดีย” ขายหนังสือพิมพ์ในเครือ ซึ่งรวมถึงหนังสือพิมพ์ “ซิกาโกล ชัน-ໄทมล” และอื่นๆ ให้กับกลุ่มนักลงทุนซึ่งนำโดยนายธนาการ

แห่งเมืองชีคาโก นายเจมส์ ไทรี มูลค่า 25 ล้านเหรียญสหราชอาณาจักร หลังจากบริษัทยื่นฟ้องร้องต่อศาลล่างในวันที่ 27 มกราคม 2010

พฤษจิกายน

● เอพีเลຍ์օฟพนักงานช่าว

สำนักข่าวเอพีได้ปลดพนักงานฝ่ายข่าว ซึ่งเป็นล้วนหนึ่งของแผนลดต้นทุนด้านแรงงาน 10% ภายในสิ้นปี 2552 เนื่องจากได้รับผลกระทบจากภาวะเศรษฐกิจถagnate และลูกค้าเปลี่ยนไปลงโฆษณา กับสื่ออินเทอร์เน็ตแทน

ขณะที่ “นิวัล มีเดีย กิลด์” สหภาพแรงงานฝ่ายข่าวของ เอพี ระบุว่า มีผู้ลือข่าว บรรณาธิการ และช่างภาพที่อยู่ภายใต้ การดูแลของกิลด์ราว 38 คน ถูกปลดออก อย่างไรก็ตาม ไม่ได้มีการนับว่ามีพนักงานระดับผู้จัดการและระดับปฏิบัติการที่อยู่นอกสหรัฐฯ ทำงานอีกจำนวนเท่าไร

ก้าวคนละ步

● กiegel กับปัณฑาค่าใจสำนักข่าว

หลังจากถูกถกเถียงมานานหลายปีว่า หน้า Google News นั้นแย่งรายได้ของสำนักข่าวออนไลน์และในบางกรณีเปิดให้ผู้อ่านเข้ามาอ่านฟรี ทั้งที่ในบางเรื่องใช้เวลาเรียกเก็บค่าสมาชิกจากการอ่านชั่วชั้นเดียว ก็จาก

ล่าสุด นายอธิค สมิตติ์ ชื่อโอ กุเก็ล จังประกาศผ่าน
บทความที่เขียนในหนังสือพิมพ์ เดอะ วอลล์ สตรีท เเจร์นัล
ของเจ้าพ่อสื่อรูเพร์ต เมอร์ตัน โดยระบุว่า ต่ำากันนี้บุคคล
ที่ไว้ใจสามารถเข้ามาอ่านข่าวของสำนักข่าวต่างๆ ผ่านกุเก็ล
เลิร์ช แลกเก็ล นิวส์ได้ฟรี เพียงรายละ 5 เหรียญเท่านั้น

อีกทั้งสำนักข่าวต่างๆ ยังสามารถทำดัชนีเนื้อหาลิงค์ผู้อ่าน เข้าไปในเว็บไซต์ข่าวโดยตรงผ่านเลิร์จ เอ็นจีนของเกล็ลได้ด้วย

* * *

ทำความรู้จัก ครีเอทีฟ คอมมอนส์ (Creative Commons)

ปัญหาการละเมิดลิขสิทธิ์เป็นประเด็นปัญหาที่ทลายภาคส่วนในสังคม พยายามหาทางออก หนึ่งในทางออกที่เป็นไปได้ และกำลังได้รับความนิยมอย่างแพร่หลาย คือ ช่องทางที่เรียกว่า ครีเอทีฟ คอมมอนส์ (Creative Commons) ซึ่งเป็นลักษณะที่ จัดทำขึ้นเพื่อให้เจ้าของงานอันมีลิขสิทธิ์ สามารถเปิดให้สาธารณะนำงานของตนไปใช้ได้สะดวกยิ่งขึ้น โดยไม่จำเป็นต้องขออนุญาตจากเจ้าของลิขสิทธิ์ก่อน เพียงแต่กำหนดเงื่อนไขที่เจ้าของลิขสิทธิ์กำหนดไว้ เช่น อ้างที่มา ไม่ใช้เพื่อการค้า หรือ คงต้นฉบับไม่ตัดแปลง เป็นต้น

บุญเลิศ อรุณพิบูลย์ นักวิชาการ ศูนย์บริการความรู้ทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี (STKS) ระบุในงานนำเสนอ ชี้เผยแพร่อย่างแพร่หลายในหลายเว็บบล็อก ที่ให้ความรู้เกี่ยวกับ ครีเอทีฟ คอมมอนส์ว่า การมีครีเอทีฟ คอมมอนส์ ก็เพื่อ

- สนองความต้องการของคนทุกคนที่เข้าใจว่า่วัตกรรมและ ไอเดียใหม่ๆ เกิดจากการต่อยอดไอเดียที่มีอยู่เดิม
- ช่วยให้ผู้สร้างงานสามารถรักษาลิขสิทธิ์ไว้
- ขณะเดียวกันก็อนุญาตให้คนอื่นใช้งานขึ้นน้อยภายใต้เงื่อนไขที่ผู้สร้างเป็นคนกำหนดเอง
- ช่วยให้ผู้สร้างสามารถเผยแพร่งานในลักษณะ “สงวนลิขสิทธิ์บางประการ” ได้ไม่ต้องสงวนลิขสิทธิ์ทั้ง 100% หรืออุทิศงานให้เป็นสมบัติสาธารณะ
- มีผลบังคับใช้ตามกฎหมายในทุกประเทศที่มีกฎหมายลิขสิทธิ์ (เพราะเป็นเงื่อนไขที่เจ้าของลิขสิทธิ์กำหนดเอง)

อย่างไรก็ตาม ทุกช่องทางย้อมีเงื่อนไขเสมอ ในกรณีของ ครีเอทีฟ คอมมอนส์ ได้กำหนดเงื่อนไขหลักไว้ 4 ข้อ ซึ่งผู้สร้างงานสามารถเลือกใช้ข้อใดข้อหนึ่ง หรือหลายข้อร่วมกัน ดังนี้

- “ยอมรับลิขสิทธิ์ของผู้สร้าง” (Attribution) - BY
- “ไม่ใช้เพื่อการค้า” (Noncommercial) - NC
- “ไม่แก้ไขต้นฉบับ” (No Derivative Works) - ND
- “ใช้ลักษณะอนุญาตแบบเดียวกัน” (Share Alike) - SA

ระบบการทำงานของ CC จะสามารถแสดงข้อกำหนดทางด้านลิขสิทธิ์ได้ถึง 3 แบบจากการทำงานในแบบอัตโนมัติผ่านทาง code ของ www.creativecommons.org คือ

1. Common Deeds เป็นรูปแบบที่บุคคลทั่วไปสามารถอ่านและทำความเข้าใจได้ง่าย และมี Icon ประกอบเห็นชัดเจน
2. Legal Code เป็นรูปแบบที่เขียนขึ้นในภาษาทางด้านกฎหมาย และสามารถนำไปอ้างอิงในชั้นศาลได้
3. Digital Code เป็น code ที่สามารถนำไปฝังไว้ เพื่อให้ search engine ต่างๆ สามารถตรวจพบข้อกำหนดต่างๆ ของการอนุญาตให้ใช้ลิขสิทธิ์ได้ตามมาตรฐานของ CC

นอกจากนี้ ยังมีอีกมาตรฐานต่างๆ ที่แบ่งย่อยและกำหนดออกมากใช้ เช่น การ Sampling หรือตัดเอาส่วนหนึ่งส่วนใดของ เพลงมาใช้ประกอบในงานชิ้นอื่นๆ เช่น การนำเพลงไปประกอบใน video clip หรือ การอนุญาตให้ใช้ลิขสิทธิ์ในประเทศไทยที่กำลัง พัฒนา

ในประเทศไทย มีการรวมกลุ่มจัดตั้ง เครือข่ายเครือข่าย คอมมอนส์ประเทศไทย (cc.in.th) ขึ้นมาประสานงาน และทำงาน

ร่วมกับ Creative Commons International อย่างเป็นทางการในการจัดทำ ลัญญาอนุญาตเครือข่าย คอมมอนส์สำหรับประเทศไทย โดยทีมกฎหมายของเครือข่ายฯ ซึ่งนำโดย สำนักกฎหมายธรรมนิติ ได้ปรับ ลัญญาฉบับทั่วไปให้สอดคล้องและ สามารถใช้บังคับได้ตามกฎหมายไทย

นอกจากนี้เครือข่ายฯ ยังดำเนินงาน ประชาสัมพันธ์ รณรงค์ ให้ผู้ล้วงสรค์งาน เข้าใจถึงประโยชน์และหันมาใช้ลัญญา อนุญาตเครือข่าย คอมมอนส์ในการเผยแพร่ว่างานของตน

เครือข่ายเครือข่าย คอมมอนส์ ประเทศไทย เป็นโครงการที่ได้รับการสนับสนุน จากแผนงาน ICT เพื่อสุขภาวะออนไลน์ และการสนับสนุนภาคีเครือข่าย สำนักงาน กองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ (สสส.)

***

แหล่งข้อมูลอ้างอิงจาก:

<http://www.vcharkarn.com/varticle/38531>

http://en.wikipedia.org/wiki/Creative_Commons

<http://creativecommons.org/>

<http://cc.in.th/>

สื่อสารมวลชน และผลกระทบจากสื่อใหม่ บทเรียนจากต่างประเทศ

สถานการณ์ของสื่อเดิม หรือ สื่อรูปแบบเก่า (traditional media or old media) ได้เลื่อมถอยลงอย่างรวดเร็ว ทั้งในแง่ของการอยู่รอด รายได้ ความน่าเชื่อถือ และอิทธิพลต่อสังคมในวงกว้าง

รายงานสถานการณ์สื่อในสหรัฐอเมริกา ประจำปี 2552 จัดทำโดย PEW Research Center สะท้อนแนวโน้มที่น่าวิตก กังวลอย่างยิ่ง ถึงผลกระทบคุกคามต่อแนววางสื่อสารมวลชนในประเทศไทย

ข้อมูลของ PEW Research ให้ข้อมูลว่า การเลื่อมถอยของสื่อเดิม ตั้งแต่หนังสือพิมพ์ สถานีโทรทัศน์ท้องถิ่น เคเบิลทีวี และลิ้งพิมพ์เฉพาะกลุ่ม ของชนกลุ่มน้อยในสังคมอเมริกัน เกิดขึ้นอย่างถ้วนหน้า

โดยเฉลี่ย รายได้โฆษณาของหนังสือพิมพ์ลดลง 23% ระหว่างปี 2550-2551 หนังสือพิมพ์หลายค่ายต้องเพิ่มภาระภาษี ขณะที่รายอื่นๆ สูญเสียมูลค่ากิจการไปมากถึง 75% ในช่วง 2 ปีของความยากลำบาก บุคลากรในแวดวงต้องทำงานเป็นจำนวนมาก

สถานีโทรทัศน์ท้องถิ่น มีกองทัพนักข่าวขนาดเล็กลงมาก แม้แต่สถานีโทรทัศน์ยักษ์ใหญ่ ที่มีเรตติ้งพุ่งกระฉูดในบางรายการ แต่ในแง่ของรายได้แล้ว มีแต่ลดลงอย่างต่อเนื่อง

การเลื่อมถอยของสื่อเก่า เกิดขึ้นท่ามกลางการพุ่งแรงขึ้นมาของสื่อรูปแบบใหม่ (New Media) และกลายเป็นปัญหาท้าทายต่อความอยู่รอดของสื่อเดิม โดยปริยาย

จากการรวบรวมงานวิจัย และบทวิเคราะห์ จากสำนักวิจัย และสถาบันการศึกษา หลายแห่งในสหรัฐอเมริกา และยุโรป สามารถประมวลภาพผลกระทบจากการโดดเด่น ขึ้นมาของสื่อรูปแบบใหม่ ใน 3-4 ด้าน ดังต่อไปนี้

1. ผลกระทบต่อสื่อเดิม

จากเอกสารเผยแพร่ ของฝ่ายวิจัย สถาบันพัฒนานโยบาย ในสหรัฐฯ ได้ตั้งข้อสังเกต ถึงการที่สื่อรูปแบบใหม่ ได้ก้าวขึ้นมาอย่างพื้นที่ของสื่อเดิม (หนังสือพิมพ์ และลิ้งพิมพ์ข่าว ข่าวโทรทัศน์ วิทยุ และเว็บไซต์ของบริษัทเอกชน) ว่า มาจากเหตุผล 2 ประการ โดย

ประการแรก สื่อเดิมมีข้อจำกัด ก่อนต้องพิมพ์เผยแพร่ต้องผ่านกระบวนการต่างๆ ดังนั้นการได้มาซึ่งข้อมูลข่าวสาร การกลั่นกรอง จะถูกตัดความคิดเห็น วิเคราะห์และตรวจสอบจากกองบรรณาธิการ ซึ่งกระบวนการเหล่านี้ ทำให้เกิดความรู้สึกโดยปริยายว่า ไม่ใช่ทุกคนที่มีส่วนร่วม

แตกต่างจากสื่อใหม่ (เว็บบล็อก social network พอดคาสต์ และอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ที่สามารถเข้าถึงอินเทอร์เน็ตได้ทุกประเภท) ซึ่งมีลักษณะของความเป็นส่วนตัว เป็นจริง และเปิดเผยตรงไปตรงมา อันเป็นเสน่ห์จูงใจให้สื่อเหล่านี้มีความน่าสนใจ และประการสำคัญ ไม่ทำให้ผู้บริโภคสื่อรู้สึกถูกปฏิบัติ แต่ไม่มีส่วนร่วม อันเกิดจากข้อจำกัดของสื่อเดิม

ประการที่สอง โอกาสเป็นของสื่อระบบใหม่ เพราะความน่าเชื่อของสื่อเดิม เสื่อมถอยลง ปรากฏการณ์นี้ไม่ใช่เพิ่งเริ่มเกิดขึ้นในช่วงปีลังบีที่ผ่านมา แต่ได้ก่อตัวด้วยชั้นอย่างต่อเนื่องเมื่อ 10 ปีก่อน ดังผลสำรวจ ของ PEW Research ในปี 2012 ที่มาจากการหยั่งความเห็นนักหนังสือพิมพ์ในสหรัฐฯ ทั้งจากสิ่งพิมพ์โทรทัศน์ และองค์กรข่าวออนไลน์ต่างๆ พบว่า ประมาณครึ่งหนึ่งของนักหนังสือพิมพ์ที่ตอบผลสำรวจ ยอมรับว่า หนังสือพิมพ์ขาดความน่าเชื่อถือในสายตาของประชาชน ซึ่งเป็นเหตุผลที่ทำให้ผู้อ่านและผู้ชุมชนลดลง โดยเฉพาะสิ่งพิมพ์ มีข้อลังก์เกตเพิ่มเติมว่า “ความแตกต่างระหว่างการรายงานข่าว และการแสดงความคิดเห็น กำลังลดน้อยลงเรื่อยๆ”

ปลจัยของการทำให้ความน่าเชื่อถือของหนังสือพิมพ์ลดลง มาจากความผิดพลาดในการนำเสนอข้อเท็จจริง ปัญหาด้านความถูกต้องในการใช้ภาษา และตัวสะกด รวมทั้งความเคลื่อนแคลงใจต่อความเป็นอิสระของนักหนังสือพิมพ์ โดยเฉพาะจากอิทธิพลของบริษัทที่ลงโฆษณา และผู้มีอิทธิพลต่างๆ จนถึงข้อลังก์เกตเกี่ยวกับการสอดใส่ความรู้สึกลงไว้ในข่าวมาก

เกินไป

2. ปลจัยสนับสนุนการก้าวขึ้นมาของสื่อระบบใหม่

นอกจากปัจจัยการเรื่องถ้อยคำอย่างน่าเชื่อถือของสื่อเดิม และลักษณะอันโดดเด่นของสื่อระบบใหม่ ในด้านการเปิดกว้าง และการมีส่วนร่วมแล้ว ปัจจัยที่สนับสนุนกระแสนี้คือรูปแบบใหม่ยังมาจากคุณสมบัติในฐานะเครื่องมือสื่อสาร “ทางตรง” ระหว่างรัฐบาล กับประชาชน ระหว่างประชาชนกับประชาชน และระหว่างธุรกิจกับผู้บริโภค โดยเฉพาะประการหลัง ที่กำลังได้รับความนิยมมากขึ้นเรื่อยๆ

ยกตัวอย่างการริเริ่มการจัดทำบล็อกของ “โจนาราน ศควร์ตซ์” ในช่วงที่ก้าวขึ้นนำตำแหน่งประธานบริหาร ชั้นไมโครชิลเต็มส์ ในปี 2547 เพื่อสื่อสารกับนักพัฒนาเทคโนโลยี และนักวิเคราะห์การเงิน จนที่สุด บล็อกของลควร์ตซ์ ได้กลายเป็นแพลตฟอร์มทางกฎหมายของชั้นไมโครชิลเต็มส์ และภายใน 1 ปี เหลือพนักงาน 1,000 คนจากทั้งหมด 32,000 คนของบริษัท

อีกตัวอย่างหนึ่ง เป็นกรณีของเจเนอรัล มอเตอร์ หรือ จีเอ็ม ที่เปิดบล็อกซึ่ง Fastlane ให้คนนอกเข้ามาร่วมเรียน และรับฟังความเห็นและข้อเสนอแนะจากผู้บริโภค เช่นเดียวกับชั้นชั้นชั้น ที่สร้างรายสัมพันธ์กับเว็บไซต์ต่างๆ กว่า 1,500 ไซต์ เพื่อสนับสนุนเป้าหมายทางการตลาดของบริษัท

จากการวิจัย ของ Ronald E.Rice อาจารย์จากภาควิชาการสื่อสาร วิทยาลัยการสื่อสาร มหาวิทยาลัยแคลิฟอร์เนีย พบ. ถึงประโยชน์ประการหนึ่งของสื่อระบบใหม่ว่า ทำให้การใช้สื่อ (media usage) มีข้อจำกัดลดลง เนื่องจากคอมพิวเตอร์ และสื่อสารโทรศัพท์ สามารถประมวลผล และแสดงเนื้อหาได้ในทุกที่ ทุกรูปแบบ ทุกเวลา และเปิดกว้างสำหรับทุกคน โดยขึ้นอยู่กับ บริบทของกิจกรรม หรือความ

ต้องการของคนอื่นๆ

3. สื่อใหม่กับปัญหาที่ตามมา

อย่างไรก็ตาม ความโดดเด่นของสื่อระบบใหม่ ก็มาพร้อมกับแนวโน้มที่น่าวิตกกันในหลายๆ ประการ ดังนั้นประเด็นปัญหาด้านจริยธรรม ความน่าเชื่อถือ และแม้แต่ความลุ่มเลิ่งต่อการละเมิดกฎหมาย

Bradley Osborn นักสื่อสารมวลชนที่จบปริญญาโท จากมหาวิทยาลัยแห่งเมมฟิส รัฐเทนเนสซี ได้กล่าวในงานวิจัยของعرو ในหัวข้อ “จริยธรรม และความน่าเชื่อถือ ของหนังสือพิมพ์ออนไลน์” ว่า องค์กรสื่อหลายแห่งได้แยก “กองบรรณาธิการข่าวหนังสือพิมพ์” ออกจากกองบรรณาธิการข่าวออนไลน์ และองค์กรสื่อเหล่านี้จำนวนหนึ่ง ได้ใช้บุคลากรข่าวออนไลน์ เพื่อสร้างโฆษณา จากการทำให้การโฆษณาและเนื้อหาข่าว กลมกลืนเป็นเนื้อเดียวกัน

Ellen Hume นักวิเคราะห์สื่อรายหนึ่ง ได้ตั้งข้อสังเกตถึงการละทิ้งการเขียนถูกปูข่าวรูปแบบเดิมที่ทำกันมากว่าร้อยปี นักหนังสือพิมพ์ออนไลน์ กำลังใช้เวลาอย่างเรียบง่ายที่จะตรวจสอบความถูกต้องของข่าว หรือบทความ มากกว่าที่สื่อระบบเดิม ทำการแข่งกันที่จะนำเสนอเนื้อหาบนออนไลน์ กำลังทำลายหลักการของวารสารศาสตร์ในทุกแห่งหน

นอกจากนี้ สื่อใหม่เอง ก็ต้องเผชิญกับปัญหาความน่าเชื่อถือ เพราะหลายคนที่นำเสนอข่าวออนไลน์ เป็นบุคลากรที่ไม่ผ่านการอบรม ตามมาตรฐานของวารสารศาสตร์ หรือของอุตสาหกรรมสื่อ

ความน่าวิตกกันของสื่อใหม่ ยังครอบคลุมถึงแนวโน้มที่เนื้อหาประเภทข่าวชุบชิบ และการละเมิดเนื้อหา ที่มีการคุ้มครองลิขสิทธิ์ กำลังแพร่หลายอย่างรวดเร็ว และง่ายดาย

***

สมาคมนักข่าวบังษีสื่อพิมพ์แห่งประเทศไทย

อุปัต्तิการณ์ SONP เพื่อรัฐธรรม์ และคุณค่า “เบื้องงาน” ที่ไม่บิดเบือน ของป่าวออนไลน์

การประกาศรัฐธรรม์ของ “ชมรมผู้ผลิตข่าวออนไลน์” (Society for News media online Party หรือ SONP) เมื่อวันที่ 24 กันยายน 2552 เป็นอีกครั้งของ การรวมตัวจากเหล่าหนังสือพิมพ์กระแสหลักนับลิบหัวหนังสือพิมพ์ และเป็นครั้งที่ได้เห็นความร่วมมือจากบรรดาผู้บริหารระดับสูง จนถึงผู้ปฏิบัติงานในภาคสนาม ร่วมกัน ประกาศเจตนารมณ์ที่จะสร้างสรรค์เนื้อหา ข้อมูลข่าวสาร เช่นเดียวกับการพึงสร้างสรรค์ ข่าวบนหนังสือพิมพ์

การเกิดขึ้นของชุมชนผู้ผลิตข่าวออนไลน์ ต้องระบุไว้ว่า มีได้มีเจตนาapid กันสื่อทางเลือก สื่อกระแสลื่นๆ แต่อย่างใด ในทางกลับกัน เป็นเพื่อสนับสนุนสิทธิในการ รับรู้ข้อมูลข่าวสารของประชาชนตามระบบประชาธิปไตย ในฐานะผู้รับสารข่าวออนไลน์ ผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ตอย่างมีคุณค่าของ การสร้างสรรค์งาน ผ่านกระบวนการทาง วารสารศาสตร์

ที่กล่าวเช่นนี้ เพราะเทคโนโลยีก้าวหน้าอย่างรวดเร็ว สื่อหลัก เช่นหนังสือพิมพ์ ยัง ต้องพลิกหน้า ปรับโฉมตนเอง ไม่ใช่เพียงนำเสนอข้อมูล ข่าวสารผ่านหน้ากระดาษอีก ฝ่ายเดียวต่อไป ธุรกิจสิ่งพิมพ์ทุกประเภทคุณนี้ หันมาใส่ใจ ใช้ “เว็บไซต์” เป็นอีกกลไกในการเติมเต็มการรับรู้ของประชาชนอีกทางหนึ่ง

ด้วยพฤติกรรมของผู้อ่าน ทำให้ข่าวออนไลน์ เพิ่มจำนวนและความนิยมมากขึ้น ความ รวดเร็ว กระชับ ทันต่อเหตุการณ์ เป็นข้อได้เปรียบของเทคโนโลยี ขณะเดียวกัน ข้อผิด พลาดในการนำเสนอเกิดขึ้นง่าย เช่นเดียวกัน

ความรวดเร็ว จึงเป็นจุดอ่อนของความผิดพลาดเกิดขึ้นได้ง่าย ซึ่งข่าวออนไลน์ของ หนังสือพิมพ์ ล้วนพยายามสร้างความถูกต้องให้เกิดสูงสุด อันเป็นปัญหาที่คนทำงานมอง เห็นและเข้าใจอย่างดี

อีกด้านหนึ่ง วิทยาการก้าวไกลเช่นนี้ การเชื่อมต่อ (Network) โลกไซเบอร์ยังไร้พรมแดนมากขึ้นเท่านั้น ทำให้ “เว็บท่า” หรือ Web Portal ซึ่งหมายถึงเว็บที่รวบรวมเอาจุดเชื่อมต่อ (Link) เว็บไซต์ในหัวข้อ เนื้อหาต่างๆ มาจัดหมวดหมู่ไว้ในที่แห่งเดียว เพื่อจ่ายต่อการค้นหา เป็นเหมือนหน้าต่างอีกหนึ่น เปิดให้ผู้อ่านเข้าไปเยี่ยมชม

โดยเฉพาะ เว็บท่าข่าว (News portal) ส่วนใหญ่ไม่ได้ผลิตเนื้อหาด้วยตนเอง

หากการนำไปใช้แล้ว สามารถตรวจสอบความถูกต้อง แก้ไขให้เกิดความชัดเจนในข้อมูล เมื่อใด ไม่นำมาซึ่งปัญหาจากความผิดพลาด จนเป็นภารกิจล่าว่า เกิดการฟ้องร้องกันขึ้น มักเกิดจากการคัดลอก ปรับปรุงเนื้อหาข่าว ภาพข่าว และเนื้อหาอื่นๆ ที่ผลิตโดยเว็บไซต์ผู้ผลิตข่าวออนไลน์ ไปใช้โดยไม่ได้รับอนุญาต ทั้งผลิตข้าเพื่อเผยแพร่ยังไม่เหมาะสม

นี่จึงเป็นเหตุผลของการรวมตัวกันเป็นชุมชนผู้ผลิตข่าวออนไลน์ขึ้น มีใช่เพื่อปิดกั้นแต่เป็นอีกหนึ่งกลไกในการสร้างความเคารพลิทธิว่า ว่างผู้ผลิตและผู้ผลิตข่าวด้วยกัน

รวมถึง ระหว่างผู้ผลิต และผู้ที่นำเนื้อหาไปใช้ เพื่อให้สามารถกำกับดูแลและส่งเสริมนำไปใช้อย่างเหมาะสมและถูกต้อง ตามกฎหมาย พ่วงตามมาด้วยการยกระดับธุรกิจและมาตรฐานการนำเสนอข่าวออนไลน์ให้เป็นที่ยอมรับต่อสาธารณะน กีดความสมดุล ที่ผู้อ่านได้ประโยชน์สูงต้องครบถ้วน

สมาชิกชุมชนผู้ผลิตข่าวออนไลน์ ประสงค์เป็นส่วนหนึ่งของการสร้างลังคม

ออนไลน์ของไทย ที่มีบรรทัดฐานเช่นเดียวกับการทำงานบนหน้าหนังสือพิมพ์ เพื่อให้เติบโตอย่างมีคุณค่า ควบคู่ด้วยจริยธรรม จรรยาบรรณวิชาชีพ อันจะเป็นเกราะกำบัง สร้างความเข้มแข็งในตัว

สำหรับแนวทางนำเสนอข่าวและภาพข่าวของสมาชิกผู้ผลิตข่าวออนไลน์ นิยามความหมายและหลักการสำคัญ ไว้ดังนี้....

“ข่าว” หมายถึง ข้อมูล เนื้อหาข่าวสารคดีเชิงข่าว รายงานข่าว บทความคอลัมน์ ความนำหรือตัวโดย พาดหัวข่าว ภาพข่าว และคำบรรยายภาพข่าวที่นำเสนอผ่านเว็บไซต์หรือช่องทางการสื่อสารอื่นๆ ของสมาชิก

“ภาพข่าว” หมายถึง ภาพประกอบข่าว หรือสารคดีเชิงข่าว หรือข้อเขียนอื่นๆ ทั้งที่อยู่ในรูปแบบของตัวอักษร หรือภาพเคลื่อนไหว หรือการรายงานข่าวโดยลักษณะอื่นๆ ที่นำเสนอผ่านเว็บไซต์หรือช่องทางการสื่อสารอื่นของสมาชิก สามารถนำหัวข้อข่าวที่ถูกส่งผ่านระบบ RSS Feed ไปติดตั้ง เพื่อให้ผู้อ่านสามารถลิงค์กลับมาอ่านข่าวจากเว็บไซต์ของผู้ผลิตข่าวได้โดยตรง

ทั้ง เน้นย้ำให้สมาชิกพึงยึดมั่นและปฏิบัติตามข้อบังคับว่าด้วยจริยธรรมแห่งวิชาชีพ ของสภากาชาดแห่งประเทศไทย และสภาวิชาชีพข่าววิทยุและโทรทัศน์ไทย โดยเคร่งครัด ทั้งพึงเคารพและให้การยอมรับเนื้อหาข่าวหรือภาพข่าวที่ผลิตโดยสมาชิกด้วยกัน

การนำเสนอโดยการทำซ้ำ ดัดแปลงเผยแพร่ต่อสาธารณะน ซึ่งข่าวหรือภาพข่าวตามวรรคแรก สมาชิกต้องอ้างอิงถึงแหล่งที่มา เวลาในการนำเสนอ และสร้าง

จุดเชื่อมโยง (link) ของข่าว หรือภาพข่าวนั้น กลับไปยังเว็บไซต์ของสมาชิกที่เป็นผู้ผลิตข่าวหรือภาพข่าวด้วย

อีกทั้ง สมาชิกพึงเคารพและให้การยอมรับข้อมูลข่าวสารหรือภาพข่าวที่ผลิตโดยแหล่งข้อมูลอื่น โดยการคัดลอกข้อมูลมาจากหนังสือพิมพ์ ลิ้งก์พิมพ์ หรือแหล่งข้อมูลอื่นๆ ต้องบอกที่มาของข้อมูลนั้น

เนื่องจากการนำเสนอข่าวหรือภาพข่าวผ่านเว็บไซต์ของสมาชิกสามารถกระทำได้ตลอดเวลา ดังนั้น สมาชิกพึงใช้วิจารณญาณอย่างเต็มที่ในการนำเสนอข่าวและภาพข่าวต่างๆ ด้วยความระมัดระวังเพื่อไม่ให้ไปสู่ความขัดแย้งและเสียหายอย่างรุนแรงขึ้นในลังคม

รวมถึงการให้ความเคารพต่อผลงานข่าวหรือภาพข่าวของนักข่าวภาคพื้นเมือง ไม่ว่าข่าวหรือภาพข่าววนั้น จะนำเสนอโดยตรงมายังสมาชิก หรือผ่านช่องทางเว็บไซต์เครือข่ายลังคม (Social Networking) ต่างๆ

การกิจของชุมชนผู้ผลิตข่าวออนไลน์ มีหลักการเพียงไม่กี่ข้อในการปฏิบัติ ด้วยทุกวันนี้ ผู้ผลิตข่าวออนไลน์ มีภารกิจหลักในการผลิตเนื้อหาลิ้งก์พิมพ์ มีจารยาวิชาชีพให้ยึดมั่นเป็นจริยธรรมอยู่แล้ว

ในฐานะอาจเป็นเหมือนองค์กรกลาง ชุมชนผู้ผลิตข่าวออนไลน์ เป็นอีกหนึ่งกลไกขององค์กรวิชาชีพ ที่ตั้งใจจะดูแลควบคุมการทำงานของสื่อออนไลน์ ในการดูแลเชิงกันและกันนั่นเอง

***

โลกทั้งใบ ในอ่วงเมือง “นักข่าวพลเมือง”

ก รากฐานการณ์นักสืบสาวาระบบทั่วโลกใช้ตัวพันทิปที่ช่วยกันแจ้งข้อมูลจนดำเนินการจับกุมคดี “นาธาน โอมาน” ตอกย้ำให้เห็นประสิทธิภาพในการค้นหาความจริงในโลกไซเบอร์

ตรา นักวิจัยรุ่น ที่เที่ยวโลกโครงการต่อโครงมagma หมายกรรมทั้ยวาระ คุณโว
โอ้วัดว่ากำลังจะเป็นชูปะเปอร์ลาร์ ดาวร้อยลีวู้ด เล่นหนังกับบูร์ช วิลลิส มีความ
สามารถพูดได้ถึง 6 ภาษา เลยเดินไปกระทั่งหลอกตุ่นเงินแม่บ้าน hairy แลนนาท ถูกพิอง
เป็นคดีความอาญา

เมื่อถึงวันที่ค่อยๆ ถูกแฉ ออกมาก็ลีบpm ส่องpm เข้าก์หายตัวไปจากการรับรู้ของลังคอม ทั้งคำรามทั้งนักข่าวตามหาตัวกันให้ครวัก แต่ก็ไม่พบแม้เจา มีเพียงอดีตผู้จัดการ คนใกล้ชิด ออกมาก็ให้ข่าวเป็นระยะ แต่ไม่รู้ว่าเจ้าตัวไปหลบอยู่ที่ไหน

ขณที่สื่อกระและหลักหมวดความพยาบาลในการตามหาตัวหันไปจับกระแลเอ็นใหม่ๆ ลเดาที่ประเดิร์ดังเข้ามานับลงพื้นที่ข่าวสารไปเสียหมดทันได้นั่งเองข้อมูลความเคลื่อนไหวต่างๆ ของนายราษฎร์คืออย่างไร เปิดโปง ประดิดประด๊อ ก่อตัวขึ้นเป็นรูปเป็นร่างในเว็บไซต์พันทิป ดอทคอม สมาชิกนักโพสต์ในโลกไซเบอร์ช่วยกันต่อเติมข้อมูลอีกต้นในชีวิตของนายราษฎร์ ซึ่งตรงกันข้ามกับตัวที่เขาอธิบายต่อสังคมโลก ไม่ว่าจะเป็นข้อมูลที่ว่าเขารีบโตขึ้นมาในครอบครัวอย่างไร มีสภาพชีวิตอย่างไร แกรอยอยู่กันคนละนิดคนละหน่อย จนกระทั่งสามารถซึ่งเบ้าและการหลบซ่อนตัวของนายราษฎร์ อย่างแม่นยำ ในที่สุดก็ทราบว่านายราษฎร์หลบหนีไปอยู่ที่ไหน

นักโพสต์รายหนึ่งถ่ายภาพนายธนาธร นั่งช้อนท้ายมอเตอร์ไซค์ที่ อ.เชียงคาน จ.เลย ได้อย่างจัง แม้ว่าตลอดเวลาเขากลับใช้ผ้าคลุมใบหน้า แต่ไม่สามารถปกปิดรายลักษณะเป็นเอกลักษณ์ที่ข้อเท้าซ้ายได้ และภาพถ่ายนั้นเองถูกโพสต์ลงในเว็บไซต์ pantip เป็นที่มาของการจับกุมนายธนาธร โอมาน ผู้ต้องหาคดีฉ้อโกงหลายต่อหลายคดีให้เข้ารับการพิจารณาโทษที่เขาได้กระทำไว้ตามกระบวนการยุติธรรม

หลังจากที่มีข่าวว่าทางการกัมพูชาจับกุมวิศวกรชาวไทยที่ชื่อ “ศิริรักษ์ ชุดติงษ์” ในข้อหารกรรมข้อมูลลับอันกระทบต่อความมั่นคงของกัมพูชา ในเวลานั้นสือกระแสหลักในเมืองไทยต่างความเห็นข้อมูลเกี่ยวกับด้านนิติรัฐกษ์กันแบบพลิกแผลนิดนิ้น แต่จนแล้วจนรอดช่วงที่ปรากฏบนหน้าหันหลังสือพิมพ์เพียงแค่ว่าวิศวกรชาวไทยคนนี้เป็นผู้พัฒนาของบริษัทฯ

แคมป์บोเดีย แอร์ ทรัฟฟิก เชอร์วิสเซล จำกัด
หรือแคทล์ ซึ่งเป็นบริษัทของคนไทยที่ไปรับ¹
งานดูแลระบบการบินในสนามบินโปเชนตง
ของกัมพูชาเท่านั้น (ช่วงนั้นนามสกุลยัง²
จะกดกันว่า “โซติพงษ์” กันอยู่ด้วยนานด้วยข้า)

ในช่วงที่หนังสือพิมพ์ฉบับต่างๆ ยังคง
ข้อมูลกันอยู่ ไม่มีใครรู้ว่าเกิดเหตุการณ์
อะไรขึ้นกับวิศวกรชาวไทยผู้นั้น(ก่อนหน้าที่
“สมารักษ์ ชุดพงษ์” ผู้เป็นแม่จะออกมากำให้
ข้อมูลกับลีออย่างละเอียด) อยู่ๆ ปรากฏว่า
บล็อกເກຣອົບທີ່ມີລູກຄ້າ “kamolnum” ໃນ
ເວັບໄປເຊີດໂອເຄີນເຂັ້ມ ໄດ້ໂພສຕໍ່ເວັງທີ່ມີລູກຄ້າ
“ເຕົ້າ-ວິສວກໄກໄທໃນກົມພູຈາ” ເນື້ອຫາໃນນັ້ນ
ນີ້ໃຫ້ເຫັນວ່າເຈົ້າຂອງເວັງນັ້ນລົງທະບຽນມັກນັ້ນ
ນາຍຄົວຮັກຍືເປັນອ່າຍງົດ ທີ່ນ່າສຳໃຈຄືເຂົາ
ເປັນຄົນເຕີຍທີ່ຕິດຕ່ອກກັບແພນຂອງ “ເຕົ້າ” ໄດ້
ໂດຍ特朗່ງຊື່ແພນຂອງເຕົ້າເອງທີ່ເລົາໃຫ້ພັງ
ອ່າຍງົດເຊີຍວ່າໂດນຈັບກຸມໄປຄືນວັນທີ 11
ພ.ຍ.ໂດຍຄືນນັ້ນປະມານ 5 ຖ່ມ່ວນ ເຕົ້າຖຸກເຮັກ
ເຂົ້າອົບພືຂອຍ່າງເຮັງເຮັບແລະຫລັດຈາກນັ້ນ
ແມ້ວແຕ່ແພນສາງກົດຕ່ອກກັບຄົວຮັກຍືໄໝໄດ້

“จากทรายเรื่องคร่าวๆ ก็ถึงเวลาหา
ช่าวกันล่ะครับโทรศัพท์ลายลิบครั้ง และ^๑
สอบถามเอากับแผนของเต่าที่ทำงานอยู่
ที่เดียวกันกับผมเอง เห็นอกกว่า ในคืน^๒
วันพุธ กลางดึกประมาณห้าทุ่ม ก็ยังคุยกับ^๓
โทรศัพท์กับเบื้ออยู่เลย และเต่าก็บอกว่า
มีโทรศัพท์เข้า และโทรศัพท์มานาบกอกว่า ต้อง^๔
เข้าไปปอพฟิศ ต่อน!!! จากเวลานั้น ก็
ไม่ได้รับการติดต่อจากเต่าอีกเลย!!!!”

นับแต่หนังสือพิมพ์ฉบับแรกของประเทศไทยที่ชื่อว่า “Bangkok Recorder” ถือกำเนิดขึ้นในลังค์คอมไทยโดยหมอดден บี. บรัดเลย์ เมื่อกว่า 200 ปีที่แล้ว “หนังสือพิมพ์” ก็ลั่งสม บ่มเพาะความน่าเชื่อถือ กระทุ้นอิทธิพลทางความคิดต่อผู้คน ในลังค์คอมไทยในทุกๆ มิติทั้งด้านการเมือง ลังค์คอม เศรษฐกิจ หรือวัฒนธรรม มาอย่างต่อเนื่องและเหนี่ยวนำ แม้ว่าในปี 2498 จะเริ่มมีการแพร่ภาพโทรทัศน์เป็นครั้งแรก คือสถานีโทรทัศน์ช่อง 4 บางขุน

พรหม และหลังจากนั้นก็มีการพัฒนามาเป็นโกรทัคค์สี มีโกรทัคค์แบบดูพรี หรือพรีทีวีผุดขึ้นอีก 4-5 ช่อง ก็ไม่ทำให้หนังสือพิมพ์คลายมโนธรรมลัง หรือถูกลดทดลองความนำเข้าถือลงแต่อย่างใด

ในทางกลับกัน ด้วยความที่สถานีโทรทัศน์ต่างๆ ในประเทศไทย ล้วนดำเนินอยู่ภายใต้ลักษณะมีบทบาทแบบผู้ขาดจากรัฐ ทำให้ไม่สามารถนำเสนอความจริงได้อย่างรอบด้าน แต่หนังสือพิมพ์เป็นกิจการเอกชน การเมืองหรือจากไปไม่ได้ขึ้นอยู่กับความพึงพอใจของผู้มีอำนาจรัฐ เนื่องจากเรื่องที่นำเสนอในหนังสือพิมพ์จะต้องมีผลลัพธ์ทางการเมืองที่ดี ทำให้หนังสือพิมพ์ยังมีเสน่ห์ และเป็นทางเลือกที่มีคุณค่ามากขึ้น

นอกจากหนังสือพิมพ์จะมีหน้าที่ตามทฤษฎีอย่างเช่น หน้าที่ในการให้ข้อมูลข่าวสาร เพื่อการค้นคว้าของประชาชน กระจายข่าวสารเรื่องนโยบายให้ประชาชนได้ตัดสินใจอย่างมีประสิทธิภาพ หรือให้การศึกษาเผยแพร่ความรู้ ทักษะใหม่ๆ ทัศนคติค่านิยมในลังคมแล้ว หลายต่อหลายครั้งหนังสือพิมพ์ในยุคที่ประเทศไทยยังเป็นกลุ่มด้วยบรรษัทภาคแห่งเด็จจการ หนังสือพิมพ์ได้ทำหน้าที่เป็นกระบวนการเรียนของประชาชนผู้ไร้สิทธิเสรีภาพ ภูรังตะโภเรียกษาประชาธิปไตย ความเท่าเทียม ความเป็นธรรม ยืนหยัดต่อสู้กับระบอบกึ่งอำนาจ ทมิฬ เพื่อรักษาความจริงไม่ให้เลือนหายไปจากลังคม นักหนังสือพิมพ์ในอดีตหลายต่อหลายคนต้องกล่าวเป็นคนลึกลับราวกับเลี้ยงเงา จากการทำหน้าที่ที่ด้มดันในหน้าที่ปกป้องสิทธิของคนอื่น อย่าง กุลบานลักษณะดิบดิบ หรืออิคิว่า อ้มั่นใจ

ดังนั้น “เลรีภาพ” และ “ความกล้าหาญ” จึงเป็นคุณลักษณะสำคัญของ “สุนัขเฝ้าบ้าน” ที่ชื่อนักหนาสือพิมพ์ และเป็นต้นทุนสำคัญที่ทำให้หนังสือพิมพ์ยืนหยัดเดียงข้างประชาชนผ่านยุคสมัยมาได้อย่างมีคุณค่าเริมอย่างยาวนาน

“กุหลาบ สายประดิษฐ์” นัก
หนังสือพิมพ์คนสำคัญของเมืองไทย เคย
กล่าวไว้เมื่อวันที่ 1 ธ.ค. 2478 ว่า “ในโลก

ส่งบท่องฟ้าไปร่วง สว่างจ้าด้วยแสงตะวัน
ใครๆ ก็แลเห็นว่าเรายืนอยู่ที่ไหน เวลา
พายุกล้ามฟ้าคานอง ผลคลีฟังค์คลบไปใน
อากาศ ไม่เห็นตัวกัน ต่อพายุสบฟ้าสว่าง
ใครๆ ก็จะเห็นอีกครั้งหนึ่งว่า เรายืนอยู่ที่
เดิมและจักอยู่ที่นั่น”

ราปี 2540 สังคมไทยได้ผันตัวเข้าสู่
จุดเปลี่ยนที่สำคัญ นั่นคือยุค “โลกาภิวัตน์”
จุดเน้นที่สำคัญที่พ่อจะอธิบายคำว่า โลภยุค
โลกาภิวัตน์ ให้เข้าใจอย่างง่ายๆ คือโลกยุค
ไร้พรอมແດນ ความที่โลกแบบเดิมที่
ประชากรในแต่ละประเทศ ชนเผ่า ชนกลุ่ม
น้อย กลุ่มใหญ่ ต่างถูกจำกัดอยู่ในพื้นที่ของ
ตัวเอง จะติดต่อสื่อสารข้ามพรอมແດນนั้นทำ
ด้วยความยากลำบาก ถูกเปลี่ยนใหม่เป็น
โลกที่ไร้พรอมແດນ อาณาเขตແດນดังเดิม
ของแต่ละชาติจะถูกทลายด้วยนำ้มือของ
เทคโนโลยี ประชารกรไม่ว่าจะอยู่ในมุมไหน
ของโลกจะสามารถติดต่อสื่อสารกันได้โดย
ไม่ต้องเดินทางไปด้วยตัวเองให้ต้องลำบาก
เหมือนก่อน

โลกใบกลมๆ กล้ายเป็นโลกแบบราบ
ที่ทุกคนมองเห็น พูดคุยกันได้โดยไม่มีเล้นกัน
เคนอิจิ โอม่าเอะ (Kenichi Ohmae)
นักคิด นักวิชาการ และที่ปรึกษาทางธุรกิจ
ชาวญี่ปุ่นได้ศึกษาไว้เคราะห์และคาดการณ์
ผลของการเปลี่ยนแปลงครั้งยิ่งใหญ่ ทาง
เศรษฐกิจและสังคมไว้ในหนังสือ “โลกไร้
พรมแดน: The Borderless World” มี
ใจความสรุปได้ว่า โลกในอนาคตจะเป็นโลก
ที่พร้อมแฉะจะหมดความหมายลง การ
เคลื่อนย้ายของเงินทุน การกระจายของ
ข่าวสารข้อมูลสารสนเทศทั้งทางการค้า และ
การลงทุนจะเกิดขึ้นอย่างแพร่หลายและไม่
ถูกจำกัดกันด้วยเลื่อนแบ่งพรมแดนระหว่าง
ประเทศอีกต่อไป การเคลื่อนย้ายปัจจัย
ทางการผลิตสามารถกระทำได้อย่างเสรี และ
แนะนำให้องค์กรธุรกิจปรับปรุงโครงสร้าง
และระบบการจัดการใหม่ เพื่อให้การ
ดำเนินงานสอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลง
ที่เกิดขึ้น pragmatism ที่ขาดการณ์ไว้ได้

เกิดขึ้นอย่างแม่นยำ ทำให้ทุกคนเริ่มให้ความสนใจ และให้ความสำคัญกับความคิดของเขามากขึ้น

แม้ว่ารายงานจากสมาคมหนังสือพิมพ์โลกในสเปน ในปี 2551 จะระบุว่ายอดขายหนังสือพิมพ์ทั่วโลกในปี 2551 จะเพิ่มขึ้นจากปี 2550 ประมาณร้อยละ 1.3 หรือคิดเป็น 539 ล้านฉบับ ซึ่งเป็นมาจากการดูแลที่เพิ่มขึ้นใน แอฟริกา ละตินอเมริกา และเอเชีย แต่ในสหราชอาณาจักรและยุโรป ยอดจำหน่ายหนังสือพิมพ์กลับลดลงอย่างต่อเนื่อง สาเหตุหลักคือลักษณะของการอ่านและการเข้าถึงข้อมูลที่เปลี่ยนแปลงไป โดยชัดเจนที่สุดคือการอ่านหนังสือพิมพ์ทางอินเทอร์เน็ต ที่มีอายุ 146 ปี อย่าง “เดอะพีโอล์” ต้องเปลี่ยนรูปแบบการทำธุรกิจจากพิมพ์กระดาษขายไปเป็นการทำข่าวออนไลน์ ขายในเว็บไซต์เพียงช่องทางเดียว เพื่อเอาตัวรอดจากปัญหาขาดทุนที่รุมเร้ากว่า 300 ล้านบาท

ส่วน “ฟาร์อิสเทิร์น อีโคโนมิ รีวิว” ของ
สหรัฐฯ นิตยสารข่าวชื่อดังคับโลกที่ดำเนิน
ความยิ่งใหญ่ในการสื่อสารมวลชน 63
ปี กู๊ดกระแล้วก่อนไลน์คลัม ประกาศเมื่อ
22 ก.ย. 2552 ยุติการตีพิมพ์เพราารายได้
ยอดจำหน่ายและโฆษณาลดลงอย่างต่อเนื่อง
แม้ว่าก่อนหน้านี้ “ดาวโจนส์” เจ้าของสิง^{ห์}
พิมพ์ดังกล่าวจะแก้ปัญหาด้วยการเปลี่ยน
จากการออกเป็นรายสัปดาห์เป็นรายเดือน
แต่ก็แก้ปัญหาเลือดที่เหล้มไม่หยุดไม่ได้

หนังสือพิมพ์ออนไลน์ในฝรั่งเศส
(La Presse sur Internet en France) ระบุ
ว่า เมื่อปี 2544 นั้นหัวข้อลิงกิมพ์ 1 ใน 3 จาก
ทั้งหมด 3,400 หัว เข้าสู่ระบบลิงกิมพ์
อิเล็กทรอนิกส์แล้ว

ด้วยความรวดเร็ว และหลากหลาย
ของข้อมูล ทำให้ “อินเทอร์เน็ต” แทรก
ตัวเข้ามาแสดงอิทธิพลในโลกของการ
สื่อสารมากขึ้นอย่างรวดเร็ว ส่วนในเมือง
ไทยจากการสำรวจปี 2552 มีผู้ใช้อินเทอร์-
เน็ตประมาณ 13.4 ล้านคน คิดเป็นร้อยละ

20.5 ของประชารทั่งหมด

World Wide Web หรือ WWW.
เป็นการเชื่อมต่อและกระแสข้อมูลทั้งหมดที่มีอยู่ในโลกทั้งใบให้เข้ามาอยู่บนคอมพิวเตอร์ที่อยู่ตรงหน้าคุณ
เพียงเปิดประตูแล้วก้าวเข้าไปก็เหมือนกับ
ได้เข้าไปในห้องสมุดที่ไว้อ่านabeที่จำกัด ห้องสมุดทั้งนี้ไม่ได้มีแต่หนังสือแต่ยังมีทั้งเสียง
ทั้งภาพนิ่ง และภาพเคลื่อนไหว ที่สำคัญคือ
ที่เข้าห้องสมุดนี้สามารถตอบโต้แลกเปลี่ยน
ข้อมูลความเห็นกันได้ด้วย “อินเทอร์เน็ต”
ทำให้พัฒนาระบบการรับสารของคน
เปลี่ยนแปลงไป หนังสือพิมพ์ที่เคยหยิ่ง
ทะนงตัวว่าเป็นผู้ควบคุมเนื้อหาเจ้าใหญ่
กลับกลายเป็นต้องลุกยืนเตะเหล็กหนาๆให้กับ
“อินเทอร์เน็ต” อย่างรวดเร็ว จนกระทั่งมี
ความกังวลของผู้ที่อยู่ในแวดวง
หนังสือพิมพ์ว่าหนังสือพิมพ์กำลังจะตาย
 เพราะพากย์ของอินเทอร์เน็ตหรือไม่

ชัชรินทร์ ไชยวัฒน์ นักหนังสือพิมพ์
อาวุโส เคยตอบคำถามว่า “หนังสือพิมพ์
กำลังจะตาย” ว่า “ความเสื่อมของ
หนังสือพิมพ์คงไม่ใช่ เพราะหนังสือพิมพ์
ไม่ดีหรือไม่มีคุณภาพ แม้ว่าหนังสือพิมพ์
จะดี มีคุณภาพมีความรอบด้านอะไรต่างๆ
ก็ตาม แต่เนื่องจากพฤติกรรมของผู้อ่าน
มันเปลี่ยนไปแล้ว มันมีแนวโน้มไปในทาง
ที่ไม่ดี เกิดพฤติกรรมการอ่านในแบบที่
ผิดไปจากเดิมมากยิ่งขึ้น ไม่ว่าจะเป็นการ
อ่านข่าวสารๆ การไม่สนใจที่จะรับรู้ข้อมูล
ข้อเท็จจริงแท้แต่ไปตามอารมณ์ความ
รู้สึกของตัวเอง”

ในแต่คณทำหนังสือพิมพ์เงื่อนไขยอมรับว่าการเขียนข่าวแล้วพิมพ์ลงบนกระดาษต่อไป มันเริ่มไม่เพียงพอต่อความต้องการรับข่าวสารในรูปแบบใหม่ของผู้บริโภคที่ถูกทำให้คุ้นชินกับวิถีการบริโภคข่าวสารแบบปัจจุบันทันต่อในลักษณะ Real time แบบนาทีต่อนาทีเฉียดแล้ว

นอกจากความรวดเร็วเพียงแค่ปลาย
นิ้วสัมผัส ก็สามารถอ่านโลกได้ทั้งใบ ของ
อินเทอร์เน็ต ที่หนังสือพิมพ์ไม่ได้แล้ว

ต้องยอมรับว่าความสนุกเร้าใจในการอ่านข่าวในเว็บไซต์ ยังมีมากกว่าหนังสือพิมพ์ เพราะสื่อออนไลน์ นอกจากจะสะดวกในการข้อมูลแล้วยังเปิดพื้นที่ให้ทุกคนมีส่วนร่วมทั้งในการโพสต์ข้อความ แสดงความเห็น สวนกลับไปในข่าวที่เราอ่านอยู่เป็นลักษณะการสื่อสารสองทาง (Two-Way Communication) แต่ถ้าเป็นคนอ่านหนังสือพิมพ์ อย่างจะมีส่วนร่วมแสดงความคิดเห็น หรืออย่างจะเพิ่มเติมข้อมูลในข่าวชิ้นนั้น ในแบบมุมที่แตกต่างก็ต้องเชียนจดหมายไปยังกองบรรณาธิการ (กองบก.) เพื่อรอคิวตีพิมพ์ ลงหนังสือพิมพ์ ซึ่งไม่รู้จะได้ลงเมื่อไหร่ หรืออีกช่องทางคือโทรศัพท์เข้าไปประสายที่โต๊ะข่าวของหนังสือพิมพ์ฉบับนั้น ซึ่งสิ่งที่เราสนใจนั้นก็จะไม่มีเครื่องรับสูนอกจากตัวคนที่โทรศัพท์กับเจ้าหน้าที่ในกองบก.

ในอินเทอร์เน็ตนั้นผู้อ่านสามารถ
กระโจนเข้าไปเป็นส่วนหนึ่งของการ
รายงานข่าวได้หลากหลายรูปแบบตามแต่
เว็บไซต์นั้นจะจัดทำโปรแกรมใดมารองรับ
เช่นบางเว็บไซต์ทำได้แค่โพลส์ข้อความตัว
อักษร บางเว็บไซต์สามารถอัพโหลดคลิป
วิดีโอไวรัลกันให้เห็นๆ เลย กล้ายเป็นโลกที่
อยู่ร่วมกันระหว่างคนทำข่าวกับคนอ่านข่าว
ไม่เหมือนวงจรของหนังสือพิมพ์ที่แบ่งเป็น
โลกของคนทำข่าวไปหนึ่ง แล้วก็มีโลกของ
คนอ่านข่าวอีกใบหนึ่ง และโลกทั้งสองใบก็
ยกเย็นที่จะโกรธเร้าหากัน

ดังนั้น อินเทอร์เน็ตสามารถตอบโจทย์ที่หนังสือพิมพ์ตอบไม่ได้อย่างครบถ้วน โดยเฉพาะการมีส่วนร่วมของผู้บุรุษโว้ก เช่น เริ่มต้นจากเป็นผู้แสดงความเห็นวิพากษ์วิจารณ์ข่าว ร่วมลงข้อมูลบ้างเล็กๆ น้อยๆ ในที่สุดมันนำไปสู่การร่วมกันผลิตเนื้อหา (Content) กับกองบรรณาธิการ มั่นใจเลย และนั่นคือที่มาของนักข่าวทุกท่านที่มายังนี่ หรือที่เรียกว่า “นักข่าวพลเมือง” (Citizen Journalism)

ทุกวันนี้หนังสือพิมพ์โดยเฉพาะระดับชาติทุกฉบับไม่อาจยืนต้นการและธุรกิจการลือสารในโลกโซเชียลมีเดียที่เชี่ยวกรากเหลือ

เกินไปได้ต่างปรับตัวเข้ากับสื่ออิเล็กทรอนิกส์
มากขึ้น

ไม่มีใครยอมเป็นได้โนเนิร์ตัวสุดท้าย
ที่รอวันสูญพันธุ์

“สุทธิชัย หยุ่น” ก่อตั้งอนหนึ่งในคุณมีคนทำข่าว “ผิดจากนี้ไม่ใช่เรา” เมื่อปี 2551 ว่า “สือกระแสหลักจะต้องปรับตัวกันนานในญี่ปุ่น รองรับความเปลี่ยนแปลงในวงการสื่อสารมวลชนที่คำว่า Journalism หรือสื่อสารข่าวสาร และข้อมูลนั้นจะไม่จำกัดอยู่เฉพาะคนที่มีอาชีพที่ผูกติดกับหนังสือพิมพ์ วิทยุ และโทรทัศน์เท่านั้น” ด้วยเทคโนโลยีการสื่อสารในโลกยุค Web 2.0 ซึ่งได้เนรมิตโปรแกรมคอมพิวเตอร์ให้มีระบบการสื่อสารสองทาง อย่าง wikipedia, youtube, Blog, Myspace บวกกับเครือข่ายลังคอมออนไลน์ (Social network) อย่าง Facebook, Hi5, Twitter เป็นช่องทางหรือชุมชนในการสื่อสารข้อมูลข่าวสารของผู้คนในสังคมยุคนี้

เมื่อมีช่องทางเหล่านี้ ครรฯ ก็สามารถโพสต์ข้อความ ข่าวสาร ความเห็น อัปโหลดรูปภาพ คลิปวิดีโอได้เอง ดังนั้น เนื้อหา (Content) ที่หลังไฟล์สู่สาธารณะจะไม่จำกัดเฉพาะนักข่าวในกองบรรณาธิการ หนังสือพิมพ์ วิทยุ หรือโทรทัศน์ แค่หยอดมืออีกต่อไปแล้วแต่ทุกคนจะเป็นนักข่าวที่รายงานข่าวได้ด้วยตัวเอง

ก.พ. 2550 www.oknation.net เปิด
ตัวขึ้นภายใต้สโลแกน “ทุกคนเป็นนักข่าว
ได้” จากการให้คอลัมนิสต์ ผู้ลี้ขอว่าใน
เครือเนชั่นร่วมกันผลิตเนื้อหาเป็นการนำร่อง
จากนั้นความนิยมก็แพร่หลายสูงกว้าง มี
Bloger ที่ร่วมตัวอยู่ในชุมชนออนไลน์แห่งนี้
มากมายบันทึกคน

ก่อนหน้านี้หลายปี ราชบุรี พ.ศ. 2543
ที่ประเทศไทยได้มีเว็บไซต์ข่าวออนไลน์
ที่ชื่อว่า www.ohmynews.com ซึ่งถือ
กำเนิดจากความคิดของผู้ก่อตั้งที่เห็นว่า
ชาวกาหลีใต้ไม่พึงพอใจกับสื่อหลักในลังคอม

ทั้งหนังลือพิมพ์ วิทยุ โทรทัศน์ จึงอยากจะ เริ่ม
บอกเล่าเรื่องราวต่างๆ ด้วยตัวเอง กำ

ขณะนี้เว็บไซต์โว้�านายนิวส์ ได้ซื้อover เป็นผู้นำของสื่อทางเลือกที่สร้างการมีส่วนร่วมของนักข่าวพลเมือง พากษาทำงานภายใต้คำขวัญว่า “ประชาชนทุกคนคือนักข่าว” หรือ “Every Citizen is a Reporter” ปัจจุบันมีสมาชิกกว่า 6 หมื่นคนกระจายตัวอยู่ทุกมุมโลก สมาชิกเหล่านี้จะส่งบทความข่าวเข้าสู่กอง บ.ก. วันละหลายร้อยชิ้น ขณะที่กอง บ.ก.จะมีเจ้าหน้าที่กว่า 100 คนทำหน้าที่กลั่นกรองข้อมูลและแปลงภาษาต่างๆ โดยเว็บไซต์นี้มีรายได้หลักประมาณร้อยละ 60-70 จากการขายโฆษณา ร้อยละ 20 มาจากการขายข่าวให้กับสำนักข่าวต่างๆ และอีกร้อยละ 10 มาจากการได้อื่นๆ เช่นการบริจาค

ปริมาณทลของการสือสารขยายตัว
กว้างขวางจนใกล้สุดถูกหลอกตา เทคโนโลยี
ทำให้ใครๆ ก็เป็นนักข่าวได้ ไม่ว่าจะอยู่ใน
มุมไหนของประเทศนี้ หรือโลกใบนี้ ก็
สามารถแบ่งปันข้อมูลข่าวสารไปสู่การรับรู้
ของสาธารณะได้

Citizen Journalism จึงเกิดขึ้นอย่างแพร่หลาย เป็นเหมือนการทดลองทำเพิงกัน ระหว่างผู้ผลิตข้อมูลกับผู้รับข้อมูลทั่วสารที่เคยหนาแน่นในอดีตลงอย่างร้าบคาบ แม่ไปไกลถึงขั้นเข้าร่วมผลิตเนื้อหา หลังที่หน้าที่นี้เคยผูกขาดการจะดูอยู่ในอุปกรณ์ มือของนักข่าว គอลัมนิสต์ ไม่กี่คน ให้กระจายอยู่ในมือของทุกคน

เป็นการปฏิรัติโครงสร้างอำนาจใน
การสื่อสารของผู้คนในสังคมครั้งใหญ่

ในแต่เดียวก็มีเป็นเป็นโอกาสของผู้บริโภคที่สามารถเลือกรับข้อมูลข่าวสารเพื่อเป็นประโยชน์ในการตัดสินใจได้หลากหลายมากขึ้น แต้อีกแง่หนึ่งในเมื่อปริมาณข้อมูลข่าวสารที่ล้นทะลักมากมายก่ายกอง คำถามที่ตามมาคือ “คุณภาพ” ของข้อมูลเหล่านั้นจะมีมากน้อยแค่ไหน การนำเสนอข้อมูลของ Citizen Journalism สังคมจะ

เชื่อถือได้แค่ไหน ว่ามีมาตรการจราจรที่รวม
กำกับหรือไม่

แม้ทั้งหลายเว็บไซต์จะมีมาตรฐานคุณภาพเข้ม^{ให้นักข่าวพลเมืองทุกคนที่ประสงค์จะส่งสารผ่านเว็บไซต์ต้องแสดงตัวตนที่ชัดเจนเพื่อยืนยันความรับผิดชอบในเนื้อหาอย่างเว็บไซต์พันทิป เว็บบล็อกໂโคเคนชั่น หรือ ไอomyahนิวส์ของเกาหลีได้ ก็กำหนดกฎ กติกามารยาท ชัดเจนว่านักข่าวพลเมืองทุกคนต้องลงทะเบียนด้วยเลขบัตรประจำตัวประชาชนของตัวเองห้ามใช้ของคนอื่นเด็ดขาด}

แต่เมื่อนักข่าวพลเมืองได้ยับบماเป็นผู้ส่งสาร เป็นส่วนหนึ่งในการผลิตเนื้อหาไปยังผู้รับสาร ตรัยนี้อย่างไม่มีมาตรฐานที่จะกำกับทั้งในจริยธรรมและคุณธรรมของการเป็นนักข่าวพลเมืองที่ดี เพราะทุกวันนี้ลำพังสื่อกระแสหลักที่ประกอบวิชาชีพสื่อสารมวลชนมายานานมีทั้งการควบคุมของกฎระเบียบขององค์กร แต่มียังมีข้อบังคับว่าด้วยจริยธรรมขององค์กรวิชาชีพ กำกับอีกชั้น แต่กลับยังปราศจากว่ามีข่าวโฉนด แทรกกฎระเบียบกันอยู่เป็นประจำแล้วนักข่าวพลเมือง ซึ่งถือเป็น “นักข่าวพันธุ์ใหม่” ในลังคม จะดำรงอยู่ย่างไรให้มีความน่าเชื่อถือ เป็นที่พึงที่เป็นทางเลือกให้กับลังคมที่ถูกสื่อกระแสหลักกดทับ ซึ่งนำความเงาเป็นเวลานานแสนนาน

นักข่าวพอลเมืองจะไม่ใช่ปรากฎการณ์ที่ผ่านมาแล้วผ่านไป หากลังคมผู้บริโภคช่วยกันเรียกร้องทำหน้าที่อย่างมีมาตรฐานยึดมั่นในหลักจริยธรรมของลือมวลชน ไม่ใช่ว่ามีเทคโนโลยีอยู่ในมือแล้วจะล่งสารอะไรก็ได้โดยไร้ความรู้ ผิดกฎหมายต่อสังคม

หากยกกระดับนักข่าวพลเมืองให้มีความน่าเชื่อถือได้ เมื่อนั้นคนไทยและสังคมไทยจะมุต้าสว่างและมีโลกที่รุคณ์ที่กว้างขวางกว่าที่เป็นอยู่ ทั้งในสิบหกปีที่แล้ว

***

สมาคมนักข่าวนักหนังสือพิมพ์แห่งประเทศไทย

เปิดงานวิจัยร่อน ป clue. จำเหลือกธิ婆 ASTV ผลกระทบต่อพฤติกรรม การบริโภคข่าวสารด้านการเมือง

ฎีเสธไม่ได้ว่า ช่วงประกาศการณ์เลือกเหลืองกู้ชาติ กลุ่มพันธมิตรประชาชนเพื่อ
ประชาธิรัฐได้ทิ้งทวนประเทศ เสพข่าวสารผ่านแอปพลิเคชัน และหนังสือพิมพ์ผู้จัดการ
เล้นเลือดให้กฎหมายที่หล่อเลี้ยงมวลชนของกลุ่มพันธมิตรฯ มาโดยตลอด

ล่าสุด เมื่อไม่นานมานี้ มีงานวิจัยเรื่อง “อิทธิพลของลือสาระและ ดิจิตอล ที่มีผลต่อพฤติกรรมการบริโภคข่าวสาร ด้านการเมือง ศึกษาเฉพาะ ASTV ในพื้นที่กรุงเทพมหานคร” ซึ่งเป็นผลงานวิจัยของ “นายวิทยุ ตั้มทกุลนินนาท” กรรมการผู้จัดการบริษัท เอ็กเซลเล้นท์ กราฟฟิก จำกัด นักศึกษา ป.ร.ว. รุ่น 21

งานวิจัยชิ้นนี้ เป็นหนึ่งใน 4 งานวิจัยของ นักศึกษาวิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร หลักสูตรการป้องกันราชอาณาจักรภาครัฐร่วมເອກະພາບ (ปرؤ.) รุ่นที่ 21 ประจำปีการศึกษา พ.ศ. 2551-2552 ที่ได้รับรางวัล ชดเชย โดยมี อาจารย์ที่ปรึกษา 4 คน ประจำรอบด้วย พ.อ. ชำนาญ ช้างสาต รศ. ทวีศักดิ์ สุทธกวاثิน พล.ต.ณรงค์ เนตรเจริญ และ พ.อ.กฤษฎา สุธานันทร์

ทั้งนี้ กลุ่มตัวอย่างสัมภาษณ์เชิงลึก 20 ราย ประกอบด้วย ตัวแทนจาก ASTV กรมประชาสัมพันธ์ สถานีโทรทัศน์ไทยทีวีสีช่อง 3 สถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งประเทศไทย คณะกรรมการกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ นักวิชาการด้านสื่อมวลชน สำรวจ สำนักงานกิจการภายนอกประเทศไทย ทหาร องค์กรสิทธิมนุษยชน

นักวิชาการด้านจิตวิทยา พรรคเพื่อไทย พรรคประชาธิปัตย์ อัตตพรรคไทยรักไทย
วุฒิสภา ศัลปกรอง สภาหอการค้าไทย สภาอุตสาหกรรม สถาบันการเงิน และ
กระทรวงต่างประเทศ

นอกจากนี้ ผู้วิจัยยังได้ทำวิจัยผ่านกลุ่มตัวอย่างการล้มภาษณ์วิจัยเชิงปริมาณ จำนวน 100 ราย ในช่วงต้นปี 2552 ที่ผ่านมา

● ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

จากเหตุการณ์กลุ่มพันธมิตรเพื่อประชาธิปไตยจำนวนหลายแสนคน ร่วมดำเนินกิจกรรมทางการเมือง โดยการชุมนุมเรียกวร้อง เพื่อดำเนินการปฏิรูปทางการเมือง เป็นระยะเวลาหนานเฉิง 193 วัน ถือเป็นเหตุการณ์หนึ่งที่ต้องลงบันทึกในหน้าประวัติศาสตร์ไทย

เนื่องจากมีเหตุการณ์สำคัญหลายอย่างเกิดขึ้นระหว่างการชุมนุม ทั้งการมีส่วนร่วมในการตรวจสอบการทำงานของรัฐบาล รวมถึงปรากฏการณ์ต่างๆ ที่ไม่เคยเกิดขึ้นในอดีต อาทิ เช่น การบุกยึดทำเนียบรัฐบาล และการเข้าไปชุมนุมอยู่ในพื้นที่ของถนนบินต่างๆ เป็นต้น ล้วนแสดงถึงประเทศชาติหลายประการ ไม่ว่าจะเป็นผลด้านสังคม การเมือง และเศรษฐกิจ

ปัจจัยสำคัญประการหนึ่งที่ทำให้การปฏิรูปทางการเมืองดังกล่าวเกิดขึ้น และกระตุ้นให้การปฏิรูปทางการเมืองดำเนินไปอย่างต่อเนื่อง คือ การสร้างการรับรู้ให้กับมวลชนผ่านสื่อ ASTV ที่มีการลือสารผ่านสื่อดิจิทัลหลายช่องทาง อาทิ เช่น การถ่ายทอดสดผ่านระบบเคเบิลทีวี ระบบจานดาวเทียม ระบบอินเทอร์เน็ต และสื่อวิทยุ ท้องถิ่น เป็นต้น

ปัจจุบัน ยังไม่มีหน่วยงานหรือกฎหมายฉบับใดที่เข้ามาควบคุมสื่อดิจิทัล ดังกล่าวโดยตรง ทำให้สื่อดิจิทัลดังกล่าว มีอำนาจในการปลุกระดมมวลชน (Mass Mobilization) สร้างความคิดเห็น และความเชื่อรวมถึงการหล่อหลอมพฤติกรรมต่างๆ ซึ่งเป็นไปตาม “ทฤษฎีเข็มฉีดยา” (Hypodermic Needle Theory)

ทฤษฎีดังกล่าว มีความเชื่อว่า องค์กรหรือผู้ส่งข่าวสาร เป็นผู้มีอำนาจ และบทบาทสำคัญที่สุด เพราะสามารถกำหนดข่าวสารและส่งข่าวสารไปยังผู้รับ โดยการคาดคะเนผลที่จะเกิดขึ้นได้คล้ายกับหม้อที่ฉีดยาไว้กับผู้ป่วย ข่าวสารที่ล้วนไปจะก่อให้เกิดผลกระทบต่อผู้รับได้โดยตรงอย่าง

กัวງขวาง และให้ผลทันทีกับผู้รับ ข่าวสารซึ่งเป็นบุคคลจำนวนมากที่จะมีปฏิริยาหรือพฤติกรรมเปลี่ยนแปลงไปตามที่ผู้ส่งข่าวสารต้องการโดยจะไม่มีอำนาจควบคุมผู้ส่งข่าวสารได้

ทฤษฎีนี้ถือว่าผู้มีอำนาจในการตัดสินใจและเข้าใจสถานการณ์ สามารถใช้สื่อมวลชนทำให้เกิดผลตามที่ตนเองต้องการได้ ซึ่งตรงข้ามกับการสื่อสารผ่านช่อง 3 ช่อง 5 ช่อง 9 และ TPBS ซึ่งมีการพิจารณาและกลั่นกรองเนื้อหารายการจากทางสถานีโทรทัศน์ที่ทำการถ่ายทอดก่อนนำเสนอ

จากปัญหาที่ได้กล่าวมาในข้างต้นเห็นได้ว่าสื่อสารรณรงค์ดิจิทัล ถ้าไม่ได้รับการวางแผนกำกับดูแลเนื้อหาและการเผยแพร่กระจายของสื่อให้มีการนำเสนอข่าวอย่างตรงไปตรงมาและเป็นกลางอย่างที่ควรจะเป็นไปตามครรลองจริยธรรมของสื่อที่ดี อาจจะส่งผลต่อกำลังของชาติในระยะยาว

งานวิจัยชิ้นนี้เป็นการวิจัยถึงกระบวนการ ทัศนคติ และพฤติกรรมที่เกิดขึ้นของมวลชนภายหลังจากการบริโภคข่าวสารด้านการเมืองที่เผยแพร่ผ่านทางสื่อสารรณรงค์ดิจิทัลอย่าง ASTV รวมถึงผลกระทบที่เกิดขึ้นทั้งด้านสังคมการเมือง

และเศรษฐกิจ เพื่อหาแนวทางในการควบคุมการบริโภคสื่อดังกล่าวต่อไป

● บทสรุป อิทธิพล ASTV ต่อสังคมการเมืองไทย

พฤติกรรม และทัศนคติ ของกลุ่มตัวอย่างหลังการรับชมข่าวสารทางการเมืองจาก ASTV โดยใช้ ทฤษฎีเข็มฉีดยา พบว่า หากเป็นกลุ่มที่มีการศึกษาสูง เมื่อรับชมข่าวสารการเมือง ผ่าน ASTV จะมีการไตร่ตรองก่อนการเชื่อและตัดสินใจกระทำการได้

แต่หากกลุ่มตัวอย่างที่มีระดับการศึกษาต่ำกว่าปริญญาตรี มีแนวโน้มที่เห็นด้วยว่าการชุมนุมเป็นทางออกที่ดีที่สุดในการแก้ไขปัญหาต่างๆ ซึ่งตรงข้ามกับทัศนคติของกลุ่มตัวอย่างที่มีระดับการศึกษาระดับปริญญาตรี และสูงกว่าปริญญาตรี

การศึกษาครั้งนี้ยังได้ทดสอบสมมติฐานถึงปัจจัยระดับการศึกษาของกลุ่มตัวอย่าง ต่อพฤติกรรม และทัศนคติของกลุ่มตัวอย่างหลังการรับชมข่าวสารทางการเมืองจาก ASTV พบว่าระดับการศึกษาของกลุ่มตัวอย่างมีผลต่อพฤติกรรม และทัศนคติของกลุ่มตัวอย่างหลังการรับ

ชมข่าวสารทางการเมืองจาก ASTV ใน
หลายประเด็น ดังนี้

1. กลุ่มตัวอย่างที่มีระดับการศึกษาในระดับต่ำกว่าปริญญาตรี เลือกที่จะรับชมช่วงสารตัดน้ำของการเมืองจาก ASTV ผ่านช่องทางวิทยุมากที่สุด และกลุ่มตัวอย่างที่มีระดับการศึกษาในระดับสูงกว่าปริญญาตรีเลือกที่จะรับชมช่วงสารตัดน้ำของการเมืองจาก ASTV ผ่านช่องทางอินเทอร์เน็ตมากที่สุด

2. กกลุ่มตัวอย่างที่มีระดับการศึกษา ในระดับต่ำกว่าปริญญาตรี เลือกที่จะรับ ชมข่าวสารด้านการเมืองจาก ASTV เนื่องจากทัศนคติที่ว่าเลือกสาระะอื่นนำ เสนอบนข่าวที่ไม่เป็นกลางและนำเชื้อถือ รวม ถึงมักจะใช้สื่อดังกล่าวเป็นช่องทางหนึ่งในการตรวจสอบการทำงานของรัฐบาล

3. กลุ่มตัวอย่างที่มีระดับการศึกษาต่างกัน ปริญญาตรี มีแนวโน้มที่เห็นด้วยว่า ASTV มีการนำเสนอข่าวที่เป็นอิสระ มีความเป็นกลาง ตรงไปตรงมา ไม่ได้เป็นเครื่องมือของฝ่ายใด อีกทั้งยังมีความยกย่องในตัวพิธีกรที่ดำเนินรายการ ซึ่งตรงข้ามกับทัศนคติของกลุ่มตัวอย่างที่มีระดับการศึกษาส่วนกว่าปริญญาตรี

4. กลุ่มตัวอย่างที่มีระดับการศึกษาต่างกัน ปริญญาตรี มีแนวโน้มที่เห็นด้วยว่า การซัมมูมเป็นทางออกที่ดีที่สุดในการแก้ไขปัญหาต่างๆ ซึ่งตรงข้ามกับทัคคนคติของกลุ่มตัวอย่างที่มีระดับการศึกษาระดับปริญญาตรี และสังกว่าปริญญาตรี

5. กลุ่มตัวอย่างที่มีระดับการศึกษา
สูงกว่าปริมาณตรี เป็นกลุ่มที่มีแนวโน้มที่

เห็นด้วยกับแนวทางการบริหารราชการ
ของรัฐบาลในปัจจุบัน รวมถึงระบบ
เศรษฐกิจแบบทันนิยม

6. กลุ่มตัวอย่างที่มีระดับการศึกษา
ในระดับต่ำกว่าปวช. คุณตรี เป็นกลุ่มที่นิยม
นำเนื้อหาของสื่อที่ได้รับมั่น ไปเผยแพร่พร้อม^{กับ}
บอกต่อให้กับคนรอบข้างรับฟัง รวมถึง^{กับ}
ซักชวนให้บุคคลรอบข้างหันมารับข่าวสาร
จากสื่อ ASTV มากที่สุด

นอกจากผลการวิจัยในทัศนคติและพฤติกรรมของกลุ่มตัวอย่างหลังการรับชมข่าวสารด้านการเมืองผ่านลีอ ASTV ดังที่ได้รายงานสรุปไปในข้างต้นแล้วนั้น ผลกระทบอื่นๆ ที่เกิดขึ้นแล้วในปัจจุบัน อันเป็นผลลัพธ์เนื่องจากการนำเสนอข่าวของลีอได้จัดทำ ทั้งทางด้านลังคม การเมือง และเศรษฐกิจนั้น สามารถสรุปในแต่ละด้านได้ดังนี้

ผลกระทบด้านลังค์ ผลกระทบที่ร้ายแรงที่สุดคือ การสร้างความแตกแยกให้เกิดกับลังค์ในทุกรัฐทั่วตั้งแต่ระดับลังค์ชุมชน และประเทศ โดยเฉพาะอย่างยิ่งเป็นการปลูกฝังความรุนแรงให้กับเยาวชนของชาติที่รักษา

ผลกระทบด้านการเมือง การนำเสนอด้วยของ ASTV รวมทั้งสื่อติดจิทัลอื่นๆ สงผลกระทบต่อความเชื่อถือในเรื่องของกระบวนการทำงานพัฒนาตัวบุคคล องค์กร

สถาบัน และระบบบริหารงานราชการ งานปกครองต่างๆ

ผลกระทบด้านเศรษฐกิจเป็นการล่ำซุบมุ่งทางการเมือง ซึ่งสร้างความเลี่ยหายและความเชื่อมั่นกับต่างประเทศเป็นมูลค่าอันมหาศาล รวมถึงเป็นการลดความนำ้เรือที่ด้านการลงทุน และความร่วมมือทางเศรษฐกิจต่างๆ กับต่างประเทศ

โดยผลที่เกิดขึ้นดังกล่าวเนื่องมาจากการที่ภาครัฐภาคเอกชน และประชาชนขาดการเข้ามามีส่วนร่วมในการกำกับดูแลสือ ซึ่งเป็นอาชีพที่ได้รับอิสระในการนำเสนอข่าว จนบางครั้งเกินขอบเขตอันควรซึ่งลั่นหลังการละเมิดสิทธิของผู้อื่น อันจะก่อผลในเชิงลบที่ตามมาเป็นอย่างมาก

ดังนั้น จึงมีความจำเป็นที่ทุกองค์ประกอบในลังคมจะต้องเข้ามามีส่วนร่วมในการกำกับดูแลการนำเสนอข่าว โดยเฉพาะบนพื้นที่สาธารณะในยุคดิจิทัลที่มีการเติบโตอย่างรวดเร็ว

* * *

ที่มา : ประชาชาติ ออนไลน์

ສາມາຄະນຸບັດຂ່າວບັດທັນສອພິມພໍທີ່ປະເທດໄກຍ

ເນື່ອຈົງຮົມສັນໄລ່ລ່າ ບັດຂ່າວຍຸດ 3G

ມື້ອຍຸດ 3G ເດີນທາງມາດີອ່າງຄຶກຄັກ ປະກາດຄວາມເບີນ New Media ທີ່ຈະເວົ້າ
ມີໃຈກວ່າເຄື່ອງມື້ອໍສື່ລາຍະນິດໄດ້ ນັກ່ຂ່າວຍຸດ Modern ທີ່ເຕີບໂຕມາກັບໂລກຂອງ Old
Media ຍັງເປັນເພີຍ “ປັຈຈັກຮົມສັນໄລ່” ໃນໂຮງງານອຸດສາຫກຮຽນຂ່າວ ທີ່ຂະມັກເນັ້ນ
ຮົມສັນໄລ່ຈຳນວນນຳກຳ ໄປສູ່ຜູ້ຮັບສານຈຳນວນນຳກຳ ໃນຊ່ອງທາງສື່ສາຮັບທີ່ຫລາກຫລາຍນຳກຳ
ເພື່ອສິ່ງທີ່ພວກເຂົາເຊື່ອວ່າ ຈະຊ່ວຍກະຕັບຄຸນພາກການສຶກສາ ເຮີຍນູ້ຂອງຜູ້ຄົນໃຫ້ສູງຂຶ້ນ ໃຫ້ຜູ້
ບຣິໂຄຄ່າຂ່າວສາຮັບໄດ້ຮູ້ເຫັນຄວາມເປັນໄປຂອງໂລກແລະເຊີວິຕອຍ່າງກວ່າງຂວາງ

ທັກແຕ່ໃນຄວາມເປັນຈິງ ການຮົມສັນໄລ່ ການຮົມສັນໄລ່ຈຳນວນນຳກຳ ການຮົມສັນໄລ່ທີ່ຖືກກຳຫັດຈາກ
ເຈົ້າຂອງ ຜູ້ປະກອບການ ໂດຍມີກຳໄຮ-ຂາດຖຸນ ເປັນເປົ້າໝາຍຫລັກ ກລັບທຳໃຫ້ເກີດສັກພາກການ
ກະຈຸກຕ້ວຂອງຂ່າວສາຮັບນຳກຳ ເກີດປາກກູກການຍົນທີ່ເຮີຍກວ່າ “ຂ່າວທີ່ໄມ່ເປັນຂ່າວ” ນຳກຳ
ນັ້ນຈະເປັນມິຕິທິນີ່ທີ່ເກີດຂຶ້ນໃນຍຸດ 3G

โลกของการสื่อสารเปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็ว นักสื่อสารมวลชนที่รู้เท่าทันการเปลี่ยนผ่านเช่นนี้ ก็พยายามปรับตัวให้ก้าวทัน แต่ดูเหมือนยังก้าวยังช้าลง วันนี้โลกการสื่อสารยุค 3G กลับทำให้ภูมิทัศน์ของวิชาชีพสื่อสารมวลชนหรือ Landscape of Journalism เปลี่ยนไปอย่างก้าวกระโดดอีก ทำให้เป้าหมายของการเป็นนักสื่อสารมวลชนอาชีพ ที่ก้าวทันบริบททางสังคม ทางไกลออกไปทุกทิศ จนกระทั่งเกิดคำนามสำคัญอีกครั้งหนึ่งว่า นักข่าวยุค 3G จะดำรงอยู่อย่างไรในสถานการณ์เช่นนี้

ภูมิทัศน์ของวิชาชีพสื่อสารมวลชน คือการรับรู้สภาพแวดล้อมหรือบริบทของสื่อสารมวลชน ทั้งในภาคความจริง และภาคลักษณ์ในจิตใจที่รู้สึกได้ในยุค Modern ซึ่งเป็นยุคแห่งการเกิดของสื่อเก่า ที่เริ่มจากสื่อสิ่งพิมพ์ วิทยุกระจายเสียง และวิทยุโทรทัศน์ โลกของการสื่อสารถูกออกแบบให้มีการผลิตแบบอุตสาหกรรมผลิตช้าๆ มีกฎระเบียบ กระบวนการที่ชัดเจน ความล้มเหลวของนักข่าวและนายทุนเจ้าของผู้ประกอบการ เป็นแบบนายจ้างลูกจ้าง มีกำไร-ขาดทุน เป็นตัวบ่งบอกความสำเร็จ แต่เมื่อถึงยุค Post Modern การเกิดขึ้นของสื่อใหม่ หรือ New Media การอุปัต্তิขึ้นของอินเทอร์เน็ต จนกระทั่งความก้าวหน้าของการสื่อสารยุค 3G ได้พังทลายกำแพงความเชื่อเก่าๆ ให้พังลง สิ่งที่ Post Modern ได้พูดไว้ ทำให้ปักใจเชื่อว่าไม่มีสิ่งใดจะเปลี่ยนแปลงได้อีกแล้วในโลกของการสื่อสาร ความล้มเหลวแบบนายจ้างกับลูกจ้าง ในโรงงานอุตสาหกรรมข่าว ที่จะต้องดำรงอยู่จนช้าชีวิตนั้น กลับจะไม่เป็นจริงอีกต่อไป

นี่อาจเป็นยุคทองของนักสื่อสารมวลชนรุ่นใหม่ ที่จะหลุดพ้นจากพันธนาการทั้งปวง เพราะโลกยุค 3G กำลังจะบอกไม่เพียงว่า ทุกคนเป็นนักข่าวได้ หากทุกคนยังสามารถกำหนดตัวเองได้อย่างเป็นอิสระในโลกแห่งการสื่อสารใบี้ด้วย แต่ถึงกระนั้น โอกาสในการเข้าถึง “พื้นที่สาธารณะ” อันเคยเป็นพื้นที่ผูกขาดของ สื่อเก่า ก็ท้าทายความคิดในเชิงจริยธรรม ในการใช้พื้นที่สาธารณะ ที่กลایมมาเป็นพื้นที่กลางที่ทุกคนสามารถเข้าถึง และใช้เป็นเครื่องมือในการสื่อสารอย่างยิ่งด้วย

คนที่เติบโตและแนบแน่นกับสื่อในโลกยุคเก่ามานานมาถึง 30 ปีอย่างผม วันนี้ลืมตาตื่น ก็พบนิวส์ มีเดีย วัยรุ่นมีอยู่หน้าบ้านแล้ว ในขณะที่เดินเข้าไปในพื้นที่ของสื่อเก่า ก็พบแต่ความดีบดัน มีรู้ว่าอนาคตจะอยู่ที่ใด เพราะในขณะที่นิวส์ มีเดีย ภาษาเดิมๆ ข่าวล่าสุด ไม่ได้เป็นข่าวที่ต้องการจะนำเสนอ แต่ลืมหายใจตีพิมพ์ข่าวและภาพช้าๆ อยู่ เช่นนั้น ด้วยหัวข่าวที่บอกเรื่องราวไม่แตกต่างไปจากสื่ออินเทอร์เน็ต วิทยุกระจายเสียงและวิทยุโทรทัศน์ก่อนหน้า

ไม่เพียงเท่านั้น ความก้าวหน้าของสื่อใหม่ ยังเปิดโอกาสให้ชาวบ้านธรรมชาติหรือคนที่ไม่ได้รับเรียนมาโดยตรงทางด้านนิเทศศาสตร์และวารสารศาสตร์ สามารถที่จะลงสื่อไปยังผู้คนจำนวนมาก ช่วงเชิงพื้นที่ของนักสื่อสารมวลชนอาชีพไปเกือบทุกตารางนิ้ว แต่บทบาทของนักสื่อสารในยุคสื่อใหม่ รวมทั้งนักสื่อสารอาชีพ ก็เป็นบทบาทที่ท้าทายความรับผิดชอบในเชิงจริยธรรมอย่างยิ่ง เนื่องจากความลับสนในลิทธิ์ และอำนาจการสื่อสารที่เริ่มขึ้นเขต จนกระทั่งจะละเลย หรือไม่รู้ว่า

มีหน้าที่ในการตรวจสอบ และเซ็นเซอร์ตัวเอง (self-censor) อันเป็นการกิจสำคัญในนาทีแรกที่ลงผ่านสารขึ้นสู่เว็บเพจ ในโลกของสื่อยุคเก่า ข้อเขียนบทความจำนวนมาก ที่ถึงแม้จะผ่านกระบวนการตรวจสอบอย่างถ้วนจากบรรณาธิการแล้ว ก็ยังส่งผลความเสียหายต่อชื่อเสียง เกียรติยศของบุคคลอื่น ไม่ว่าความผิดพลาดเหล่านั้นจะก่อให้เกิดคดีฟ้องร้องหรือไม่ก็ตาม

โดยเฉพาะการพัฒนากتابบัน ในสถานการณ์ที่มีความพยายามจะใช้สื่อทุกรูปแบบเป็นเครื่องมือในการกระจายข่าวสารเพื่อรับใช้กลุ่มผู้ประสงค์ร้ายต่อ มั่นคง เมือง การส่งผ่านพลเมืองข่าวที่อาจขาดความรู้ในเชิงจริยธรรม จึงเป็นช่องทางที่สอดคลาย ง่ายดายที่สุด

เว็บไซต์ YouTube เป็นตัวอย่างหนึ่งที่เห็นได้ชัดเจน

อำนาจการสื่อสารในโซเชียลมีเดีย จึงเป็นอำนาจที่มีขอบเขต เป็นอำนาจที่ต้องเคารพและให้ความใส่ใจในข้อเขียนที่อาจส่งผลกระทบต่อบุคคลที่สาม หรือสำคัญยิ่ง คือสถาบัน

อำนาจการสื่อสาร ต้องใช้ควบคู่ไปกับ กฎ กติกา มารยาท (Codes of Conduct) ดุจเดียวกับที่สื่อเก่า ต้องมีกฎแห่งจริยธรรมเป็นเครื่องมือนำทาง

นักข่าวในยุค 3.0 จะเป็นนักข่าวที่มีพลังอำนาจในการสื่อสารสูงยิ่ง แต่มันก็เป็นพลังอำนาจในการทำลายล้างได้รวดเร็วและรุนแรงเช่นกัน

***

วิชาสารศาสตร์ 1.0 ...สหายดีหรือ ?

ก มือเร็วๆ นี้ ผมมีโอกาสเข้าร่วมอบรมเชิงปฏิบัติการกับชุมชนักช่าวสายเทคโนโลยีสารสนเทศพร้อมๆ กับ คณาจารย์ด้านวิชาสารศาสตร์อีกหลายสถาบัน ในที่ประชุมล้มมานาพากเราทั้งนักวิชาชีพและนักวิชาการ ด้านสื่อมวลชนต่างเห็นพ้องกันว่า นวัตกรรมด้านเทคโนโลยีการสื่อสาร การเติบโตของสื่อใหม่ (New Media) อาทิ Social media อย่าง Facebook Twitter YouTube Blog ฯลฯ ทำให้วิชาสารศาสตร์แบบดั้งเดิม โดยเฉพาะสื่อหนังสือพิมพ์ถูกท้าทาย

วิชาสารศาสตร์แบบเก่ากำลังถูกตั้งคำถามจากลังค์คอมและอยู่ในช่วงเปลี่ยนผ่านไปสู่วิชาสารศาสตร์สาย พันธุ์ใหม่

จากการล่าرعاศัตร 1.0 ก้าวสู่วิชาสารศาสตร์ 2.0 และคงเดินไปหาวิชาสารศาสตร์ 3.0 ในไม่ช้า คำถามคือ ขณะที่สายวิชาชีพด้านวิชาสารศาสตร์เริ่มต้นตัว หลายแห่งขยายปรับองค์กร พัฒนาบุคลากร เพื่อรับการเปลี่ยนผ่านครั้งสำคัญ แล้วด้านสายวิชาการ...โดยเฉพาะสถาบันการศึกษาด้านวิชาสารศาสตร์ของเมืองไทยจะรับ เท่าทันกับการเปลี่ยนโฉมสู่วิชาสารศาสตร์ยุคใหม่หรือไม่

ในที่ประชุมนั้น เหล่าอาจารย์จากหลากหลายสถาบัน ทั้งมหาวิทยาลัยรัฐและเอกชน ต่างถอดหัวใจ ประเด็นแลกเปลี่ยนข้อมูลกัน

“...มหาวิทยาลัยของผมเปิดสาขาวิชาสารฯ ไปแล้วครับ เพราะมีเด็กเรียนไม่กี่คนเอง เปิดไปก็ไม่คุ้มทุน...”

“...ของมหาวิทยาลัยพิภูมิคณเรียนน้อยลงมาก เราไม่มีโอกาสเลือกเด็กดีๆ เก่งๆ เลย ตอนนี้กลับเป็นว่า เด็กไม่มีที่เรียนค่ายมาลงเรียนวิชาสารฯ เด็กบางคนแทบไม่เคยอ่านหนังสือพิมพ์มาก่อนเลย พอกดูเรื่องซึ่งก็ไม่รู้เรื่อง...”

“...เด็กของหนูบอกว่า เรียนวิชาสารฯ ไปก็ตကงาน สู้เรียนโภชนา เรียนวิทยุ ทีวี ไม่ได้ ฟลุกๆ ได้ออกทีวี เป็นคนดัง รวยเลย...” ฯลฯ

ใช่ครับ สถานการณ์การเรียนการสอนด้านวิชาสารศาสตร์ของไทยอยู่ในช่วงวิกฤตยิ่ง ทั้งในเชิง ปริมาณตัวเลขยอดนักศึกษาที่ต่ำกว่า หรือในเชิงคุณภาพของผู้เรียนที่ส่วนใหญ่มาเรียนเพียงหวังแอบเบริกบุญญา

มันช่างต่างจากในหลายประเทศที่คุณเรียนด้านวิชาสารศาสตร์คือเด็กหัวกะทิ มีความเชี่ยวชาญ ชำนาญ ด้านภาษา ด้านการสื่อสาร สนใจปัญหาช่าวสารบ้านเมือง และที่สำคัญคือเป็นคนชอบอ่าน ชอบการอ่าน เช่น ชอบตั้งคำถามกับเรื่องราวต่างๆ ซึ่งเหล่านี้ล้วนเป็นปัจจัยพื้นฐานของนักวิชาสารศาสตร์ที่ดี

ด้วยเหตุนี้ หลายสถาบันการศึกษาจึงเลือกตัดสินใจปิดสาขาวิชาสารศาสตร์ หรือปรับเปลี่ยนชื่อสาขาวิชา ปรับหลักสูตรให้ดูเร้าใจ เพื่อหวัง “ขาย” ให้โดนใจผู้เรียนมากขึ้น

พุดคุยถึงผู้เรียนกันไปแล้ว ผู้สอนด้านวิชาสารศาสตร์จะรับ เป็นอย่างไรบ้าง...

“...ถ้าให้หนูพูดจริงๆ นะครับ อาจารย์ส่วนใหญ่ในมหาวิทยาลัยของหนูยังคงตั้งใจทำงาน เก็บเกี่ยว คณบดีไล่ไปสอนแบบเดิม...”

“...ของผมก็เหมือนกัน อย่างอาจารย์สอนถ่ายภาพยังสอนแต่กล้องพิล์มม้วน บังคับให้นักศึกษาล้างอัด พิล์มในห้องมีดตลอดทั้งหมด เพราะเขาทำโพตี้ซื้อไม่ได้ ทั้งที่เด็กเขายากเรียน อยากรู้ คณบดีไล่ไปเรียนเพิ่มก็ไม่ไป เป็นเหมือนไม้แก่ตัดยากๆ...”

“...ที่มหาวิทยาลัยพิพากเจ้าที่เยอรมันนี้ไม่ยอมให้ครุมาญ่าสั่งวิชาของเขานะ ครุเสนอกับปรับหลักสูตรปรับรายวิชาให้หันสมัย เจ๊แกไม่ยอมลูกดีiywa เข้าทำหนังวิชาเข้าครุอย่า “เตะ...” ฯลฯ

นี่แหล่ะครับคือปัญหาสำคัญของ
แวดวงการศึกษาไทย เมื่อนักวิชาการ
จำนวนหนึ่ง (มากหรือน้อยขึ้นอยู่กับ
แต่ละสถาบัน) ไม่พัฒนาตัวเองให้เท่าทันกับ
การเปลี่ยนแปลงของลังกม มองวิชา
วารสารศาสตร์แบบคับแคบจำกัดอยู่แต่
เฉพาะลีอิสพิมพ์แบบดั้งเดิม

ทั้งที่ทุกวันนี้ ภูมิทัศน์ของวารสารศาสตร์ขยายกว้างกว่าสื่อสิ่งพิมพ์เพียงอย่างเดียว

เพราะปัจจุบันนักช่าวไม่เพียงแต่ทำข่าวป้อนสื่อสิ่งพิมพ์เพียงอย่างเดียว หากแต่เนื้อหาข่าว (Content) ยังสามารถถูกถ่ายโอน ดัดแปลงจากสื่ออิเล็กทรอนิกส์ อีกทั้งวิทยุ โทรทัศน์ ตลอดจนสื่อออนไลน์ หรือส่งผ่านทางโทรศัพท์มือถือ หลากหลายรูปแบบ

ดังนั้นผู้สอนด้านavarสารศาสตร์จึงต้องเร่งเรียนรู้นวัตกรรมในสายงานavarสารศาสตร์ เพื่อถ่ายทอดไปสู่ภาคชีวิตรุ่นหลาน

ແນ່ນອນວ່າ ເຮືອງໄມ້ຮູ້ ໄມພິດທຽກຄັ້ງ
ເພຣະອາຈາຣຍ໌ຈຳນວນໄມ່ນ້ອຍເຕີບໂຕມາໃນ
ຢຸຄອະນາລືອກ ແຕ່ເນື່ອເລກຍັນໄປສູ່ຄຸຕິຈິຫຼັດ
ແລ້ວ ທາກອາຈາຣຍ໌ຢັ້ງຍືດຕິດກັບຮູບແບບ ໙ີ້ທາ
ກາຮສອນແບບເດີມາ ລົກຄືໜ່າງຈະອຸກໄປກີ່ໄມ່
ສາມາຮັດເດືອນເຫັນວ່າວິຊາພໍອຍ່າງມີປະລິຫຼວງພ

ที่นี่ มาคุยกันเรื่องหลักสูตรการเรียนการสอนด้านวารสารศาสตร์กันหน่อยนะครับ อันที่จริง...แบบทุกสถาบันมีการปรับเปลี่ยนหลักสูตรการเรียนการสอนทุก 3-4 ปี เพื่อให้ทันกับการเปลี่ยนแปลงของตลาด อีม...แต่บัณฑิตที่จบมาแล้ว ก็ต้องปรับตัวตามครับ

ข้างหน้าคาดการณ์ถึงความเป็นไปของนัก การสารค้าสตรีในอนาคต

สถาบันการศึกษาด้านวารสารศาสตร์
หลายๆ แห่งของเมืองไทยยังตีกรอบ
วารสารศาสตร์อย่างคับแคบว่าจะมุ่งผลิต
บัณฑิต ป้อนลู่อุตสาหกรรมสื่อลิ้งพิมพ์เพียง
อย่างเดียว

บางแห่งทันสมัยขึ้นมาหน่อยมีการเรียนการสอนเกี่ยวกับสื่อใหม่ อย่างสื่ออินเทอร์เน็ต การทำเว็บไซต์ หรือเพิ่มวิชารายงานข่าวออนไลน์เข้าไปในหลักสูตร แต่รูปแบบการเรียนการสอนเกี่ยวกับการรายงานข่าวยังยึดติดกับโครงสร้างแบบสื่อสิ่งพิมพ์เพียงอย่างเดียว

ทั้งที่ธรรมชาติของลีอใหม่คือการผนวก
หลอมรวม (Convergence) จุดเด่นของลีอ
อันหลากหลายเข้าด้วยกัน

แต่น่าเสียดายว่า หลักสูตรวารสารศาสตร์ของไทยส่วนใหญ่ยังขาดการเรียนการสอนแบบ Convergence Journalism นั้นคือการสอนให้นักศึกษาสามารถใช้สื่อใหม่ในการรายงานรวมข้อมูลเข้า一起 แล้วดึง

ความคิดเห็น รายงานข่าว หรือบอกรเล่า
ประภากฎการณ์ที่นักศึกษาพบเจอด้วยอย่างเป็น
อิสระ สอดคล้องต่อธรรมชาติของลือดิจิทัล

นักจากนน หลักลูตรวชาราวลาร
ศาสตร์ของไทยยังต้องก้าวข้ามมายาคติ
แบบบุคเดิมที่มองว่า นักช่าวหรือนัก
สารศาสตร์คือผู้ส่งสาร มีอำนาจในการ
เลือกส่งหรือไม่ส่งข้อมูลข่าวสารใดๆได้ให้
กับผู้รับสาร

សៀវភៅរូបតារ ត្រូវនូយូនិសភាពខែង
ការរូករារាំង (Passive) តាំងរូបខ្លាំង
សារឈាយជាន់ ហាក្រុនឈើឡើងដើម្បី តែងការ
ទូោះឱ្យខ្សោះពេលរួមទាំងនៅលើខ្លាំង រួចរាល់
ធានាដែលត្រូវបានដោះស្រាយ ត្រូវបានដោះស្រាយ
ទៅតាមការប្រើប្រាស់ និងការប្រើប្រាស់
ការប្រើប្រាស់ និងការប្រើប្រាស់

รายงานยี่ง เมนูกาเรย์ห์
แต่เดียวนี้ พฤติกรรมของผู้บุกรุกคลื่อ
โดยเฉพาะคนเมืองเปลี่ยนไป อันเป็นผลมา
จากวัตถุกรรมด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ

และการลือสาร ทำให้ผู้เลpelio หรือผู้รับสารไม่ได้ทำหน้าที่แค่นั่งเฉยๆ គอยรอรับข้อมูลข่าวสารที่ส่งผ่านมาทางลืออย่างเดียวเท่านั้น หากแต่ผู้เลpelio สามารถถกกลายสภาพเป็นผู้กระทำ (Active) หรือผังสารไปด้วยในตัว

พูดง่ายๆ คือ แทนที่คนอ่านข่าวจะนั่งเฉยๆ รับข้อมูลฝ่ายเดียว ก็สามารถเขียนหรือนำเสนอข้อมูล ข่าวสารต่อແຍ້ງกลับไปยังสื่อหรือส่งสารไปถึงนักข่าวอีกด้านหนึ่ง ผ่าน Blog Twitter Facebook Webboard ฯลฯ ได้เช่นกัน

ขณะเดียวกันการส่งสารดังกล่าวยังสามารถส่งข้อมูลข่าวสารไปยังสาธารณะชน (Public) หรือชุมชน (Community) ได้ร่วมรับรู้ แลกเปลี่ยนความคิดเห็นระหว่างกันอีกด้วย

ด้วยเหตุนี้ หลักสูตร-varสารศาสตร์ แนวใหม่คือการสอนให้นักศึกษาหัดรู้จักใช้อิเล็กทรอนิกส์ในชีวิตประจำวัน โดยเฉพาะ Social Media ดึงผู้เชี่ยวชาญเข้ามาร่วม (Collaborative) ในเนื้อหาข่าวให้มากที่สุด เพื่อร่วมกันสร้างสรรค์เนื้อหาข่าวให้มีมุมมองรอบด้านมากที่สุด

อย่างไรก็ตาม ที่สำคัญเหนือกว่าการเรียนการสอนด้านเทคนิค คือการสอน หลักคิด มุมมอง ต่อตนเอง ต่อสังคมและโลก เพื่อให้นักการสารศาสตร์รุ่นใหม่สามารถวิเคราะห์ และนำเสนอเรื่องราวต่างๆ ได้อย่างมีเอกลักษณ์

นอกจากนั้น ยังต้องบ่มเพาะให้นักศึกษาการสารค่าสัตว์ระหว่างหนักถึงเจริญธรรมทางวิชาชีพ และล่านต่อภารกิจในการเป็นหน้าผู้ระหว่างภัยให้ก้าวเลี้งคุณ

กล่าวโดยสรุป หลักสูตรด้านการสารคดีสตรียุคใหม่ควรสอนให้นักศึกษา negotiaton ต้องรอบรู้ คิดเป็น เก่งเทคโนโลยีแล้วยังต้องมีหัวใจคุณธรรมอีกด้วย

***

ไม่ว่าจะเป็นสื่อกระดาษ
หรือสื่อกระจุก
ก็ต้องมีจารยานรรน

“Wงษ์ศักดิ์ พยัชริเวชัยร” หรือ “อาจารย์ป่อง” เป็นนักหนังสือพิมพ์มาก่อนชีวิต ผ่านเหตุการณ์สำคัญในลังค咩ไทยมาอย่างโชกโชนยานานปัจจุบัน อาจารย์ได้เล่าว่า อาจารย์ป่อง เป็นคุณครูใหญ่ที่เคยสอนลังสอน อบรมและเตือนสติ นักข่าวรุ่นลูกรุ่นหลาน เพื่อให้ได้ดี ก็คงไม่ผิดนัก ท่ามกลางสิ่งแวดล้อมในวงการสื่อได้เปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็ว จากยุคสื่อกกระดาษสู่ยุคสื่อกระแส คนทำสื่อถูกวิจารณ์ว่า ไม่พัฒนา ขาดจรรยาบรรณและจริยธรรมสร้างความแตกแยกให้ลังค咩

“พงษ์คัคต์” ให้สติสื่อมวลชนได้อ่านถึงลุ่มลึกและแบบ cavity ว่า ไม่ว่าจะเป็นสื่อหนังสือพิมพ์หรือล็อดิจิทัล ความดีก็คือความดี ความเลว ก็คือความเลว ความถูก ก็คือความถูก ความผิด ก็คือความผิด

กระทั่งโกลพัฒนาขึ้นมาจนกระทั่งปัจจุบัน ความถูกความผิด ความดีความเลว ก็คือ อันดีiyกัน ไม่ได้หมายความว่า เมื่อโลกเดินมาถึงปัจจุบัน ความเลวจะกลับเป็นความดี ความถูกจะกลับเป็นความผิดไปได้

“ฉะนั้น จรรยาบรรณ จริยธรรมของอาชีพทั้งนัก เช่นกัน ไม่เฉพาะสื่อมวลชน ที่จะต้องอยู่บนพื้นฐานจิตใจคน ไม่ใช่ว่า ยุคดิจิทัลแล้ว จะต้องมีจรรยาบรรณสำหรับนักข่าวดิจิทัล หรือนักหนังสือพิมพ์ดิจิทัลซึ่งมาถูก ถ้าเป็นอย่างนั้น เรายังตามไม่ทัน เพราะเทคโนโลยีเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา”

“แต่ถ้าคุณมีหลักของความดีงาม ความถูกต้องชัดเจน คือ จรรยาอิชาชีพ ของคนที่เป็นนักสื่อสารมวลชน ก็จะอยู่บนพื้นฐานที่ถูกต้อง หากคุณเขียนข่าวหรือรายงานในลิ้งที่คุณไม่รู้ ก็จะมีบรรทัดฐานในใจเราเองว่าทำอย่างนี้ไม่ถูกต้อง ทำไม่ได้ หรือเขียนขึ้นมาลองๆ แล้วไปอ้างแหล่งข่าวขึ้นมาก็ไม่ได้ ฉะนั้น คนที่รู้ จรรยาบรรณ จริยธรรมได้ดีที่สุด คือตัวของนักข่าวเอง

“ພົງໝໍ້ຄັກດີ” ຍັງກລ່າວວ່າ ສື່ອມວລ໌ຈນ ໄນວ່າຈະນັກໜັງສື່ອພິມພໍ ວິທຸຍ່ ໂກຮ້າຄົນໆ ທີ່ຈະນັກ
ຂ່າວດິຈິຕິລັບ ທີ່ຈະເປັນຄົນອຽນມາດາ ມີລົງໝຶ່ງຮູ້ວ່າວ່ະໄຣຄືອຄວາມພິດຄວາມຄຸງ ເຮັກຈະໄມ້ທຳໃນລົ່ງ
ທີ່ພິດ ທີ່ຈະສັກທຳພິດ ກີດຕັ້ງແກ່ໄປໃຫ້ຄຸກຕ້ອງ

ຈຣຍາບຣນ ຂອງສາມາຄົມນັກຂ່າວ່າ ອາຈະຈຸກມອງວ່າພັ້ນລົມຍ ລ້າສັມຍ ທີ່ໃໝ່ໄມ ຈົງ ຈຣຍາບຣນຢັ້ງຄົມບູຮຸນ໌ເຕີມທີ່ແລ້ວ ເພີ່ງແຕ່ລະໄປໃຊ້ຂໍາຍາເອາເອງໃນບຽບທອງ ສື່ອດິທັລແລ້ວຈະມາກນ້ອຍແຄ້ໄຫ ຈະໄປ ລອກໄຄເຂາມາດຕ້ອງໃໝ່ເຄຣດິຕເຂມາກນ້ອຍ ອ່າງໄວ ກົດຕົກໃຫ້ຮອບຄອນ

ໄມໃໝ່ ດຶງມາເຊຍ່າ ພຣີ ຈະທຳຂ່າວ່າ 3 ບຣຣັດ 5 ບຣຣັດ ຜ່ານໂກຣສັພ໌ ຄໍາມື ຈຣຍາບຣນຂອງອາຊີປົກກຳບ້ອງໆ ໄນວ່າຄຸນ ຈະທຳໜັງສື່ອ 30-40 ໜັ້າ ພຣີ 100 ໜັ້າ ພຣີຂ່າວ່າ 3-4 ບຣຣັດ ຈຣຍາບຣນຄືອັນ ເດືອກກັນ

ນັກໜັງສື່ອພິມພ້ອງວູໂສ ເລົ່າວ່າ ສັມຍ ກ່ອນສື່ອມືແຄ່ສື່ອເຂີຍ ພຣີສື່ອວິທຸຍ ແຕ່ ປັຈຈຸບັນ ມີຄອມພົວເຕັກຕົວທີ່ວ່າ ຄຸນຈະເປັນ ນັກໂລກໄກ໌ໄດ້ ຈະເປັນນັກໜັງສື່ອພິມພົກໄດ້ ນັກ ວິທຸຍຸກິໄດ້ ມີສານາໂທຮັກນ່ອງກິໄດ້ ຂະນັນ ຄໍາຄຸນເປັນອ່າງນີ້ໄດ້ ຄຸນເປັນນັກຂ່າວ່າ ປະຊາລັກຄມ ນັກຂ່າວ່າພລເມືອງ ແຕ່ໄມ ໄດ້ ທ່ານຄວາມ ຄຸນຈະເພີກເຄີຍຕ່ອງຈຣຍາບຣນ ວິຊາຊີປົກໄດ້ ເພຣະຈຣຍາບຣນຂອງວິຊາຊີປົກ ກົດຕົກຈຣຍາບຣນຂອງມຸນຸ່ຍ

“ຄຸນເຂີຍດ້ວຍຄວາມຮູ້ສຶກສວນຕ້ວງອົງ ຄຸນເອງ ທຳດ້ວຍເໜືອນນ່ອງຍູ້ໃນທົ່ວ່າລົມແລ້ວ ເຂີຍຄຸນຄືດວ່າ ໄນມີໄຄເຂາຫັນ ໄນມີໄຄຮົ່ງ

ຂະນັນ ໄນວ່າຄຸນຈະເຮັກຕົວວ່າເປັນ ສື່ອປະເທດໄຫ ຄຸນເອງນັ້ນແລ້ວ ເປັນຄົນທີ່ ຈະຕ້ອງເຂາຈຣຍາບຣນມາກຳບ້ອງຄຸນເອງ ໄມໃໝ່ໃຫ້ໄຄມາບອກວ່າຄຸນພົດທີ່ໄມ ພິດ ຈຣຍາບຣນ”

ຄົນທີ່ຈະບອກວ່າຄຸນກຳພົດທີ່ໄວ້ ອູ້ທີ່ ຕັ້ງເຮັດໄວ້ ຂະນັນກົ່ອຍ້ທີ່ວ່າຄຸນມີສໍາເໜີຍກ ຂາດໄຫ ໄນໃໝ່ວ່າຄຸນທົ່ວອົບໄດ້ 227 ຊົ້ວ ແລ້ວຄຸນຈະເປັນຄົນທີ່ມີຄືລ ແຕ່ອູ້ທີ່ກຳປົງບັດ ນັ້ນກົດຕົກຈຣຍາແທ່ວິຊາຊີປົກ ຈຣຍາຂອງຄວາມ ເປັນມຸນຸ່ຍ

“ຍັກຕົວອ່າງເຊັນ ຄຸນຈະຄົວວ່າຄຸນມີ ຄຳນາລ ແຕ່ໄມກຳລ້າຈະໃຫ້ຂໍ້ອຈົງເຂີຍນອກມາ ໃຫ້ນາມປາກກາແຟງເຂີຍ 3 ບຣຣັດ ລັ້ງ ສອນຄົນເຂາໄປທ້ວ່າ ເຮັດຍາກນາມາຍ ມີມາ

ຕັ້ງແຕ່ສັມຍຕົກດຳບຣົບ ຍັງໄມຈະບ້າຍໜ້າໄປ ວ່າຈະເປັນອ່າງໄຣ ແຕ່ກົສາມາດສັບປຸດໄດ້ວ່າ ອັນໃຫນຜິດ ອັນໃຫນຖຸກ ທີ່ໃໝ່ໃໝ່ ແຕ່ຄົນທີ່ມີ ຈຣຍາບຣນເຂົາຈະຮູ້ວ່າ ລົ້ງໃຫນຄວາມກຳບ້ອງໆ ແລ້ວຈະ ນ້ອຍແຄ້ໄຫ ຈະໄປ

ຄາມວ່າ ປັຈຈີຍເຮືອງເວລາແລກການ ແຂ່ງຂັນ ສັງເລັກໃຫ້ນັກຂ່າວ່າຈະກຳບັດການກົດ ຕົກໂຮງໃຫ້ຮອບຄອນກ່ອນນຳເສັນອ່າວ່າ ຈນ ນໍາມາສູ່ຄວາມພົດພລາດຫາຍຄົ້ງຫລາຍຄົນໃໝ່ ພຣີໄມ ອ່າງໄຣ ?

ຄຳຕອບທີ່ໄດ້ຮັບຄືອີ້ນ “ນັ້ນເປັນເພຣະເວາ ໄປລັງຮັງເຈືອນໄຂມາເປັນຂັ້ນແກ້ຕົວທ່ານັ້ນເອງ ເຊັ່ນ ເຮັກຈ່າວ່າ ຕົ້ນເຮັບສິນຂ່າງແຂ່ງກັບເວລາ ສັມຍກ່ອນ ມັນສື່ອທຳອາກມາຈັບໜັງ ກົດ 24 ຊົ້ວໂມງເໜືອນກັນ ຕົ້ນເຂັ້ມແຂ່ງເໜືອນກັນ

ແຕ່ເຮົາດ້ອງພຍາຍາມທຳລົງທີ່ດີກວ່າ ພຣີ ທຳລົງທີ່ດີທີ່ສຸດໃນວັນນີ້ ດ້ວຍຄວາມຮູ້ອັດຕົ້ນ ທຳນອກຄລອງຮຣນ ອີ່ຫາເຈືອນໄຂມາເປັນ ຂັ້ອງ້າ ແລ້ວເຮົາຈະທຳໃນລົງທີ່ຕະແບງໄດ້

ຂະນັນ ຂອງບາງອ່າງ ຖ້າເຮົາໄມຮູ້ແນ້ຳ ເຊັ່ນ ເຮົກຕ້ອງຮັບຮັບຮັງ ຄາມວ່າທຳໄມ ມັນສື່ອພິມພົດໆ ທີ່ສົ່ງຍູ້ໃນໂລກນີ້ໄດ້ ຄຳຕອບຄືອີ້ນ ເຂົາໄດ້ຮັບຄວາມນ່າເຊື້ອຄືອ ເພຣະວ່າ ເຂົາໄມ ໄດ້ເຂົາເຮັດວຽກແຂ່ງຂັນ ເຂົານະກັນອ່າງເດືອກ

“ນັກກີ່ພາໄມຈະເປັນຕ້ອງດີແຜນປົກລົດ ເວລາ ເຮົາເປັນນັກກີ່ພາທີ່ຄົນເຊີ້ນ ປຽບມືອີ້ໃໝ່ ແມ່ວ່າຈະແພັກຕາມ ແຕ່ເຮົກເປັນນັກກີ່ພາທີ່ ທຳໃຫ້ໂລກຂອງກີ່ພາເປັນໄປໄດ້ອ່າງເຖິງ ແລ້ວ ກົດໃໝ່ໃຫ້ໜັກທີ່ຂອງນັກຂ່າວ່າແຕ່ລະຄົນ ແຕ່ຕ້ອງ ເປັນທີ່ຮະບບນຂອງອົງຄົກ ຕັ້ງແຕ່ ຫັວໜັກຂ່າວ່າ ບຣນາທີການຂ່າວ່າ ໄປລັງສິນ ບຣນາທີການ ຄໍານາຍການ ພຣີປະຮານ ຂະນັນ ສິ່ງທີ່ຕ້ອງ ທຳຄືອ ນັກຂ່າວ່າແຕ່ລະຄົນຈະຕ້ອງຕະຫຼາກນັກໃນ ຈຣຍາບຣນຂອງຕ້ວເວອ ແລ້ວທຳໃໝ່ໃໝ່”

“ຂະນັນທີ່ຄົນໃນກອງບຣນາທີການເອງ ກົດຕ້ອງທຳໃຫ້ເປັນຕ້ວອ່າງ ພມສິນບອກວ່າ ມັນສື່ອພິມພົດໆ ເປັນບຸກຄລໄຟໄດ້ ທີ່ປະໜຸນຂ່າວ່າ ພຣີກອງ ບ.ກ. ມີຄວາມຈະເປັນ ນັກຂ່າວ່າກົດຕ້ອງກັນ ຄາມວ່າ ນັກຂ່າວ່າກາຄສນາມ ເຄຍເຂົາມາ ໃນໂຮງພິມພົດໆ ບ້າງນີ້ ບາງຄນຫາຍຈ້ອຍໄປເລຍ ສັມຍກ່ອນ ນັກຂ່າວ່າເຂົາມາເພື່ອເຮັດຮູ້ວ່າວ່າໄຣ ເປັນອ່າງໄຣ ອ່າງນີ້ ຈຣຍາບຣນຂອງນັກ

ຂ່າວແຕ່ລະຄົນ ຍັງຈະເປັນໃໝ່ ໄມໃໝ່ຈຣຍາ ພິດຕົກກຳບັດໂດຍເຈົ້າສຳນັກ

ຂະນັນ ໃນວິກຄຸຕເຊັນນີ້ ສື່ອຖຸກກ່າວ່າ ທ່ານ ນັກຂ່າວແຕ່ລະຄົນໄໝວ່າຈະເກົ່າຫວີ້ໄມ ຍັງຕ້ອງທັນທຸວ່າເວັບໄນ ໄມໃໝ່ທ່ອງຈຳ ອ່າງເດືອກ ແຕ່ຕ້ອງຮູ້ທີ່ມາທີ່ໄປດ້ວຍ

ຈຣຍາບຣນ ຂອງນັກຂ່າວ່າ ນັກຂ່າວ່າ ທ່ານ ຜົນສື່ອພິມພົດໆ ພຣີນັກຂ່າວ່າວິທຸຍ ໂທຣທັນ ພຣີ ດີທັລ ກົດຕົກຈຣຍາ ຈຣຍາ ຈຣຍາບຣນຂອງມຸນຸ່ຍ ໃນ ສັກຄມ ທີ່ສົ່ງຍູ້ໃນບຽບທອງກົງໝາຍ ແລ້ວ ທີ່ສຸດແລ້ວ ຄວາມຕີ ຄວາມຈາມຕ້ອງມືອູ້

ທຸກຄົນກົດຕົກຈ່າວ່າ ຂ່າໄທແນມີເລັ້ນຂອບ ຂາດໃຫນ ທີ່ໄໝວ່າຈະນັກຂ່າວ່າເກົ່າຫວີ້ໄມ ທ່ານມີຄວາມຮັບຮັງ ການກະທຳພິດກົນ້ອຍ ແຕ່ໄມໃໝ່ທ່ອງ ແລ້ວພຍາຍາມໄດ້ລວດທີ່ໄໝໄມ ກະທຳພິດ ອ່າງນັ້ນໄມໃໝ່

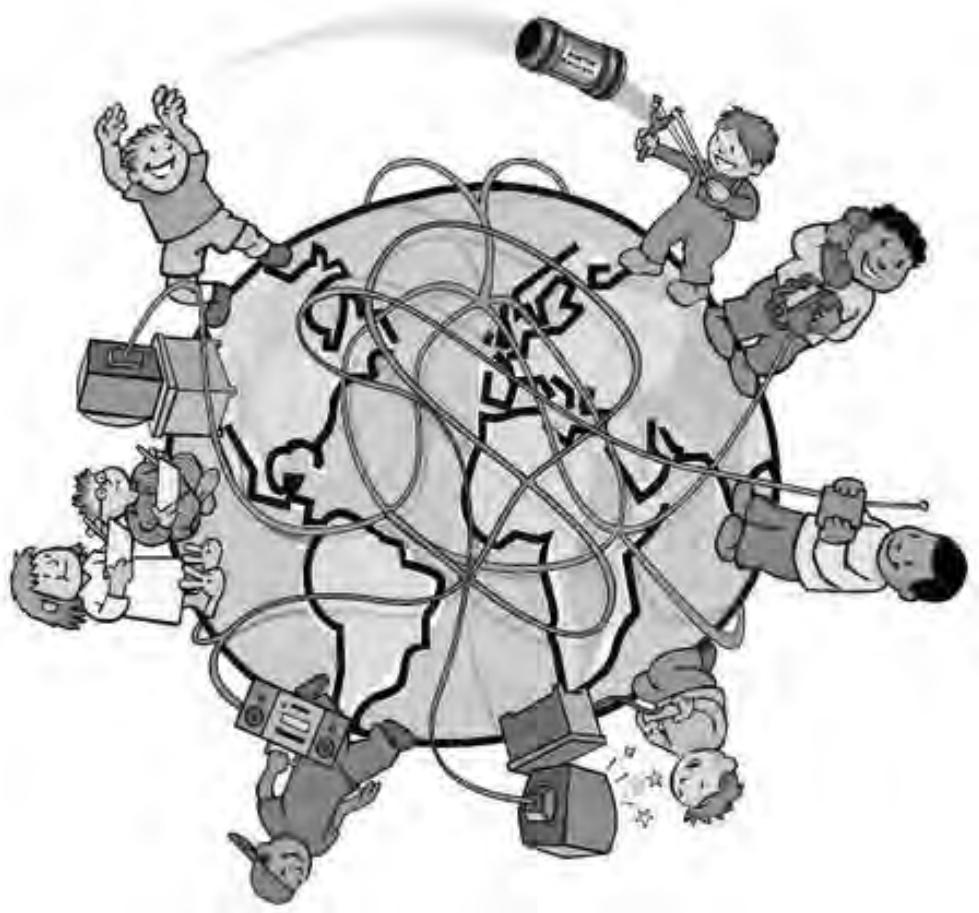
ຈານພິດນ້ອຍຕົກຈ່າວ່າງຈານມາກແລ້ວພິດເຍະ ຂະນັນຕ້ອງພຍາຍາມທຳໃຫ້ຖຸກສັນທີ່ສຸດ ຜິດ ນ້ອຍທີ່ສຸດ ພຣີເນື້ອພິດແລ້ວຍອມຮັບແລ້ງແກ້ໄຂ ໄມຕະແບງເຫັນນີ້ຈະລົງພລົງຄວາມນ່າເຊື້ອຄືອ ທັກຄວາມນ່າເຊື້ອຄືອບຸກຄລ ພຣີຂອງ ມັນສື່ອພິມພົດບັນນີ້ເນື້ອມີມາກເຂົ້າ ກົດໃຫ້ ມັນສື່ອພິມພົດບັນນັ້ນ ນ່າເຊື້ອຄືອ ຄົນທີ່ໃຫ້ຂ່າວ່າ ເຂົກໃຫ້ຄວາມນ່າເຊື້ອຄືອ ພ່າວ່າທີ່ໄດ້ມາກົນ່າ ເຊື້ອຄືອ ເປັນທີ່ຍື່ອມຮັບ

ທີ່ສຳຄັນ ກົດຕົກ ແຕ່ລະຄົນຈະຕ້ອງ ຕະຫຼາກສົງຄວາມສຳຄັນຂອງວິຊາຊີພດນອງ ຕ້ອງຄອຍຕະຫຼາກສອບຍູ້ດັດລົດເວລາວ່າເຮົາທຳ ອະໄໄປບ້າງ ອະໄຮພິດ ອະໄຮຖຸກ ທຳໃຫ້ພິດ ພລາດນ້ອຍທີ່ສຸດ ອູ້ຕ້ອງມາກທີ່ສຸດ ນັ້ນແລ້ວ... ຄົດຈຣຍາບຣນ

***

ສາມາຄນົມບັດຂ່າວບັດທັນສອພິມພໍທີ່ປະເທດໄກຍ

แนวการปฏิบัติตามกฎหมายการเก็บข้อบัญชี สำหรับผู้ดูแลและพัฒนาเว็บ

ที่มา

ก่อนหน้านี้จะมีกฎหมายเกี่ยวกับความผิดทางคอมพิวเตอร์ ทางผู้ดูแลและพัฒนาระบบเก็บข้อมูลต่างๆ ตามที่กำหนดซึ่งแนวทางการปฏิบัติที่ชัดเจนในการเก็บข้อมูล ตามที่กฎหมายกำหนด จนกระทั่งกลางปี 50 พระราชบัญญัติ ว่าด้วยการกระทำความผิดทางคอมพิวเตอร์ พ.ศ. 2550 ได้ประกาศใช้เมื่อวันที่ 21 สิงหาคม 2550 แม้ว่าจะมีกฎหมายออกมาชัดเจน ตามที่กำหนดในด่วนทกฎหมายแล้ว แต่ก็ยังไม่มีแนวทางการปฏิบัติที่เป็นรูปธรรมโดยเฉพาะ อย่างยิ่ง ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับเรื่องไซต์ ซึ่ง ผู้ประกอบการ, เจ้าของ, นักพัฒนาระบบ ควรที่จะได้รับรู้แนวทาง การปฏิบัติที่ถูกต้องเพื่อที่จะได้เตรียมการให้พร้อมก่อน ระยะเวลาผ่อนผัน 1 ปี ตามที่กฎหมายกำหนด จะถือสุดลง ในวันที่ 20 สิงหาคม 2551 (ระยะเวลาผ่อนผันจะถือว่าถึงเฉพาะ กรณี ผู้ให้บริการเริ่ม ตามข้อ 10 ประมวล กระทรวงฯ เรื่อง หลักเกณฑ์การเก็บรักษาข้อมูลระหว่างทางคอมพิวเตอร์ของผู้ให้บริการ พ.ศ. 2550 นอกเหนือจากข้อ 10 (1) และ ข้อ 10 (2)) หากว่าผู้ให้บริการเริ่มใช้คู่มือที่กำหนดตามกฎหมาย จะมีระหว่างโภชนาญา ปรับสูงถึง 500,000 บาท ตามมาตรา 26 วรรคสาม ใน พรบฯ ซึ่งทางสมาคมผู้ดูแลเว็บไทย เห็นควรดำเนินเรื่องด่วนในส่วนนี้ที่จะส่งเสริมให้ความรู้ความเข้าใจและแนะนำแนวทางการปฏิบัติที่เป็นรูปธรรม เพื่อให้ ผู้ประกอบการด้านเรื่องนำไปประยุกต์ใช้ให้เหมาะสมกับระบบของแต่ละท่านที่ใช้อยู่ เพื่อไม่ให้เกิดปัญหาทำให้ กฎหมายโควตี้ทำไม่ถึงการขึ้นในภายหลัง และเนื่องจากกฎหมายฉบับนี้พูดถึงความผิดในหลาย ๆ ด้าน แต่ใน กรณีนี้จะกล่าวเฉพาะลักษณะของผู้ดูแลและพัฒนาเว็บจะต้องทำตามกฎหมายเป็นเบื้องต้นก่อน

กฎหมายที่เกี่ยวข้องโดยตรง

- พระราชบัญญัติ ว่าด้วยการกระทำความผิดทางคอมพิวเตอร์ พ.ศ. 2550
- ประกาศกระทรวงเทคโนโลยี เรื่อง หลักเกณฑ์การเก็บรักษาข้อมูลระหว่างทางคอมพิวเตอร์ของผู้ให้บริการ พ.ศ. 2550
- ประกาศกระทรวงเทคโนโลยี เรื่อง หลักเกณฑ์เกี่ยวกับคุณสมบัติของพนักงานเจ้าหน้าที่ ตาม พรบฯ ว่าด้วยการกระทำความผิดทางคอมพิวเตอร์ พ.ศ. 2550

แนวปฏิบัติตามกฎหมาย

จากเนื้อหาที่เขียนไว้ใน พระราชบัญญัติ ว่าด้วยการกระทำความผิดทางคอมพิวเตอร์ พ.ศ. 2550 พอก สรุปเป็นแนวทางสำหรับนักพัฒนา เป็นเงื่อนไขดังนี้คือ

การให้บริการบนเว็บทุกประเภทที่เป็นการให้บริการนั้น ย่อมเข้าข่ายตามกฎหมายนี้ เพราะทั้งหมดเป็น **Content and Application Service Provider** ถ้าเราทำเว็บไม่ว่าเพื่อตนเองหรืออนุคคลอื่น ย่อมเข้าข่ายนี้ทั้งสิ้น หมายความว่าคนที่เป็นเจ้าของเว็บย่อมเป็น “ผู้ให้บริการ” ตามความหมายใน ข้อ 5 (2) และต้องมีหน้าที่ดังต่อไปนี้

- 1 เก็บข้อมูลผู้ใช้บริการ และ บันทึกเข้าใช้ข้อมูล**
- 2 เก็บข้อมูลของผู้ประ公示 ในกรณีที่เป็น Web board หรือ Blog**
- 3 เวลาใน log ที่เก็บจะต้องตั้งให้ตรงกับเวลาอ้างอิงสากล (Stratum 0) โดยให้ผิดพลาดไม่เกิน ๑๐ มิลลิวินาที**
- 4 ที่เก็บข้อมูล (ตัว log) จะต้อง กำหนดหักความลับในการเข้าถึงข้อมูลดังกล่าวเพื่อรักษาความน่าเชื่อถือของข้อมูล และไม่ให้ผู้ดูแลระบบสามารถแก้ไขข้อมูลที่เก็บไว้ก่อนได้**
- 5 เก็บข้อมูล (ตัว log) ไว้เป็นเวลา ๙๐ วัน นับตั้งแต่เกิดกิจกรรมนั้น จะเก็บยาวกว่าหนึ่น ตามที่เจ้าหน้าที่กำหนดตั้งแต่ไม่เกิน ๑ ปี**

1 เก็บข้อมูลผู้ใช้บริการ และ บันทึกเข้าใช้ข้อมูล

ตามวัตถุประสงค์ของกฎหมายผู้ที่จะมองหาตัวผู้กระทำการ ในกรณีมีผู้กระทำการพิคกฎหมาย ในขณะที่มองในบุนเดสของนักพัฒนาและเจ้าของเว็บไม่มีทางที่ได้โดยแท้ว่าใครเป็นกระบวนการ สิ่งที่เรารู้มีเพียง “ข้อมูลด้านเทคนิค” และ “ข้อมูลจาก Information” ผู้ให้บริการไม่จำเป็นต้องรับผิดชอบว่า ข้อมูลด้านเทคนิค หรือ ด้าน Information นั้น จะเป็นของบุคคลใดในการพิสูจน์ในศาลหรือไม่ เพียงแต่ว่าจะต้องเก็บข้อมูลให้เป็นข้อมูลที่ถูกต้องเมื่อเข้ามาสู่ระบบของผู้ให้บริการเท่านั้นเป็นพอ เช่น

IP Address

ไม่ต้องสนใจว่าเป็น IP Proxy หรือ IP จริง สำหรับของประเภทของ IP ของที่ระบบมองเห็นนั้นจะเป็น IP จริงหรือไม่นั้น เราไม่ต้องไปสนใจ สิ่งที่จะต้องสนใจคือขอให้การเก็บข้อมูล IP ที่ระบบมองเห็นนั้นให้ทำโดยอัตโนมัติและควรจะต้องเก็บ IP 2 ชุด เพื่อความถูกต้องซึ่งก็ได้แก่ **Private IP** (IP ภายใน) กับ **Public IP** (IP จริง) ซึ่งสำหรับระบบของผู้พัฒนานั้นจะปรากฏ Private IP หรือไม่ปรากฏ ก็ไม่เป็นไรขอให้ขั้นตอนในการเก็บมีครบถ้วนตามนั้น เป็นพอด้วยย่างเข่น

192.168.1.13:203.155.8.108

ระบบหากว่ามองไม่เห็น IP ภายใน อาจจะเห็นแค่

; 203.155.81.158

เป็นด้าน ตัวอย่าง การเขียนบนภาษา PHP เพื่อเก็บ IP ในเอกสารประกอบด้านล่าง

ข้อมูลจาก Information

จากตัวประกาศ เผยแพร่ไว้ว่า “ข้อมูลรหัสประจำตัวผู้ใช้หรือข้อมูลที่สามารถระบุตัวผู้ใช้บริการได้ หรือ เลขประจำตัว (User ID) ของผู้ขายสินค้าหรือบริการ หรือ เลขประจำตัวผู้ใช้บริการ (User ID) และที่อยู่บน จดหมายอิเล็กทรอนิกส์ของผู้ใช้บริการ” ซึ่งจริง ๆ แล้วหมายถึงข้อมูลที่ปรากฏ ของผู้ใช้บริการที่ ส่งเข้ามาโดยวิธี ต่าง ๆ เช่น กรณีเป็นระบบสมาชิก ผู้พัฒนา จะต้องเก็บ ข้อมูลการสมัคร อญญา เก้า ซึ่งก็ไม่ต้องสนใจว่าข้อมูลนั้น จะ จริงเท็จหรือไม่ ขอให้นับทิคโดยอัตโนมัติ แล้วบุกคลอื่น ไม่สามารถเข้าแก้ไขในส่วนของบุคคลนั้น ๆ ได้เป็นการ เพียงพอ ตัวอย่างที่เราต้องเก็บก็ได้แก่

- **User ID**
  - ชื่อผู้ใช้ User ที่มีการออกข้างหน้า (ตัวอักษรที่นับชื่อ นามสกุล ที่อยู่ Email ฯลฯ)
  - เว็บไซต์

บันทึกเข้าใช้ข้อมูล

บันทึกเข้าใช้ข้อมูลนั้นที่นี่ ผ่านขอแนะนำให้เก็บเป็น 2 กรณี เนื่องจากหากว่าเราเก็บทุกๆ กิจกรรมที่ User นั้น ๆ ทำ จะเกิด log ของ user จำนวนมหาศาล ซึ่งถ้าผู้ให้บริการเว็บ รายใหญ่นอกจะเก็บกีสามารถทำได้ ครับ แต่ที่แนะนำและสามารถทำได้โดยไม่คำากกากเกินไปนั้น ก็คือแนะนำให้เก็บตามนี้คือ

1 กรณี Login เข้าสู่ระบบ

กรณีนี้ในความถูกต้องแท้จริงของข้อมูลนั้น (**ได้แก่ IP Address, เวลา**) บอกเราได้ว่า User คนนั้นเข้าสู่ระบบเมื่อไหร่บ้าง เหตุที่ไม่ได้เน้นการ Log off เพราะ การ logoff บนระบบ web นั้น ไม่แน่นอน ข้อมูลการ login ในกรณีนี้จึงเก็บในฐานข้อมูลเพียงแค่ล็อกที่บันทึกไว้ User นั้น ๆ เข้าสู่ระบบเมื่อไหร่บ้าง

2 กรณี บริษัทจัดอบรม Get หรือ Post ข้อมูลที่จะปรากฏ เข้าสู่ระบบ

กรณีข้อมูลที่เก็บ (ได้แก่ **IP Address**, เวลา) ตามกรณีตรงนี้คือหัวใจสำคัญของการเก็บ log ให้ถูกต้องตามกฎหมาย การเก็บ ณ ขณะนี้ ย่อมพิสูจน์ ความแท้จริง ณ ขณะมีคนกระทำการผิด จริง ๆ เป็นพยานหลักฐานโดยตรง ที่จะพิสูจน์และระบุตัวผู้กระทำการผิด ทำไม่เป็นเช่นนั้น เพราะ ถ้าลอง วิเคราะห์ ความผิดที่ปรากฏบน internet ในกรณีต่าง ๆ ก็เกิดจากการ **Get** และ **Post** ให้ข้อมูลมา ปรากฏที่สิ่น เช่น กรณีหมิ่นประมาท, หลอกลวง, ห้อโกง, บุกรัฐกิจ, ขายของผิดกฎหมาย ฯลฯ (กล่าวถึงเฉพาะความผิดที่จะเกี่ยวข้องกับเว็บไซต์ให้บริการและผู้ให้บริการ) สิ่งที่พิสูจน์ ณ ขณะนี้ ระบบบอกแค่เพียงว่า “**IP Address** นี้กระทำการตามที่ปรากฏในเว็บ ณ ขณะเวลาที่บันทึกไว้” ซึ่งก็ เป็นหน้าที่ของกระบวนการยุติธรรมที่จะดำเนินการค้นหาตัวผู้กระทำการผิดต่อไป ไม่เกี่ยวข้องกับเรา เพียงแค่เราต้องให้ข้อมูลที่เก็บอยู่ต้องถูกต้องและชัดเจนเป็นเพียงพอ

2 เก็บข้อมูลของผู้ประกาศ ในกรณีที่เป็น Web board หรือ Blog

ในแต่ทางปฏิบัติ กรณีเป็น Web board หรือ Blog มักจะเกิดปัญหาอยู่เสมอเมื่อสมองกรณีมีการแจ้งว่ามีข้อความที่ปรากฏปัญหา เช่น หน้าประมวลฯ, ข้อความล้อเลียน ผู้พัฒนาระบบมักชอบทำระบบลบข้อความโดยการลบทั้งไปเลย ซึ่งจริง ๆ โดยแท้ไม่ควรรีบลบทิ้ง เพราะเป็นการทำลายหลักฐานในกรณี ที่ผู้เสียหายมีความจำเป็นต้องใช้ข้อมูลนั้น ในศาล อาจจะมีการร้องขอข้อมูลมาขี้คุณลักษณะได้ในอนาคต ผู้พัฒนาระบบเริ่ม ควรออกแบบระบบในรูปแบบที่เป็นการแสดงผลข้อมูลตาม **Status** ให้ระบบแสดงผลเฉพาะ สถานะที่กำหนด เท่านั้น เพื่อที่จะยังรักษาข้อมูลไว้นานสัก เจ้าหน้าที่ เมื่อมีการร้องขอ ตัวอย่าง วิธีการเก็บข้อมูลดังนี้

ID	UserID	Title	Detail	Time	IP	Status
1	29	หัวข้อ	ข้อมูลปกติ	2008-04-08 11:11:59	192.168.1.13:203.155.8.108	TRUE
2	51	หัวข้อ	ข้อมูลที่มีปัญหาทางกฎหมาย	2008-04-08 11:11:59	:58.10.8.100	False

สถานะ **False** ก็จะ "ไม่แสดงข้อมูลนี้จากทุก ๆ ส่วนของระบบ ในกรณีที่เกรงว่าข้อมูลจะถูกจากระบบ เรากำลัง ข้าย ข้อมูลในสถานะ **false** ไปยัง Table backup ได้ในอนาคต หรือลบนางส่วนทึ่งเมื่อพื้น ระยะเวลาเก็บตามกฎหมาย

หรืออีกวิธีหนึ่งคือเลือกเก็บข้อมูล Backup ในรูปแบบของ **Text file** หรือ รวมเป็น folder ไปใน กรณีที่มีข้อมูลอื่น ๆ ประกอบ เช่น (file ภาพ, file Video, file download) เก็บชั้ง **folder** ที่อยู่นอก path ของ web server ที่คนท้าไปไม่สามารถเข้าถึงได้ ตัวอย่าง เช่น

ข้อมูลที่เป็นปัญหาอยู่ที่

<http://www.content.com/board/1049.html>

path เดิมอยู่ที่ web server คือ /data_web/board/1049.html

การข้ายไป นอก web server /del_data_web/board/1049.html

3 เก็บใน log ที่เก็บจะต้องตั้งให้ตรงกับเวลาอ้างอิงสำคัญ (Stratum 0) โดยให้ผิดพลาดไม่เกิน ±0.10

มิsslิวินาที

กรณีของการให้ผู้พัฒนา, เจ้าของเว็บ และ ผู้คุ้มครองระบบให้ความใส่ใจในส่วนนี้ให้มากเนื่องจากในทางปฏิบัติ เกิดปัญหามากมายเรื่องการตั้งเวลาบน Server คลาดเคลื่อนเป็นอย่างมาก จนกลายเป็นเรื่องเดือดร้อนยังผู้ที่ไม่ได้ เกี่ยวข้องเพราระบบโดยส่วนใหญ่ของ User ผู้ใช้ Internet ในประเทศเป็นแบบ Dynamic IP เมื่อ เชื่อมต่อ Internet หนึ่งครั้งจะได้ IP ที่ ISP จะสุ่มบันทึกให้ User นั้น ๆ 1 ชุด เมื่อ Internet เกิดหลุด หรือ หลุด การเชื่อมต่อ แล้วมีการต่อใหม่ก็จะได้ IP ใหม่ อีก 1 ชุด ในขณะที่ IP ชุดเดิมจะนำไปปนใช้ใหม่เมื่อ User คน อื่นเข้าเชื่อมต่อ Internet ยก ตัวอย่างเช่น

นี่ User A เชื่อมต่อ Internet แล้วไปเก็บข้อมูลเว็บบอร์ดอยู่ ประมาณ 10 นาที ประเทศ B จากนั้นเกิด Disconnect การเชื่อมต่อไป หลังจากนั้นบังเอิญว่า User C Connect เชื่อมต่อ Internet จากผู้ให้บริการ

รายเดียวกันพอดี ระบบ สุ่มให้ IP Address ที่ User A เก็บใช้ไปให้ User C แต่ระบบ Server ที่เก็บข้อมูล ดันตั้งเวลาคาดเคลื่อนไป 1 นาที จากข้อมูล log ทำให้เข้าใจว่า User C เป็นคนทำ

อันนี้เป็นตัวอย่างปัญหาที่มีความเป็นไปได้ในการเกิดเหตุ เนพาะฉะนั้นผู้ดูแลระบบ Server ควรตั้งเวลาให้ถูกต้องจริง ๆ หมอนบนแน่น้ำให้ติดตั้ง Network Time Protocol (NTP) บน server เพื่อ ให้อ้างอิงเวลากับ server ที่ได้รับการยอมรับ อย่างเช่น Server ของ Nectec อ่าน วิธีการติดตั้ง NTP Server ง่าย ๆ ในเอกสารประกอบทางเทคนิคด้านล่าง

4 ที่เก็บข้อมูล (ตัว log) จะต้อง กำหนดชั้นความลับในการเข้าถึงข้อมูลดังกล่าวเพื่อรักษาความน่าเชื่อถือของข้อมูล และไม่ให้ผู้ดูแลระบบสามารถแก้ไขข้อมูลที่เก็บรักษาไว้

ในการณ์นี้กู้หมายเขียนเป็นแนวทางไว้โดยวัตถุประสงค์คือ ต้องเก็บข้อมูลไว้ไม่ให้เข้าถึงโดยใครก็ได้ (หมายถึงข้อมูล Log) โดยในกู้หมายแนะนำให้ใช้วิธีการ อย่างเช่น Centralized Log Server หรือการทำ Data Archiving หรือ การทำ Data Hashing ซึ่งในกรณีที่มีปัญหาน้อยเพระใช้วิธีซื้อระบบเก็บ Log เอาเลย ปัญหาคือใน level เล็ก ๆ หรือเป็นบุคคลธรรมดาก ควรให้ความสนใจในจุดนี้ โดยเนื้อแท้แล้ว คือ “ ทำให้ข้อมูล Log ไม่สามารถเข้าถึงได้ และแก้ไขไม่ได้ ” สำหรับระบบ web หากว่าออกแบบระบบให้ตอบโจทย์นี้ได้ก็ย่อมได้รับการยอมรับ ในความถูกต้องของข้อมูลกตัวอย่าง เช่น

- ตั้ง User และ Database แยกต่างหาก ไม่รวมกับ User ใช้งาน หรือ user ที่ใช้งานนี้ เข้าถึงได้แค่ Insert แต่ไม่สามารถ Update หรือ delete ได้ เป็นต้น
- เก็บ log file ไว้ใน folder ที่เข้าถึงได้เฉพาะ admin

5 เก็บข้อมูล (ตัว log) ไว้เป็นเวลา 90 วัน นับตั้งแต่เกิดกิจกรรมนั้น จะเก็บยาวกว่าหนึ่น ตามที่เจ้าหน้าที่งานสั่ง แต่ไม่เกิน 1 ปี

เรื่องนี้ตรงตัวเลขครับ ไม่มีอะไรมีหมายถึง “log” เก็บไว้ ตามมาตรฐานคือ 90 วัน ในการณ์ที่เจ้าพนักงาน ตาม พรบ มีคำสั่งให้เก็บนานกว่านั้นแต่ไม่เกิน 1 ปี

โดยสรุปการเก็บข้อมูลจราจรทางคอมพิวเตอร์นั้นมีวัตถุประสงค์เพื่อที่จะรับมาระบบที่ต้อง และใช้เป็นหลักฐานตามกฎหมายในการยืนยันการกระทำพิด เป็นคนละกรณีกับการพูดเรื่องสื่อสารไม่ว่าจะทางความคิด หรืออื่น ๆ ซึ่งจริง ๆ แล้วคนที่จะเข้าถึง log ได้กู้หมายที่กำหนดตัวบุคคลที่จะเข้าถึงได้อย่างชัดเจน และการเปิดเผยข้อมูลใด ๆ จะทำโดยพละการไม่ได้ รวมทั้งมีความคิดตามกู้หมายหากเปิดเผย ในขณะที่โลกจริง ยังมีคนทำผิดกู้หมาย การกลั่นแกล้ง ต่าง ๆ นา ๆ ในฐานะที่เราต่างก็เป็นผู้ให้บริการระบบที่มีภาระทำหน้าที่เป็นสื่อ แบบ

ເປີດ ເຮົາຄວາມນີ້ຄວາມຮັບຜິດຂອບຕ່ອສັງຄນ ເປັນສ່ວນຮ່ວມໃນການປັກປຶ້ອງຜູ້ເສີຍຫາຍ ດ້ວຍ ໃນຂະເຕີວັນກີ່ເພື່ອປຶ້ອງກັນ
ຕາມອອງຈາກກາຣກະທຳຜິດໂດຍໄນ້ຮູ້ດ້ວຍ ທາງພມແລະສາມາຄນັບດັກແລກເວັນໄກຍ ພວກວ່າເອກສາຣເມຍແພຣ່ນີ້ຈະເປັນແນວທາງ
ໃນທາງປຸ້ມບັດທີ່ຈະຫ່າຍເກີ່ມຢູ່ຫາໄຫ້ທຸກທ່ານໄດ້

ຫລັກຄູ່ມາຍທີ່ເກີ່ມຢູ່ຫາໂດຍຕຽບທີ່ຜູ້ດັກແລກພັດນາເວັບຄວາຮູ້

ໃນສ່ວນນີ້ພົມໄດ້ຕ້ອງຮັບຮວມສ່ວນທີ່ເກີ່ມຢູ່ຫາແລະນີ້ຄວາມສຳຄັນຫລັກ ຈຸບ ພຣນ ລັບນີ້ ໂດຍຈະນອງ
ກູ່ມາຍແພພາໃນແລ້ວ ກາຣັດເກີ່ມຢູ່ຫານີ້ ເພົ່າວ່າໂດຍພາພວມທັງໝາຍດໃນຄວາມຜົດທີ່ອາຈະເກີດນີ້ນີ້
ມາຫາສາລ ແລະຈະກຳວັນເກີນຄວາມຈຳເປັນທີ່ນັກພັດນາແລະເຈົ້າອອງເວັນໄຊດີຈຳເປັນຕ້ອງຮູ້ ໃນທາຄວາມນີ້ຈະພູດຄື່ງເລີພາະ
ກຣົມເປັນໜ້າທີ່ ຮັກ ຈຸບ
ເພື່ອໄວ້ເປັນຫລັກຄູ່ມາຍໃນກາຣເຊັງອົງ ໂດຍພມຈະອົບາຍບັນດອນແລະວິທີກາຣ ໄວໃນດ້ານຫລັງໂຄນລະເອີ້ດອີກທີ່ ອຳກ
ໃຫ້ອ່ານຫຼັກຄູ່ມາຍແບນ ໃຫ້ຝ່ານຕາໄປປັກຮອນກ່ອນ ຈະທຳຄວາມເຂົາໃຈໄດ້ໂດຍຈ່າຍຫັນ

- ພຣະບັນຍຸຜູ້ ວ່າດ້ວຍກາຣກະທຳຄວາມຜິດທາງຄອນພິວເຕອຮ໌ ພ.ຕ. 2550

ມາຕຣາ 3 ໃນພຣະບັນຍຸຜູ້

“ຂ້ອມຈອງຈາກທາງຄອນພິວເຕອຮ໌” ມາຍຄວາມວ່າ ຂ້ອມຈຸກີ່ຍັກນັກກາຣຕິດຕ່ອສື່ສາຮອງຈະບັນດາຄອນພິວເຕອຮ໌
ຈຶ່ງແສດງຄື່ງແຫລ່ງກຳນົດ ຕັ້ນທາງ ປລາຍທາງ ເສັ້ນທາງ ເວລາ ວັນທີ ປຣິມາພ ຮະບະເວລາ ຂົນດອງບໍລິກາຣ ຢ້ອອື່ນໆ ທີ່
ເກີ່ມຢູ່ຫາກີ່ຍັກນັກກາຣຕິດຕ່ອສື່ສາຮອງຈະບັນດາຄອນພິວເຕອຮ໌ນີ້

“ຜູ້ໃຫ້ບໍລິກາຣ” ມາຍຄວາມວ່າ

(2) ຜູ້ໃຫ້ບໍລິກາຣເກີ່ມຢູ່ຫາຂ້ອມຄອນພິວເຕອຮ໌ເພື່ອປະໂຍບນໍ້ອນນຸກຄລອື່ນ

“ຜູ້ໃຫ້ບໍລິກາຣ” ມາຍຄວາມວ່າ ຜູ້ໃຫ້ບໍລິກາຣຂອງຜູ້ໃຫ້ບໍລິກາຣໄນ້ວ່າຕ້ອງເລີຍຄ່າໃຫ້ບໍລິກາຣຫ້ອ່ໄມ້ກີ່ຕາມ

ມາຕຣາ 26 ຜູ້ໃຫ້ບໍລິກາຣຕ້ອງເກີ່ມຢູ່ຫາຂ້ອມຈອງຈາກທາງຄອນພິວເຕອຮ໌ໄວ້ໄນ້ນີ້ກວ່າເກົ່າສົນວັນ ນັບແຕ່ວັນທີ
ຂ້ອມລຸ້ນນີ້ເຂົ້າສູ່ຈະບັນດາພິວເຕອຮ໌ ແຕ່ໃນກາຣນີ້ຈຳເປັນພັນກົງຈານເຈົ້າຫັນທີ່ຈະສ້າງໃຫ້ຜູ້ໃຫ້ບໍລິກາຣຜູ້ໄກ່ເກີ່ມຢູ່ຫາຂ້ອມຈຸກ
ຈາກທາງຄອນພິວເຕອຮ໌ໄວ້ເກີ່ມຢູ່ຫາສົນວັນແຕ່ໄມ່ເກີ່ມຫົນນີ້ປີເປັນກາຣນີ້ພື້ນຍາຍແພພາະຮາຍແລະແພພາະຄຣາກ໌ໄດ້

ຜູ້ໃຫ້ບໍລິກາຣຈະຕ້ອງເກີ່ມຢູ່ຫາຂ້ອມຈຸກຜູ້ໃຫ້ບໍລິກາຣເຖິ່ງທີ່ຈຳເປັນເພື່ອໃຫ້ສາມາຮອະນຸດັວຜູ້ໃຫ້ບໍລິກາຣ
ນັບຕັ້ງແຕ່ເງິນໃຫ້ບໍລິກາຣແລະຕ້ອງເກີ່ມຢູ່ຫາໄວ້ເປັນເວລາໄມ່ນີ້ກວ່າເກົ່າສົນວັນນັບຕັ້ງແຕ່ກາຣໃຫ້ບໍລິກາຣສິ້ນສຸດຄລ
ຄວາມໃນວຽກຄ້າທີ່ຈະໃຊ້ກັບຜູ້ໃຫ້ບໍລິກາຣປະເທດໄດ້ ອຍ່າງໄຣ ແລະເນື້ອໄດ້ ໃຫ້ເປັນໄປຕານທີ່ຮູ່ມູນຕີ
ປະກາດໃນຮາຍກິຈຈານນຸບຍາກ

ຜູ້ໃຫ້ບໍລິກາຣຜູ້ໄດ້ໄນ້ປຸ້ມບັດມາຕຣານີ້ ຕ້ອງຮະວັງໂທກປັບໄນ້ກິນຫ້ແສນນາທ

- **ປະກາດຄະກະກວດທະກໂຄນ ຈ.ເຮືອງ ພັດທະນາກົດທີ່ກົດເກີນຮັກຢາຂໍ້ອມຸລຈາກຈາກການພິວເຕອີ່ອງຜູ້ໃຫ້ບັນດາ**
ພ.ສ. 2550

ຂໍ້ 5 ກາຍໄດ້ນັບກົນຂອງນາດຣາ 26 ແກ່ງພຣະຣານບໍ່ຢູ່ຕົວວ່າດ້ວຍກາຣກະທຳຄວາມພິດເກີນກົນກອນພິວເຕອີ່ອ
ພ.ສ. 2550 ປະເທດຂອງຜູ້ໃຫ້ບັນດາຊື່ນີ້ແນ່ນໆທີ່ຕ້ອງເກີນຮັກຢາຂໍ້ອມຸລຈາກຈາກການພິວເຕອີ່ອງແປ່ງໄດ້ ດັ່ງນີ້

.....
(2) ຜູ້ໃຫ້ບັນດາເກີນຮັກຢາຂໍ້ອມຸລກອນພິວເຕອີ່ອເພື່ອປະໂຍບນໍ້ອງບຸກຄລອື່ນຕາມ (1) (Content Service Provider) ເຊັ່ນ ຜູ້ໃຫ້ບັນດາຂໍ້ອມຸລກອນພິວເຕອີ່ອຜ່ານແອພພລິເຄີ່ນຕ່າງໆ (Application Service Provider) ປະກອບດ້າຍຜູ້ໃຫ້ບັນດາດັ່ງ ການພນວກ ກ. ແນບທ້າຍປະກາຄນ

.....

ຂໍ້ 7 ຜູ້ໃຫ້ບັນດາມີໜ້າທີ່ເກີນຮັກຢາຂໍ້ອມຸລຈາກຈາກການພິວເຕອີ່ອ ດັ່ງນີ້

.....
**(5) ຜູ້ໃຫ້ບັນດາ ຂໍ້ 5 (2) ມີໜ້າທີ່ເກີນຮັກຢາຂໍ້ອມຸລຈາກຈາກການພິວເຕອີ່ອຕາມການພນວກ ບ. 4
ທັນນີ້ ໃນການເກີນຮັກຢາຂໍ້ອມຸລຈາກສາມາດກຳນົດກຳນົດຕ່າງໆ ຖໍ່ກ່າວໄປໜ້າທັນນີ້ ໄພຜູ້ໃຫ້ບັນດາເກີນເພີ່ງ
ເຂົາພາະໃນສ່ວນທີ່ເປັນຂໍ້ອມຸລຈາກທີ່ເກີດຈາກສ່ວນທີ່ເກີ່ວຂ້ອງກັນບັນດາຂອງຕະແກ່ນ້ານີ້**

ຂໍ້ 8 ກາຣເກີນຮັກຢາຂໍ້ອມຸລຈາກຈາກການພິວເຕອີ່ອ ຜູ້ໃຫ້ບັນດາຕ້ອງໃຊ້ວິທີກາຣທີ່ມີ້ນັ້ນກົດປົດກັບ ດັ່ງຕໍ່ໄປນີ້

**(1) ເກີນໃນສື່ (Media) ທີ່ສາມາດຮັກຢາຄວາມຄຽບຄົວກົດທີ່ຕ້ອງແທ່ຈິງ (Integrity) ແລະ ຮັບຕົວບຸກຄລ
(Identification) ທີ່ເຂົ້າສື່ສື່ອດັ່ງກ່າວໄດ້**

**(2) ນີ້ຮັບກາຣເກີນຮັກຢາຄວາມລັບອອງຂໍ້ອມຸລທີ່ຈັດເກີນ ແລະ ດຳເນດຂັ້ນຄວາມລັບໃນກາຣເຂົ້າສົ່ງຂໍ້ອມຸລ
ດັ່ງກ່າວໜ້າ ກາຣຄວາມນ່າເຊື່ອລືອງຂໍ້ອມຸລ ແລະ ໄນໄຫ້ຜູ້ອຸດແລະຮັບສາມາດແກ້ໄຂຂໍ້ອມຸລທີ່ເກີນຮັກຢາໄວ້ ເຊັ່ນ ກາຣເກີນ
ໄວ້ໃນ Centralized Log Server ທີ່ກຳນົດໃຫ້ສາມາດເຂົ້າສົ່ງຂໍ້ອມຸລທີ່ເກີນຮັກຢາໄວ້ ເຊັ່ນ ຜູ້ອຸດສອບ
ຮັບສາມາດສະເໜີການກົດປົດກັບສື່ສື່ອດັ່ງກ່າວໄດ້ ເຊັ່ນ ຜູ້ອຸດສອບ
ຮັບສາມາດສະເໜີການກົດປົດກັບສື່ສື່ອດັ່ງກ່າວໄດ້ ເຊັ່ນ ຜູ້ອຸດສອບ
ຮັບສາມາດສະເໜີການກົດປົດກັບສື່ສື່ອດັ່ງກ່າວໄດ້**

**(3) ທັດໄໝມີໜ້າທີ່ປະສານງານ ແລະ ໄກ້ຂໍ້ອມຸລກັບພັນກັງຈານເຈົ້າໜ້າທີ່ ຊື່ ໄດ້ຮັບກາຣແຕ່ງຕັ້ງຕາມ
ພຣະຣານບໍ່ຢູ່ຕົວວ່າດ້ວຍກາຣກະທຳຄວາມພິດເກີນກົນກອນພິວເຕອີ່ອ ພ.ສ. ๒๕๕๐ ເພື່ອໄທກາສ່າງອນ ຂໍ້ອມຸລນັ້ນເປັນໄປ
ທີ່ວ່າຍຄວາມຮັດເຮື້ອງ**

**(4) ໃນກາຣເກີນຂໍ້ອມຸລຈາກຈາກນັ້ນ ຕ້ອງສາມາດຮັບຕົວບຸກຄລທີ່ຜູ້ໃຫ້ບັນດາເປັນຮາຍບຸກຄລໄດ້
(Identification and Authentication) ເຊັ່ນ ລັກະນະກາຣໃຫ້ບັນດາ Proxy Server, Network
Address Translation (NAT) ທີ່ກຳນົດໃຫ້ບັນດາ ທີ່ກຳນົດໃຫ້ບັນດາ ທີ່ກຳນົດໃຫ້ບັນດາ
ກຳນົດໃຫ້ບັນດາ ທີ່ກຳນົດໃຫ້ບັນດາ ທີ່ກຳນົດໃຫ້ບັນດາ ທີ່ກຳນົດໃຫ້ບັນດາ**

(๕) ในกรณีที่ผู้ให้บริการประเภทหนึ่งประเภทใด ในข้อ ๑ ถึงข้อ ๔ ข้างต้น ได้ ให้บริการในนามเดียวกัน แต่บริการดังกล่าวเป็นบริการที่ใช้ ระบบของผู้ให้บริการซึ่งเป็นบุคคลที่สาม เป็นเหตุให้ ผู้ให้บริการในข้อ ๑ ถึงข้อ ๔ ไม่สามารถรู้ได้ว่า ผู้ใช้บริการที่เข้ามายังระบบนั้นเป็นใคร ผู้ให้บริการ เช่นว่าตนต้องดำเนินการให้มี วิธีการระบุ และยืนยันตัวตน (Identification and Authentication) ของผู้ใช้บริการผ่านบริการของตนเองด้วย

ข้อ 9 เพื่อให้ข้อมูลจราจรมีความถูกต้องและนำไปใช้ประโยชน์ได้จริง ผู้ให้บริการต้องดูแลพิกัดของอุปกรณ์บริการทุกชนิดให้ตรงกับเวลาอ้างอิงสากล (Stratum 0) โดยผิดพลาดไม่เกิน ๑๐ มiliอิวินาที

ผู้ให้บริการอื่นนอกจากที่กล่าวมาในข้อ 10 (1) และข้อ 10 (2) ข้างต้น ให้รีบมีกับข้อมูลจราจรทางคอมพิวเตอร์เมื่อพื้นที่นี้ปั้นจากวันประภากันรายกิจงานเบิกราย

לעכדרה

แนวทางการดำเนินการต่อไปในช่วงเวลาต่อๆ ไป

เรื่อง หลักเกณฑ์การเก็บรักษาข้อมูลราชทั้งคุณพิวตอร์ร์ของฝ่ายบริการ พ.ศ. 2550

2. ผู้ให้บริการในการเก็บรักษาข้อมูลคอมพิวเตอร์เพื่อประโยชน์ของบุคคลตามข้อ 5 (2) ประกอบด้วยผู้ให้บริการดังภาคผนวก ก แนบท้ายประกาศนี้

ประเภท	ตัวอย่างของผู้ให้บริการ
ผู้ให้บริการ ข้อมูลคอมพิวเตอร์ผ่าน แอพพลิเคชันต่างๆ (Content and Application Service Provider)	<ul style="list-style-type: none"> 1) ผู้ให้บริการเว็บบอร์ด (Web board) หรือ ผู้ให้บริการบล็อก (Blog) 2) ผู้ให้บริการการทำธุกรรมทางการเงินทางอินเทอร์เน็ต (Internet Banking) และผู้ให้บริการชำระเงินทางอิเล็กทรอนิกส์ (Electronic Payment Service Provider) 3) ผู้ให้บริการเว็บเซอร์วิส (Web Service) 4) ผู้ให้บริการพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ (e-Commerce) หรือ ธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ (e-Transactions)

ภาคผนวก ข

แบบท้ายประกาศกระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร

เรื่อง หลักเกณฑ์การเก็บรักษาข้อมูลภาระทางคดีพิเศษของผู้ให้บริการ พ.ศ. 2550

4.ข้อมูลจราจรทางคอมพิวเตอร์ซึ่งผู้ให้บริการตามประกาศ ข้อ 5 (2) มีหน้าที่ต้องเก็บรักษาไว้ถาวรส่วนไปนั้น

ประเภท	รายการ
ก. ข้อมูลอินเทอร์เน็ตบนเครื่องผู้ให้บริการเก็บรักษา ข้อมูลคอมพิวเตอร์ (Content Service Provider)	<p>1). ข้อมูลรหัสประจำตัวผู้ใช้หรือข้อมูลที่สามารถระบุตัวผู้ใช้บริการได้ หรือ เลขประจำตัว (User ID) ของผู้ขายสินค้าหรือบริการ หรือ เลขประจำตัวผู้ใช้บริการ (User ID) และที่อยู่บนจดหมายอิเล็กทรอนิกส์ของผู้ใช้บริการ</p> <p>2). บันทึกข้อมูลเข้าใช้บริการ</p> <p>3). กรณีผู้ให้บริการเว็บบอร์ด (Web board) หรือ ผู้ให้บริการบล็อก (Blog) ให้เก็บข้อมูลของผู้ประกาศ (Post) ข้อมูล</p>

ตัวอย่าง code ภาษาต่างๆ ในการเก็บ IP Address ทั้ง Private IP และ Public IP

PHP

// ตัวอย่าง function (อิน) IP

```
function getip()
{
$cad="";
if(isset($_SERVER['HTTP_X_FORWARDED_FOR']) AND
$_SERVER['HTTP_X_FORWARDED_FOR']!="")
$cad=$_SERVER['HTTP_X_FORWARDED_FOR'];
if(isset($_SERVER['REMOTE_ADDR']) AND
$_SERVER['REMOTE_ADDR']!="")
$cad=$_SERVER['REMOTE_ADDR'].":".$cad;
return $cad;
}
```

/// output_192.168.1.13:202.155.8.108

JSP

```
<%
try {
    // get ip of customer
    String strPrivateIP = request.getHeader("x-forwarded-for");

    if(strPrivateIP == null || strPrivateIP.compareTo("") == 0) {
        strPrivateIP = request.getHeader("HTTP_X_FORWARDED_FOR");
    }

    out.println("Private IP : " + strPrivateIP + "<br>");

    out.println("Public IP : " + request.getRemoteAddr());

    //java.net.InetAddress i = java.net.InetAddress.getLocalHost();
    //out.println("Private IP : " + i.getHostAddress() + "<br>");

}catch(Exception e){
    e.printStackTrace();
}
%>
```

ASP

```
Function GetIP()
    GetIP = Request.ServerVariables("HTTP_X_FORWARDED_FOR")
    If GetIP="" Then GetIP = Request.ServerVariables("REMOTE_ADDR")
End Function
```

Python

```
PUBLICIP = cgi.os.environ['REMOTE_ADDR']
PRIVATEIP = cgi.os.environ['HTTP_X_FORWARDED_FOR']
```

Ruby on Rails

```
@client_ip = request.remote_ip
```


ສາມາຄນັກບ້າວນັກທັນງສ້ອພິມພໍ ທີ່ ປະເທດໄຕ

